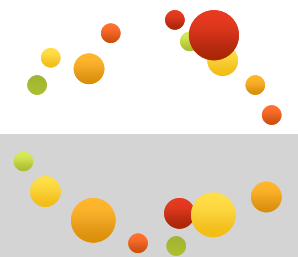

Dārziņu apkaimes
publiskās infrastruktūras attīstības
tematiskā plānojums

2016

Pasūtītājs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

_____ / _____ / _____
amats paraksts paraksta atšifrējums

Izstrādātājs: SIA „METRUM R”

_____ / _____ / Māris Krievs/
amats z.v. paraksts paraksta atšifrējums

Projekta vadītāja:

_____ / Māra Kalvāne/
paraksts paraksta atšifrējums

SATURS

IEVADS	5
1. IZSTRĀDES PROCESS UN METODIKA	6
2. ESOŠĀ SITUĀCIJA	10
2.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTI, LĪDZŠINĒJĀS APTAUJAS UN SNIEGTIE PRIEKŠLIKUMI	10
2.1.1. Rīgas teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, to izvērtējums	10
2.1.1.1. Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģa līdz 2030. gadam	10
2.1.1.2. Rīgas attīstības programma 2014. – 2020. gadam	15
2.1.1.3. Rīgas teritorijas plānojums 2006. – 2018. gadam	17
2.1.2. Integrēta Dārziņu apkaimes koncepcija (2013)	20
2.1.3. "Dārziņu ielu rekonstrukcijas skiču projekts" (2013) izvērtējums	20
2.1.4. Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aptauja, tās rezultāti	23
2.1.5. Rīgas Dārziņu iedzīvotāju biedrības sniegtie priekšlikumi un informācija	25
2.1.6. Dārziņu apkaimes iedzīvotāju individuālie priekšlikumi	27
2.2. DĀRZIŅU APKAIMES STRUKTŪRA	28
2.2.1. Vēsturiskie aspekti	28
2.2.2. Topogrāfija un robežas	30
2.2.3. Īpašumu struktūra un apbūves struktūra	30
2.2.4. Apdzīvojama struktūra	37
2.2.5. Vides kvalitāte	39
2.2.5.1. Teritorijas inženierģeoloģija	39
2.2.5.2. Grunts un gruntsūdens piesārņojums	39
2.2.5.3. Gaisa piesārņojums	42
2.2.5.4. Troksnis	43
2.2.5.5. Invazīvās sugas	46
2.2.6. Transporta infrastruktūra	46
2.2.6.1. Ielu tīkls	46
2.2.6.2. Sabiedriskais transports	49
2.2.6.3. Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" daļas no Aronijas ielas līdz 61. līnijai izvērtējums	51
2.2.7. Publiskās ārtelpa un zaļā struktūra	53
2.2.8. Inženiertehniskais nodrošinājums	65
2.2.9. Aizsargjoslas	74
2.2.10. Meliorācija	76
2.2.11. Teritorijas apsaimniekošana	81
2.2.11.1. Atkritumu apsaimniekošana	81
2.2.11.2. Pašvaldības un iedzīvotāju iniciatīvas labās prakses piemēri	82
3. LABĀS PRAKSES PIEMĒRI	83
4. TEMATISKĀ PLĀNOJUMA RISINĀJUMI	91

4.1.	DĀRZIŅU APKAIMES ATTĪSTĪBAS MĒRĶIS UN VĪZIJA	91
4.2.	DĀRZIŅU APKAIMES ATTĪSTĪBAS PRIEKŠLIKUMS	92
4.2.1.	Iedzīvotāju skaita prognozes	92
4.2.2.	Sociālā infrastruktūra	94
4.2.3.	Publiskā ārtelpa	98
4.2.3.1.	Publiskās ārtelpas attīstības iespējas	100
4.2.3.2.	Apkaimes publisko ārtelpu plānotā sistēma	101
4.2.3.3.	Plānotās publiskās ārtelpu sistēmas funkcionālais nodrošinājums	105
4.2.3.4.	Pilsētas un apkaimes nozīmes vārtu teritorijas un šķērsojuma punkti	107
4.2.3.5.	Apkaimes centru attīstības priekšlikums	110
4.2.3.6.	Ielu kā publiskās ārtelpas attīstības priekšlikumi	112
4.2.3.7.	Meža teritorijas attīstības priekšlikums	113
4.2.4.	Transporta infrastruktūra	115
4.2.4.1.	Ieteikumi transporta infrastruktūras uzlabošanai	115
4.2.4.2.	Sabiedriskais transports	118
4.2.4.3.	Velo infrastruktūra	121
4.2.4.4.	Ūdens transports	125
4.2.5.	Inženierkomunikācijas	127
4.2.5.1.	Ūdensapgāde un kanalizācija	127
4.2.5.2.	Gāzapgāde	131
4.2.5.3.	Siltumapgāde	131
4.2.5.4.	Elektroapgāde un ielu apgaismojums	131
4.2.5.5.	Elektronisko sakaru komunikācijas un tīkli	132
4.2.5.6.	Ugunsdrošība	135
4.2.6.	Meliorācija	138
4.2.7.	Vides riski	144
4.2.8.	Priekšlikumi Rīgas teritorijas plānojumam	149
5.	GRAFISKĀ DAĻA	155
6.	PIELIKUMI	158

IEVADS

Dārziņu apkaimes publiskās infrastruktūras attīstības tematiskā plānojuma izstrāde (turpmāk tekstā Tematiskais plānojums) uzsākta saskaņā ar Rīgas domes 26.08.2014. gada lēmumu Nr. 1459, apstiprinot tā izstrādes darba uzdevumu un robežu.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumā (2011) noteikto, Tematiskais plānojums ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši plānošanas līmenim tiek risināti specifiski jautājumi, kas saistīti ar atsevišķu nozaru attīstību (piemēram, transporta infrastruktūra, veselības aprūpes iestāžu un izglītības iestāžu izvietojums) vai specifisku tematu (piemēram, inženiertīklu izvietojums, ainaviski vērtīgas teritorijas un riska teritorijas) plānošanu.

Tematiskā plānojuma teritorija noteikta visas Dārziņu apkaimes platībā – 434 ha, un tā izstrādes mērķis, atbilstoši apstiprinātajam darba uzdevumam, ir attīstīt Dārziņu apkaimes teritorijas publiskās infrastruktūras – meliorācijas sistēmas, transporta, pakalpojumu objektu, veselības aprūpes un izglītības iestāžu, inženiertīklu izvietojuma un publiskās ārtelpas nodrošinājumu, tā radot priekšnoteikumus Dārziņu apkaimes sociāli-ekonomiski un telpiski līdzsvarotai attīstībai nākotnē.

Saskaņā ar Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, Rīgas kultūrvēsturiskās struktūras pamatā ir 58 apkaimes, kuras raksturo piemērota lieluma apdzīvota vide, kurai ir sava apkalpe, identitāte un raksturs, kas izriet no apbūves veida, fiziskajām robežām, ainavas un iedzīvotāju kopības izjūtas. Dārziņu apkaime pašlaik atšķiras no citām apkaimēm, jo tā pašlaik pilda tikai vienu funkciju – tā ir mājoklis pilsētas pastāvīgajiem vai sezonas rakstura iedzīvotājiem (apkaimē neatrodas neviens no sociālās infrastruktūras objektiem, piemēram, bērnudārzs vai ārstniecības iestāde). Tomēr, turpinoties vasaras māju transformācijai par pastāvīgām dzīves vietām, process var kalpot par pamatu jaunai iedzīvotāju piesaistei. Perspektīvā, dažādojot teritorijas izmantošanu, Dārziņi var veidot kvalitatīvu dzīves telpu un attīstīt apkaimes identitāti, palielinot tās patstāvīgumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, teritorijas attīstības plānošanas dokumenta izstrādes vadmotīvs ir sekmēt Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam īstenošanu. Līdzās tam (un kas īpaši izceļams), Tematiskā plānojuma izstrāde saistāma ar aktīvu Rīgas Austrumu izpilddirekcijas rīcību – 2012. gadā Rīgas Austrumu izpilddirekcija veica Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aptauju un, apkopojot aptauju rezultātus, pēc gada, t.i. 2013. gadā izstrādāja integrētu Dārziņu apkaimes attīstības koncepciju.

Izstrādātajā Dārziņu apkaimes attīstības koncepcijā ir norādīti veicamie pasākumi konstatēto problēmu risināšanai īstermiņā (piemēram, apgaismojuma izveide, veloceliņa izbūve, publiskas rekreācijas vietas izveide u.tml.), t.sk. norādīts, ka Dārziņu apkaimē ir nepieciešams veikt turpmāku teritorijas attīstības plānošanu. Lai pēctecīgi turpinātu iesāktos darbus, kā arī noteiktu attīstības prioritātes ilgtermiņā, Tematiskajā plānojumā ir atspoguļots vienots pašvaldības, institūciju un sabiedrības skatījums uz Dārziņu apkaimes turpmākās attīstības iespējām un atbildēts uz jautājumu - „kādu mēs vēlamies redzēt Dārziņu apkaimi pēc 20, 30.... gadiem?”.

Tematisko plānojuma sadarbībā ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu un Dārziņu apkaimes iedzīvotājiem izstrādāja “Metrum” speciālisti. Tematiskā plānojuma izstrādes pamats: publiskā iepirkuma rezultātā 2015. gada 23. novembrī noslēgtais pakalpojuma līgums Nr. DA-15-107-lī starp Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu kā pasūtītāju un SIA „METRUM R” kā izpildītāju.

Tematisko plānojumu plānots izstrādāt līdz 2017. gada maijam. Saskaņā ar Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumu Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” prasībām, tematisko plānojumu apstiprina dome, pieņemot lēmumu par Tematiskā plānojuma apstiprināšanu.

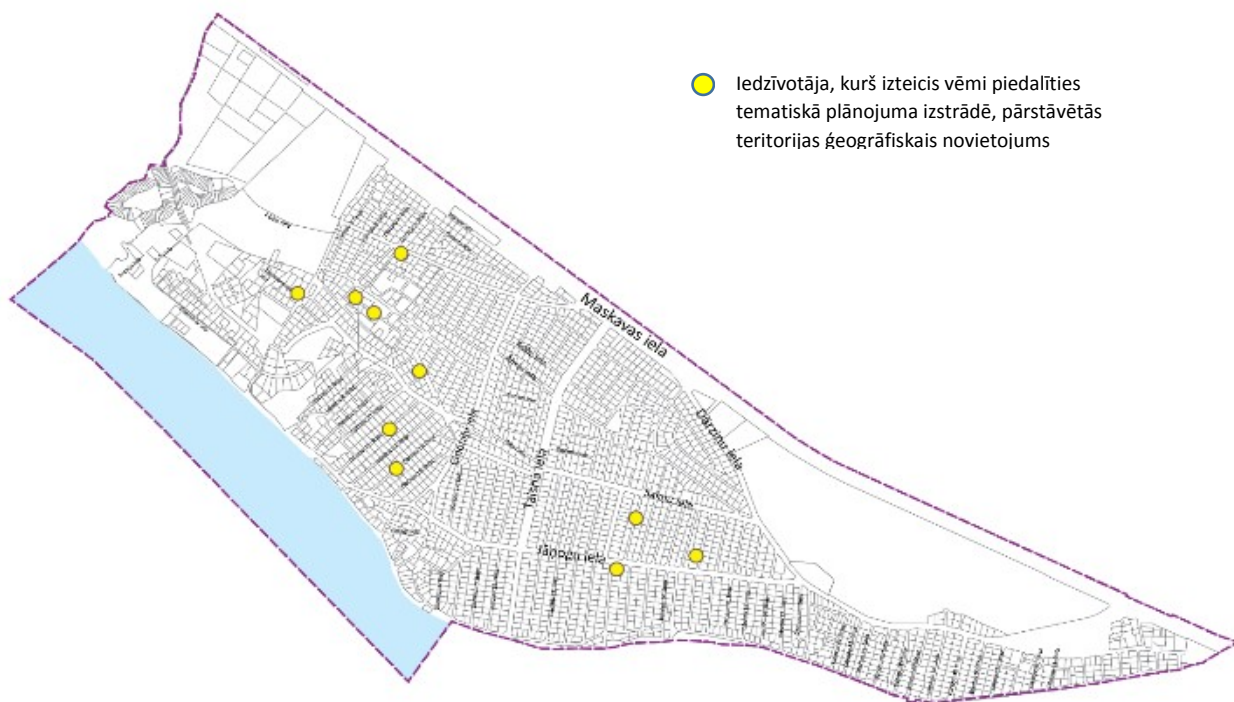
1. IZSTRĀDES PROCESS UN METODIKA

Tematiskā plānojuma izstrāde tika uzsākta saskaņā ar Rīgas domes 26.08.2014. gada lēmumu Nr.1459, apstiprinot tā izstrādes darba uzdevumu un robežu (tematiskā plānojuma izstrādes organizatorisko struktūrshēmu skatīt 4. attēlā).

Atbilstoši "Metrum" piedāvājumam, Tematiskā plānojuma izstrāde tika paredzēta un arī metodiski tika organizēta 3 posmos.

1. POSMS – Tematiskā plānojuma izstrādes uzsākšana. Teritorijas apsekošana dabā, ģeogrāfiskās informācijas sistēmas datu bāzes izveide. Nosacījumu un informācijas pieprasīšana Tematiskajā plānojumā norādītajām institūcijām. Pirmo darba grupu - apkaimes iedzīvotāju un institūciju pārstāvju - organizēšana.

Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aktīva informēšana un aicināšana piedalīties Tematiskā plānojuma izstrādes procesā. Pamatojoties uz paziņojumiem un aicinājumiem, "Metrum" saņēma vairāk kā desmit pieteikumus Tematiskā plānojuma izstrādes darba grupai. Minētajiem Rīgas pilsētas iedzīvotājiem 2016. gada martā "Metrum" organizēja iepazīšanās tikšanos, un vairāk kā piecas tematiskas darba grupas, kuru laikā noritēja darbs pie problēmu identificēšanas un risinājumu noteikšanas. Pozitīvi vērtējams, ka iedzīvotāji, kuri izteica vēlmi piedalīties Tematiskā plānojuma darba grupās, pārstāv dažādas apkaimes teritorijas (skatīt 1. attēlu), līdz ar to bija iespējams iegūt vērtējumu par dažādām teritorijām.

1. attēls. Iedzīvotāju, kuri izteikuši vēlmi piedalīties Tematiskā plānojuma darba grupās, dzīvesvietu ģeogrāfiskais novietojums apkaimē.

2. POSMS – izpēte un pašreizējās situācijas – tekstuālās un grafiskās informācijas – sagatavošana. Posma ietvaros tiek veikta esošās situācijas izpēte, ietverot teritorijas analīzi un pieejamo materiālu apkopošanu un to izvērtēšanu, kā arī tiek veiktas nepieciešamās izpētes:

- teritorijas inženierģeoloģija un grunts piesārņojums;
- teritorijas esošās grāvju (meliorācijas) sistēmas stāvokļa izvērtējumu;
- teritorijas esošās transporta infrastruktūras novērtējumu;
- teritorijas inženiertehniskā nodrošinājuma izpēti un analīzi;
- teritorijas sociālās infrastruktūras analīzi;
- un citas.

Posma laikā, 2016. gada 28. aprīlī, tika organizēts pasākums "Apkaimju gids", lai klātienē dažādās apkaimes teritorijās diskutētu par apkaimju attīstības jautājumiem. Kopumā tika apsekotas četras vietas

– meliorācijas grāvis Dārziņu 1. līnijas un Dārziņu ielas krustojumā, kur tika diskutēts par meliorācijas problēmām, krastmala un vietējais parks, kur tika pārrunāti jautājumi, kas saistās ar apkaimes publisko ārtelpu un sociālo infrastruktūru, kā arī Taisnās un Jāņogu ielas krustojums, kur tika diskutētas par transporta kustību un ceļu segumu. Autobusa galapunktā “Dārziņi” tika pārrunāts inženiertehniskais nodrošinājums, aktualizējot centralizētā kanalizācijas vada un ūdensvada ievilkšanas jautājumu.

Posma beigās, 2016. gada 18. jūlijā, pasūtītājam tika iesniegts Tematiskā plānojuma pašreizējās situācijas nodevums.

3. POSMS – risinājumu gatavošana. Posma laikā tika risināti Dārziņu apkaimes publiskās infrastruktūras attīstības izvirzītie specifiskie jautājumi, tādi kā:

- teritorijas inženierģeoloģija un grunts piesārņojums;
- meliorācijas sistēmas attīstība;
- transporta plūsmas organizācijas un infrastruktūras attīstība;
- inženiertehniskais nodrošinājums;
- sociālās infrastruktūras nodrošinājums, infrastruktūras tīklojuma attīstība;
- publiskās ārtelpas (ūdeņi, krastmalas, skvēri, zaļās zonas u.c.) infrastruktūras attīstība;
- Dārziņu apkaimes centra izvietojums;
- ūdens teritorijas un krastmalas labiekārtojuma attīstība.

Posma vidusdaļā, 2016. gada rudenī, tika organizētas trīs tematiskās darba grupas – Publiskās infrastruktūras un rekreācijas darba grupa (2016. gada 22. septembrī), Transporta un inženierkomunikāciju darba grupa (2016. gada 29. septembrī) un Meliorācijas darba grupa (2016. gada 17. oktobrī). Tematiskās darba grupas tika organizētas “Metrum” birojā, un tajās piedalījās gan institūciju pārstāvji, tai skaitā Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvji, gan arī Dārziņu apkaimes iedzīvotāji. Posma noslēgumā, 2016. gada 4. novembrī, izstrādātie risinājumi tika prezentēti darba grupai. Pēc Pasūtītāja saskaņojuma, Tematiskais plānojums tiek nodots publiskajai apspriešanai.

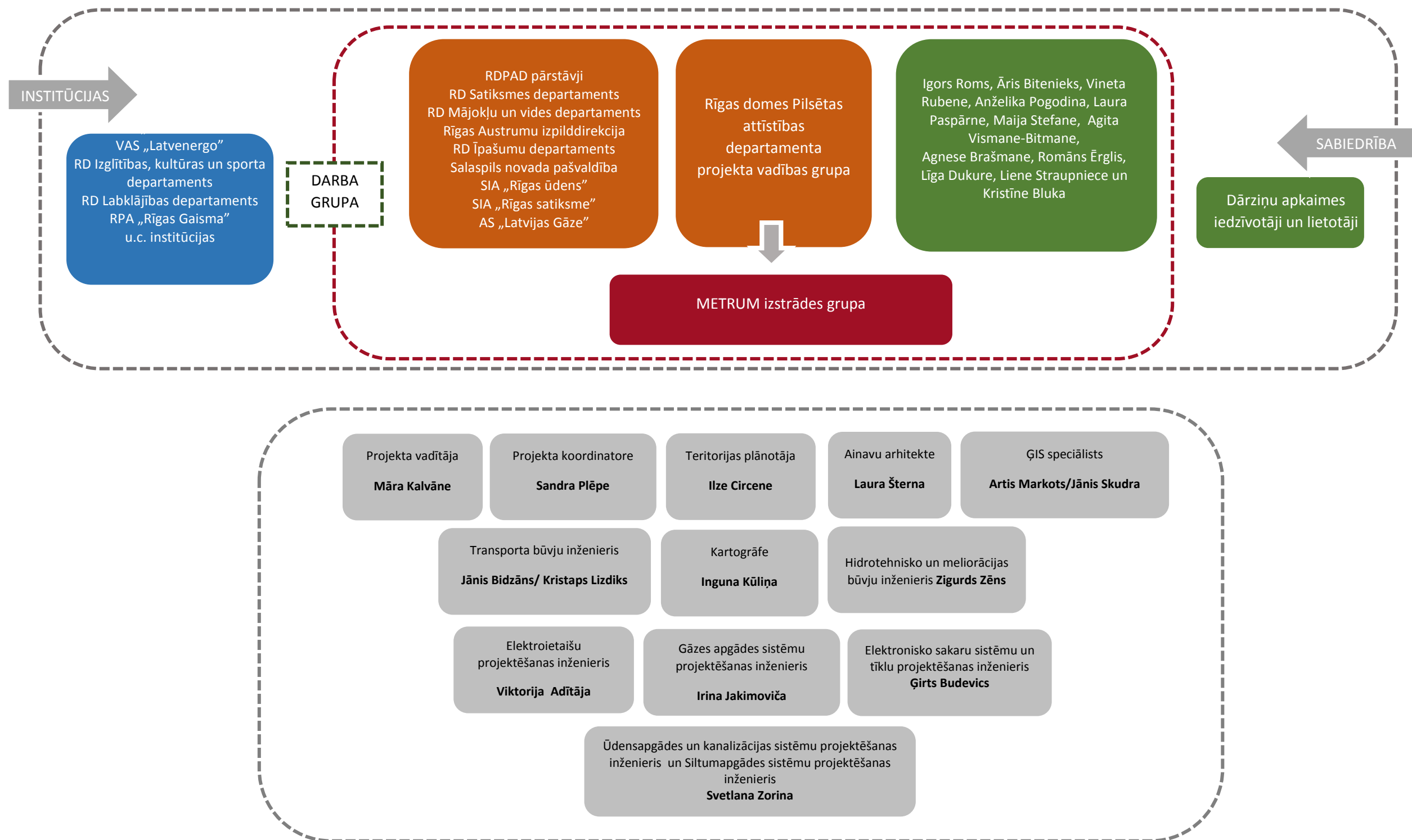
2. attēls. Diskusijas darba grupās, 2016. Avots: “Metrum”.

4

3. attēls. Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros organizētais pasākums "Apkaimju gids Dārziņos", 2016. Avots: 2., 4. un 6. - "Metrum", 1., 3., 5., 7. un 8. - Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2016

4. attēls. **Tematiskā plānojuma izstrādes organizatoriskā struktūrshēma.** Avots: “Metrum”, 2016.

2. ESOŠĀ SITUĀCIJA

2.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTI, LĪDZŠINĒJĀS APTAUJAS UN SNIEGTIE PRIEKŠLIKUMI

2.1.1. RĪGAS TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI, TO IZVĒRTĒJUMS

Rīgas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas pamatā ir trīs savstarpēji saistīti dokumenti:

- Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Tas ir visaptverošs dokuments, kurā uzstādīta pilsētas attīstības vīzija, definētas pilsētas intereses un noteiktas attīstības prioritātes un mērķi, teritorijas plānošanas pamatnostādnes, kā arī stratēģijas īstenošanas pārraudzības modelis.
- Rīgas attīstības programma 2014. - 2020. gadam, kas ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzīto uzstādījumu un mērķu sasniegšanai. Attīstības programmā izvirzītie rīcības virzieni skar visas pašvaldības pārziņā esošās jomas un nozares.
- Rīgas teritorijas plānojums 2006. - 2018. gadam ar grozījumiem, kas nosaka zemes izmantošanas politiku Rīgas pilsētas teritorijā.

Minētie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti tiek vērtēti kontekstā ar Dārziņu apkaimes teritoriju un tās attīstības iespējām. Atzīmējams, ka Tematiskais plānojums tiek izstrādāts saskaņā ar Rīgas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, tomēr papildus tam, atsevišķi tematiskā plānojuma risinājumi ir definējami kā priekšlikumi iepriekš minēto dokumentu grozīšanai vai papildināšanai. Īpaši tas attiecas uz teritorijas plānojuma dokumentu, ņemot vērā, ka Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments pašreizējā situācijā strādā pie jauna pilsētas teritorijas plānojuma (priekšlikumus Rīgas teritorijas plānojuma izstrādei skatīt 4.2.8. sadaļā "Priekšlikumi Rīgas teritorijas plānojuma izstrādei").

2.1.1.1. RĪGAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA LĪDZ 2030. GADAM

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (turpmāk – Stratēģija) ir apstiprināta 2014. gada maijā. Saskaņā ar dokumentā minēto, pašvaldības misija ir nodrošināt normatīvajos aktos noteikto funkciju izpildi, tai skaitā nodrošināt pašvaldības iedzīvotājus ar publisko infrastruktūru un virkni dzīvē nepieciešamu pakalpojumu, tādu kā pirmsskolas, vispārējā un interešu izglītība, sociālā aprūpe un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī risināt citus savas teritorijas iedzīvotājiem svarīgus jautājumus, tai skaitā administratīva rakstura lietas.

(1) Ilgtermiņa mērķi

Formulējot Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības mērķus, pašvaldība pauž savas ieceres attiecībā uz katru no trim pilsētas attīstības balstiem, kā arī norāda uz vēlmi attīstīt pilsētu starptautiskā mērogā, kam ir būtiska nozīme visas Latvijas attīstības nodrošināšanā.

Rīgas pilsētas pašvaldība Stratēģijā izvirza četrus ilgtermiņa attīstības mērķus:

- IM1 Prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība;
- IM2 Inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika;
- IM3 Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide;
- IM4 Rīga – starptautiski atpazīstama, nozīmīga un konkurētspējīga Ziemeļeiropas metropole.

Saistībā ar Tematisko plānojumu, nozīmīgs ir Stratēģijas ilgtermiņa attīstības mērķis - IM3. "Ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama pilsētvide". Tajā tiek atzīmēts, ka vairāku Rīgas apkaimju teritorijās joprojām ir inženierkomunikāciju deficīts. Pilsētai perifērijā ir plašas dabas un rekreatīvās teritorijas, taču tās nav savienotas ar zaļās struktūras elementiem pilsētas centrālajā daļā. Gan pilsētas kodolā, gan priekšpilsētās trūkst iedzīvotājiem nepieciešamās publiskās ārtelpas. Gājēju un velosipēdistu pārvietošanās pakārtota automobiļu satiksmei. Lielā mērā iepriekš minētais ir attiecināms uz Dārziņu apkaimi.

Lai atrisinātu iepriekš minētās problēmas, Ilgtermiņa mērķa ietvaros (IM3.) paredzēts:

- pilnveidot apsaimniekošanas, attīstības, kontroles un uzraudzības institūciju sadarbību un kompetenci, kā arī īstenot racionālu pieejamo resursu izmantošanu rīdzinieku dzīves kvalitātes un pilsētas konkurētspējas veicināšanai;
- apkaimju identitātes izkopšanu, pilsētas transporta sistēmas pilnveidošanu, vides kvalitātes uzlabošanu, kultūrvēsturiskā mantojuma un pilsētai raksturīgās ainavas saglabāšanu un spilgtu laikmetīgu iezīmju ieviešanu, sevišķu vērību pievēršot tādām resursam kā ūdensmalas.

Īstenojot paredzētās darbības IM3 sasniegšanai, ir paredzēts, ka Rīga būs:

- kopumā pilsēta attīstās kompakti, galvenokārt uz jau iepriekš urbanizēto un degradēto teritoriju pamata, veidojot vitālas, sakārtotas un dzīvas teritorijas;
- katra no pilsētas apkaimēm ir atpazīstama ar savu identitāti un sabiedriski aktīvu, atvērtu un uz sadarbību tendētu multikulturālu iedzīvotāju kopienu;
- dzīvotāji pilsētā jūtas labi, pārvietošanās ir ērta un to pavada estētisks baudījums no sakoptām ēkām un būvēm, no labiekārtotiem parkiem, dārziem un dažādiem stādījumiem. Plašās rekreācijas teritorijas iedzīvotājiem sniedz iespēju patīkami pavadīt savu brīvo laiku atpūšoties vai sportojot;
- Pilsētas transporta infrastruktūra atbilst vispārpieņemtai hierarhijai: gājējs – velobraucējs – sabiedriskais transports – privātais autotransports.

(2) Telpiskās attīstības perspektīva

Telpiskās attīstības perspektīva ir Stratēģijas daļa, kurā rakstveidā un grafiski ir noteiktas teritorijas attīstības vadlīnijas, attīstības prioritātes un vēlamās izmaiņas ilgtermiņā. Rīgas telpiskās attīstības perspektīva balstās uz pilsētas attīstības vīziju.

Apdzīvojamā telpiskā struktūra

Pamatojoties uz Stratēģijā attēloto pilsētas apdzīvojamā telpisko struktūru, Dārziņu apkaime ir iezīmēta kā Rīgas pilsētas perifērija, kurai galvenokārt ir raksturīgs savrupmāju un mazstāvu apbūves tips ar daudzveidīgām rekreācijas teritorijām.

Atbilstoši stratēģijā minētajam:

- perifērijā dzīvos tie rīdzinieki ar ģimenēm, kuriem svarīgāks par pilsētas nerimstošo pulsu ir miers un harmonija;
- ar šo teritoriju sabalansētu attīstību, saudzīgi izmantojot dabas mantojumu, ir jānodrošina gan kvalitatīva mājokļu segmenta attīstība, gan apkaimes centra attīstība, gan jaunas publiskās telpas radīšana, kā arī jāpaplašina zaļi zilās struktūras pieejamība;
- perifērijā publiskās ārtelpas attīstības politika, kas balstīta uz ilgtspējības principiem, pamatā izstrādājama, domājot par pieejamību un daudzveidīgu atpūti un rekreāciju pie dabas. Mēroga ziņā šīs telpas ir sabalansētas un stratēģiski veidotas tā, lai tās būtu pieejamas ne tikai apkaimes iedzīvotājiem, bet arī kodola un priekšpilsētu iedzīvotājiem. Tas veicinātu pilsētas dažādo lietotāju savstarpēju mijiedarbību un dzīvāku saiti ar dabu, tai skaitā aktīva dzīvesveida popularizēšanu.

Stratēģijas minēts, ka tās īstenošanas laikā apkaimēs ieteicams definēt apkaimju centrus. Apkaimju centriem var būt telpiska, funkcionāla, sociāla vai rekreatīva nozīme, tie veidosies socializēšanās mezgļpunktos jeb vietās, kurās būs iespējams attīstīt atraktīvu publisko telpu visiem apkaimes iedzīvotājiem. Ilgtermiņā apkaimju centros vēlams daudzveidīgs pakalpojumu klāsts, tādējādi uzlabojot katra dzīvojamā rajona funkcionalitāti un pievilcību. Shēmā "Rīgas pilsētas apdzīvojamā struktūras vadlīnijas" aptuveni Taisnās ielas un Sakņu ielas krustojumā ir iezīmēts Dārziņu apkaimes centrs. Pamatojoties uz augstāk minēto, viens no Dārziņu apkaimes Tematiskā plānojuma uzdevumiem ir precizēt Dārziņu apkaimes centra teritoriju.

5. attēls. “Rīgas pilsētas apdzīvotuma struktūras vadlīnijas” kartoshēmas daļa. Avots: Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

Inženierinfrastruktūra

Inženierinfrastruktūras attīstība paredzēta trijos virzienos:

- esošās infrastruktūras modernizācija ar viedo tīklu ieviešanu, kas uzlabo pakalpojuma kvalitāti, kā arī novērš resursu izšķērdību – primāri pilsētas prioritārās attīstības teritorijās, teritorijās, kurās inženierkomunikācijas ir vecākas par 70 gadiem, kā arī ražošanas teritorijās, lai paaugstinātu Rīgas konkurētspēju;
- jaunu inženierkomunikāciju izbūve pēc viedo tīklu principa – primāri Prioritārās attīstības teritorijās, kā arī teritorijās, kur atrodas kompensējamie zemesgabali, un citās savrupmāju apbūves teritorijās Rīgas priekšpilsētās, lai novērstu iedzīvotāju skaita mazināšanos;
- sadarbība ar kaimiņu novadiem industriālo zonu inženiertehniskā nodrošinājuma attīstībā un modernizācijā.

Atzīmējams, ka uz Dārziņu apkaimi attiecas visi trīs inženierinfrastruktūras attīstības virzieni nesaistot trešo virzienu tikai ar industriālo zonu attīstību, bet arī Dārziņu apkaimes teritoriju tās specifiskā novietojuma dēļ.

Perspektīvā tiek paredzēts nodrošināt vairākus apbūves rajonus ar gāzes apgādi, tajā skaitā līdz 2020. gadam Dārziņus apkaimi. Savukārt saistībā ar ūdensapgādi tiek atzīmēts, ka ar ūdensapgādi nenodrošinātie rajoni pārsvarā atrodas pilsētas perifērijā, tāpēc nepieciešams turpināt darbu pie ūdensapgādes tīklu paplašināšanas daudzdzīvokļu un ražošanas apbūves, kā arī blīvu savrupmāju apbūves teritorijās. Bet attiecībā uz kanalizāciju, tiek minēts, ka jāstrādā pie kanalizācijas tīklu paplašināšanas, tā pat kā ūdensapgādes gadījumā, uz teritorijām, kur plānota daudzdzīvokļu apbūve un ražošanas apbūve, kā arī uz blīvu savrupmāju teritorijām perifērijā.

Dabas teritoriju telpiskā struktūra

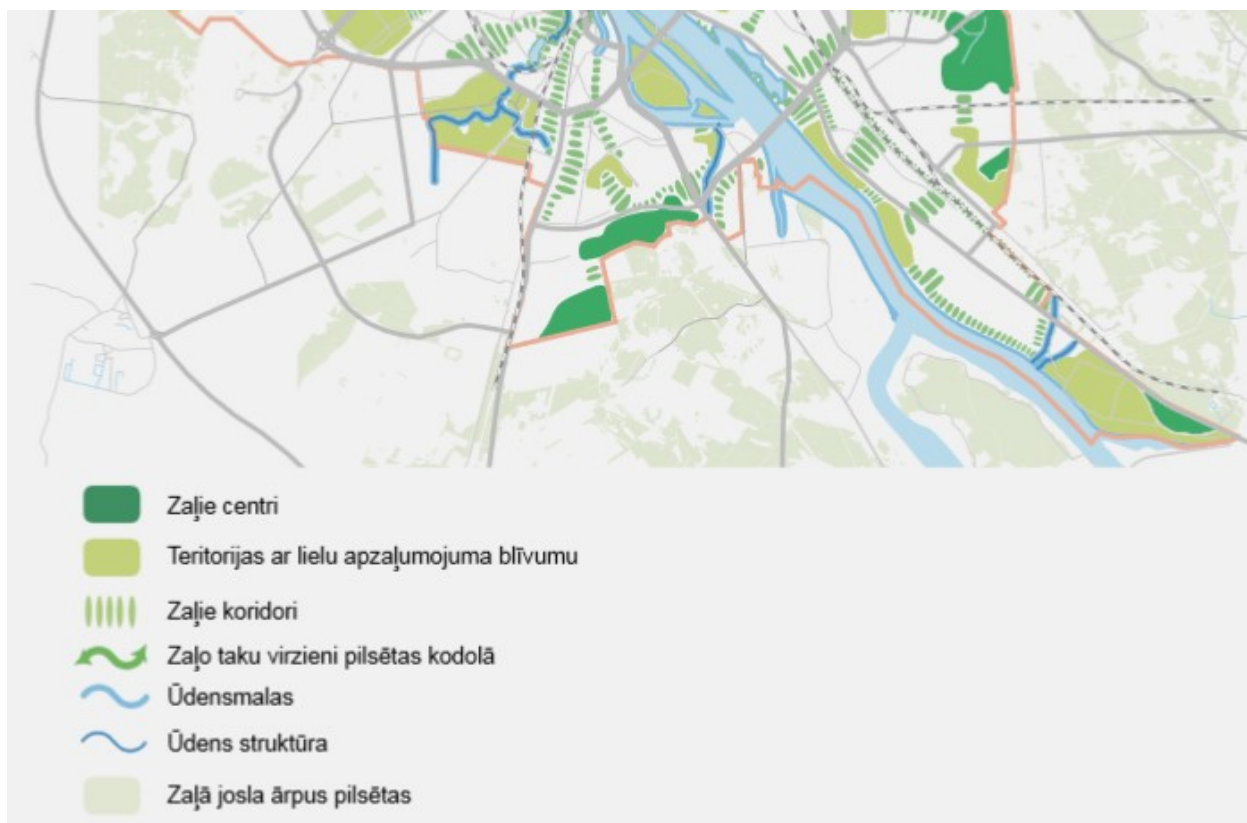
Viena no nozīmīgākajām Rīgas telpiskajām struktūrām ir dabas un apstādījumu teritorijas – meži, mežaparki, parki, skvēri, ūdensmalas, ģimenes dārziņi un atklātie ūdeņi.

Stratēģijā Dārziņu apkaime ir norādīta kā teritorija ar lielu apzaļumojuma blīvumu un teritorija ar zaļo centru – mežu starp Dārziņu ielu un Maskavas ielu.

Zaļie centri tiek atzīmēti kā daudzfunkcionāli un tiem ir liela nozīme pilsētas iedzīvotāju un viesu rekreācijas nodrošināšanā, vides piesārņojuma samazināšanā, pilsētas mikroklimata uzlabošanā,

bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanā un pilsētas koptēla veidošanā. Pilsētai attīstoties, nav pieļaujama šo teritoriju transformācija, nosakot citus zemes izmantošanas mērķus. Vienlaicīgi jāabalansē to aizsardzības un labiekārtošanas pasākumi, nodrošinot zaļo centru daudzveidību un ilgtspējīgu izmantošanu.

Urbānās vides zaļie centri (teritorijas ar lielu apzaļumojuma blīvumu) ir apbūves teritorijas ar paaugstinātu apzaļumošanas pakāpi, un tos veido mazstāvu dzīvojamā apbūve un daudzstāvu dzīvojamās apbūves plašie pagalmi. Šīs teritorijas līdz ar dzīvojamo funkciju pilda kompensācijas funkciju – tās uzlabo pilsētas mikroklimatu, samazina gaisa un trokšņa piesārņojumu, kā arī nodrošina rekreācijas iespējas blakus esošo blīvi apbūvēto teritoriju iedzīvotājiem. Pilsētai attīstoties, svarīgi ir saglabāt šo teritoriju lomu iepriekšminēto funkciju izpildes nodrošināšanā, rūpīgi izvērtējot apbūves blīvuma palielināšanos un realizējot jaunapbūvi tikai tad, ja paaugstina zaļo koridoru kvalitāti un drošību, integrē tajos atpūtas zonas, ilgtspējīgas lietusūdens sistēmas risinājumus un teritorijas automobiļu novietošanai.

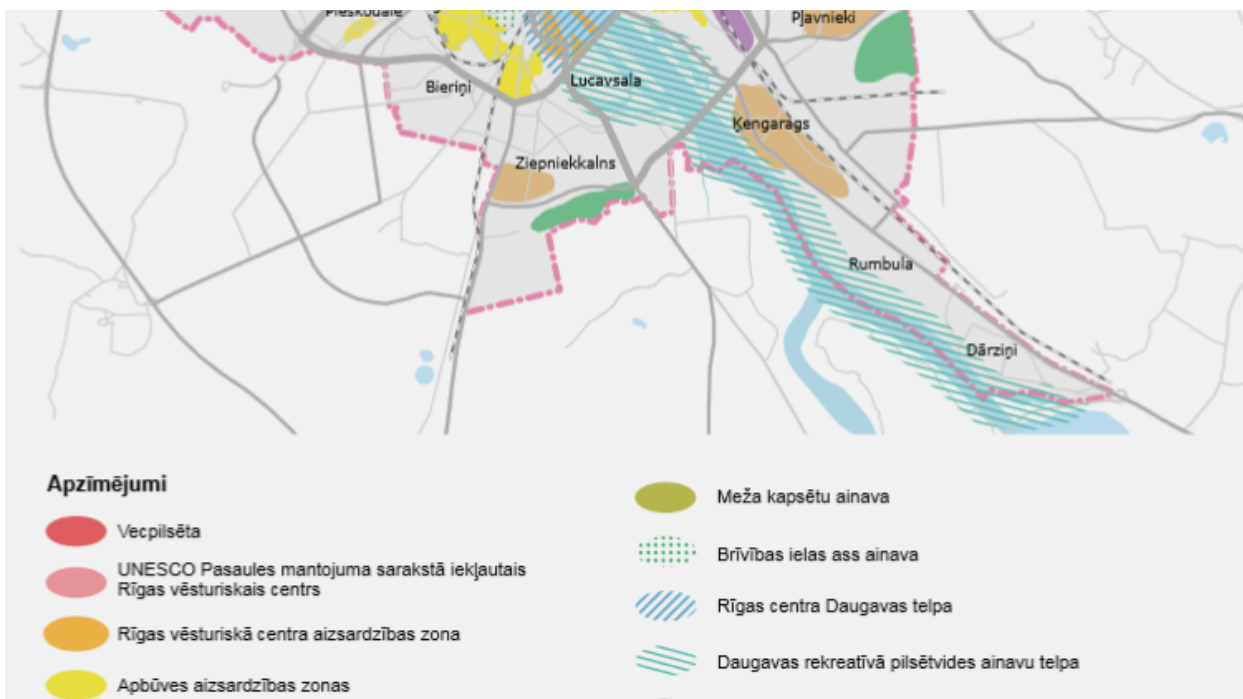

6. attēls. “Dabas teritoriju attīstības vadlīnijas” kartoshēmas daļa. Avots: Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

Dārziņu apkaime ir iezīmēta arī kā daļa no ūdens vienotās telpiskās struktūras. Atzīmējot, ka ūdensmalās jāparedz brīva piekļuve ūdenim. Jāveic dažāda tipa un līmeņa krastmalu labiekārtošana, lai veidotu dažādu un interesantu publisko ārtelpu ar skatu punktiem un laukumiem dažādos līmeņos. Būtiski paredzēt arī infrastruktūru krasta sasniegšanai no ūdensobjekta – nelielu piestātņu vai pontonu izveidi dažāda tipa motorizētiem un nemotorizētiem peldlīdzekļiem, kā arī jāveicina ūdens teritoriju izmantošanas dažādošana gan vasaras, gan ziemas sezonās.

Nozīmīgas kultūrvēsturiskās un ainavu telpas

Stratēģijā Dārziņu apkaime ir iezīmēta kā daļa no Daugavas rekreatīvās pilsētvides ainavu telpas. Daugavas telpa gan ūdenī, gan virs tā papildina rekreācijas zaļo koridoru, kas stiepjas no Vecrīgas līdz Dārziņiem, iekļaujot sevī velociņģu, kā arī stāvlaukumus, skatu laukumus/platformas, dažādas, daudzveidīgas piekļuves vietas Daugavai, peldvietas, laivu ielaišanas vietas u.c. Tiek atzīmēts, ka Daugavas telpā jāattīsta piestātnes, krastmalas laipas un citi risinājumi, kas pielāgoti dažādām motorizētām un nemotorizētām laivām. Virs Daugavas telpas ir lieliska vieta, kur iespējami dažādi aviācijas šovi un citi ar gaisa telpu saistīti pasākumi, ziemā Daugava ir populāra zemledus makšķerēšanas, slēpošanas un pastaigu vieta.

7. attēls. “Kultūrvēsturiskās un ainavu telpas attīstības vadlīnijas” shēmas daļa. Avots: Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

Rīcība: nozīmīgi telpiskās struktūras elementi

Struktūrplāns akcentē svarīgākos pilsētas telpiskos un funkcionālos mezglus, kā arī pilsētas interešu virzienus, kuru attīstību pilsēta definē kā prioritāru investīcijām vai padziļinātai izpētei šīs Stratēģijas īstenošanas ietvaros.

Pamatojoties uz 8. attēlu, Dārziņu apkāmes nozīme Rīgas pilsētas struktūrplānā ir kā savrupmāju teritorijai. Plašāks skaidrojums savrupmāju teritoriju nozīmei netiek sniegts.

8. attēls. “Rīgas pilsētas Struktūrplāns” kartoshēmas daļa. Avots: Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

(3) Stratēģiskās nostādnes pilsētvides attīstībai

Stratēģijā ir izvirzītas septiņas stratēģiskās nostādnes, no tām uz Dārziņu apkaimi vairāk attiecināmas sekojošas:

- SN1. Integrēta sociālā infrastruktūra:
 - pirmsskolas izglītības iestāžu un pakalpojumu tīklam jānodrošina pieprasījuma apmierināšana pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai vai darba vietai. Pamatskolas izglītība jānodrošina maksimāli tuvu dzīvesvietai apkaimē;
 - dzīvojamos rajonos jāatvēr publiskā telpa sportošanas iespējām dažādām vecuma grupām, paredzot kā labiekārtotus brīvpieejas sporta laukumus, tā pilsētas sporta veidu (skeitborda, skrituļslidošanas, BMX u.c.) labiekārtojuma elementus un pieaugušo vingrošanas elementus.
- SN2. Kvalitatīva dzīves vide un mājoklis - jāveicina kvalitatīvas dzīves vides veidošana un publiskās ārtelpas sakārtošana apkaimēs, jo īpaši daudzdzīvokļu māju dzīvojamos rajonos.
- SN5 Kultūrvēsturiskās un ainavas vērtības:
 - jānodrošina ūdensmalu attīstība un pieejamība, tajās veidojot augstvērtīgu darījumu un dzīves vidi, kā arī kvalitatīvu publisko ārtelpu;
 - jāveicina kultūras un pilsētvides objektu attīstība Rīgā, tai skaitā apkaimes mēroga pilsētvides objektu attīstība dzīvojamo teritoriju robežās.

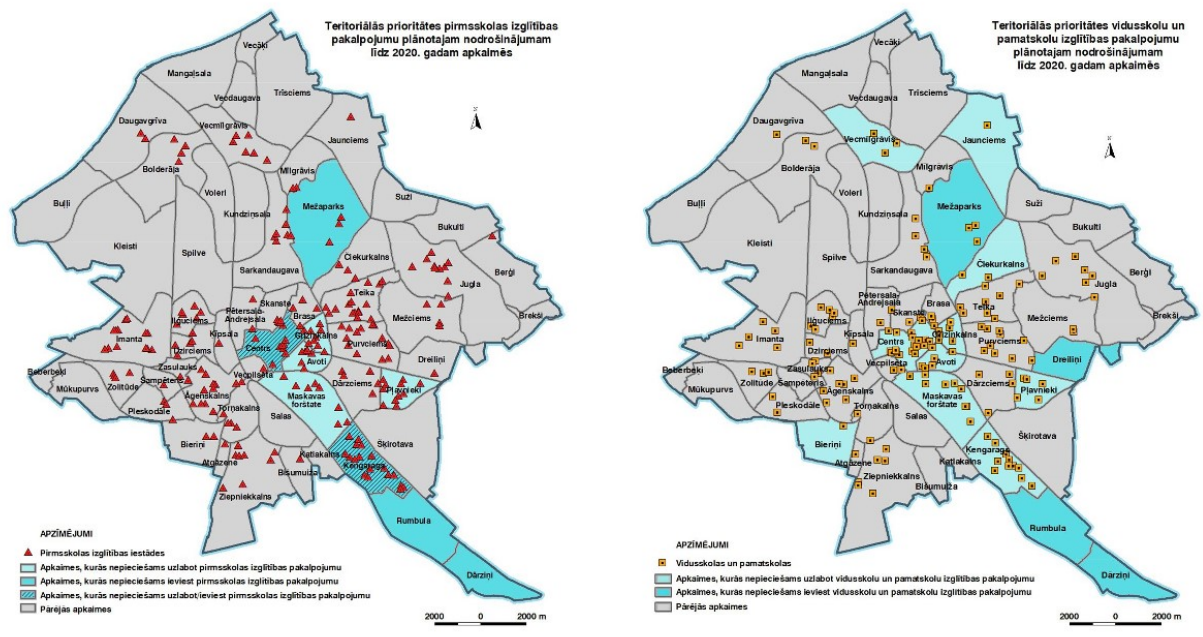
2.1.1.2. RĪGAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.-2020. GADAM

Rīgas attīstības programma 2014. – 2020. gadam ir pilsētas pašvaldības vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Stratēģijā izvirzīto uzstādījumu un mērķu sasniegšanai.

Attīstības programma ir pašvaldības darba instruments, īstenojot pasākumus un projektus, kā arī pilsētas nozaru un jomu detalizētākai plānošanai.

Stratēģijas mērķu sasniegšanai ir noteikti 19 rīcības virzieni, no kuriem uz Dārziņu apkaimi vistiešāk attiecas:

- **RV1 Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība.** Pilnveidojot izglītības iespēju pieejamību, Rīgas pilsētas pašvaldība turpinās darbu pie vienmērīga interešu izglītības programmu pārklājuma pilsētā, izmantojot izglītības un kultūras iestāžu tīklu, kas nodrošinās bērniem un jauniešiem paredzēto interešu izglītības pasākumu norisi apkaimēs. Rīgas attīstības programmas ietvaros Dārziņu apkaime ir iezīmēta kā apkaime, kurai nepieciešams ieviest pirmsskolas izglītības, pamatskolas un vidusskolas izglītības pakalpojumus (skatīt 9. attēlu).
- **RV3 Atpazīstama un iesaistoša kultūrvidē.** Lai nodrošinātu līdzvērtīga kultūras pakalpojuma nodrošinājumu visā pilsētas teritorijā, pašvaldība plāno veikt kultūras centru („Ilgūciems”, „Imanta”), koncertzāles „Ave Sol” rekonstrukciju un Rīgas Sv. Pētera baznīcas restaurāciju, kā arī uzsākt izpēti kultūras iestāžu nepieciešamībai Bolderājas, Purvciema, Ziepniekkalna, Juglas u.c. apkaimēs, kurās iedzīvotājiem kultūras pakalpojumi nav tieši pieejami. Attīstības programmā Dārziņu apkaime ir iezīmēta kā vien no tām apkaimēm, kurā vajadzētu ieviest kultūras iestāžu pakalpojumu un bibliotēku.
- **RV5 Daudzveidīgas sporta iespējas.** Rīcības virziena virsmērķis ir veidot Rīgu par pilsētu, kuras iedzīvotājiem ir motivācija un iespējas īstenot fiziski aktīvu, veselīgu dzīvesveidu mūža garumā, sasniegt augstus sportiskos rezultātus ērti ieejamos, starptautiskajām prasībām atbilstošos sporta infrastruktūras objektos. Pašvaldība radīs iespējas rīdiniem neatkarīgi no vecuma, sociālās izcelšanās un veselības stāvokļa nodarboties ar fiziskajām aktivitātēm, nodrošinot labiekārtotas un drošas sporta infrastruktūras pārklājumu pilsētā un tās apkaimēs, kā arī nodrošinot informatīvo ziņu pieejamību par sportošanas iespējām un sporta norisēm dažādai mērķauditorijai. Dārziņu apkaime ir iezīmēta kā viena no apkaimēm, kurā nepieciešams uzlabot un attīstīt publiskos sporta laukumus un sporta iestāžu pakalpojumus.

9. un 10. attēls. Teritoriālās prioritātes RV1 ietvaros līdz 2020. gadam apkaimēs. Avots: Rīgas attīstības programma 2014.-2020. gadam.

- **RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība.** Kā viens no rīcības uzdevumiem radīt un uzturēt cilvēkiem drošu pilsētvidi, piemēram, pilsētas apgaismojuma ieviešana, tajā skaitā Dārziņu apkaimē.
- **RV9 Kvalitatīva dzīves vide un pieejams mājoklis.** Rīcības virziens ietver sevī arī bērnu rotaļu laukumi izveidi (uzdevums - Veicināt publiskās ārtelpas revitalizācijas pasākumus). Viena no mērķapkaimēm ir iezīmēta arī Dārziņu apkaimē, kurā ir nepieciešams izveidot publiskās publiskos bērnu rotaļu laukumus.
- **PRV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija.** Atbilstoši piešķirtajam finansējumam tiks nodrošināta esošās satiksmes infrastruktūras tehniskā stāvokļa un satiksmes drošības uzlabošana, veicot satiksmes infrastruktūras objektu būvniecību un rekonstrukciju un seguma atjaunošanas darbus. Viena no mērķapkaimēm ir iezīmēta arī Dārziņu apkaimē, kurā ir nepieciešams attīstīt transporta infrastruktūru un sabiedriskā transporta sniegtos pakalpojumus, kā arī ir iezīmēta kā apkaimē, kurā nepieciešams attīstīt veloceliņus.
- **RV12 Infrastruktūras un komunālo pakalpojumu uzlabošana.** Rīcības virziena galvenais uzdevums ir nodrošināt iedzīvotājus ar kvalitatīviem un pieejamiem komunālajiem pakalpojumiem, saglabājot sakārtotu pilsētvidi un novēršot negatīvu ietekmi uz vidi un cilvēkiem. Dārziņu apkaimē ir iezīmēta kā viena no apkaimēm, kurā nepieciešams attīstīt siltumapgādes pakalpojumu, uzlabot/attīstīt elektroapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, gāzapgādes pakalpojumu un ieviest atkritumu šķirošanas pakalpojumu.
- **RV15 Laba vides kvalitāte.** Rīcības virziena galvenais mērķis ir veidot ilgtspējīgu, tīru un zaļu vidi, novēršot negatīvu faktoru ietekmi uz pilsētvidi un cilvēku veselību. Pašvaldības uzdevums vides pārraudzības jomā ir efektīva dabas, apstādījumu un ūdens teritoriju tiesiskā aizsardzība, apsaimniekošana un attīstība. Rīgas pilsētas pašvaldība saglabās, pilnveidos un paplašinās ilgtspējīgu dažādu veidu apstādījumu teritoriju un elementu sistēmu, kas ir saistīta ar citām pilsētas dabas teritorijām, paaugstinās publiskās ārtelpas kvalitāti iedzīvotāju un viesu atpūtai un piedalīsies pilsētas pozitīvā tēla veidošanā, kā arī nodrošinās pilsētas iedzīvotājus ar dažādām atpūtas iespējām dabā, vienlaikus sekmējot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Dārziņu apkaimē ir atzīmēta kā teritorijai, kurā nepieciešams izveidot dabas un apstādījumu teritoriju.

Atzīmējams, ka attīstības programmā Dārziņu apkaimē nav atzīmēta kā viena no tām apkaimēm, kur nepieciešams ieviest veselības aprūpes pakalpojumus.

Rīgas attīstības programma 2014. - 2020. gadam Rīcības plāns

Attīstības programmas Rīcības plānā Dārziņu apkāmes attīstībai no 2014. -2020. gadam paredzēts:

- saistībā RV8 Sabiedriskā kārtība un drošība – ārēja ielu apgaismojuma remonts ar izpildes laiku no 2014. - 2017. gadam;
- saistībā ar RV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija - esošās satiksmes infrastruktūras tehniskā stāvokļa un satiksmes drošības uzlabošana, veicot satiksmes infrastruktūras objektu būvniecību un rekonstrukciju, proti, ielas: Dārziņu ielas rekonstrukciju lietusūdens novadīšanas sistēmas - Dārziņu ielā un Jāņogu ielā;
- saistībā ar RV11 Līdzsvarota satiksmes infrastruktūra un organizācija - nepārtrauktas un pakāpeniskas velosatiksmes sistēmas (velosatiksmes infrastruktūra, informācija, izglītība) attīstības veicināšana, integrējot to kopējā pilsētas transporta infrastruktūrā, prioritāri uzlabojot velosatiksmes drošību pilsētas centrā - gājēju un velosipēdu ceļš „Centrs- Ķengarags-Rumbula-Dārziņi”;
- un citas rīcības, kas ir adresētas visas pilsētas kopīgai attīstībai.

Atzīmējams, ka uzdevums U11.3. Nodrošināt ērtus, ātrus, pieejamus, drošus un videi draudzīgus sabiedriskā transporta pakalpojumus 7. tramvaja maršruta pagarināšana līdz Rumbulai (Šķērstes ielas un Mazjumpravas ielas rajonā), jauna tramvaju depo izbūve un jaunu ZGT iegāde nozīmīgi ietekmētu Dārziņu apkāmes attīstību. Kā izpildes termiņš ir norādīts 2014. - 2020. gads.

Rīgas attīstības programma 2014.-2020. gadam Investīciju plāns

Saistībā ar Dārziņu apkāmes attīstību, Investīciju plānā ir paredzēti sekojoši projekti:

- gājēju un velosipēdu ceļa „Centrs-Ķengarags-Rumbula Dārziņi” izbūve. Kā indikatīvā summa ir iezīmēta EUR 3 841 753,89. Ietverot sevī gājēju un velosipēdu ceļa izbūvi gar Daugavas krastmalu no pilsētas centra līdz Dārziņiem 17 km garumā. Kā arī sakārtotas krastmalas teritorija, izveidotas labiekārtotas atpūtas vietas, ierīkots apgaismojums. Projekta uzsākšanas laiks – 2016. gads, izpildes laiks – 2 gadi.
- Daugavas krastmalas labiekārtojums ar tehnisko būvju rekonstrukciju Dārziņu apkāmes teritorijā. Indikatīvā summa – EUR 45 531,90. Atbildīgā institūcija – Austrumu izpilddirekcija. Plānotais rezultāts - labiekārtota rekreācijas teritorija pie Daugavas. Uzsākšana 2014. gadā, izpilde 2 gadu laikā.

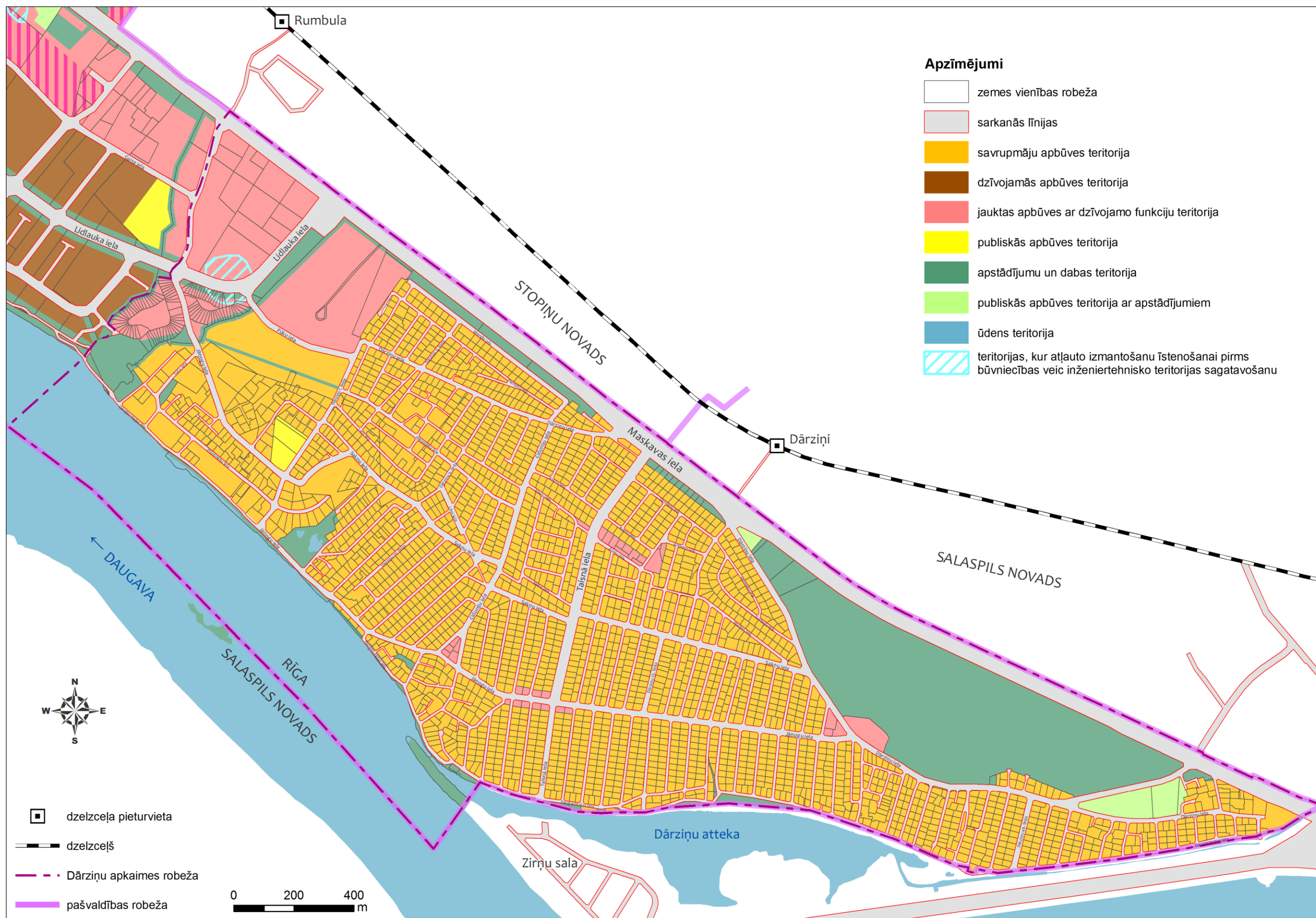
2.1.1.3. RĪGAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2006. – 2018. GADAM

Rīgas teritorijas plānojuma galvenais uzdevums ir kalpot par efektīvu instrumentu Rīgas ilgtermiņa attīstības politikas īstenošanai atbilstoši Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam un saskaņā ar attīstības programmu, izvērtējot teritorijas attīstības potenciālu un sniedzot atbilstošus nosacījumus pilsētas attīstībai teritorijas izmantošanas aspektā.

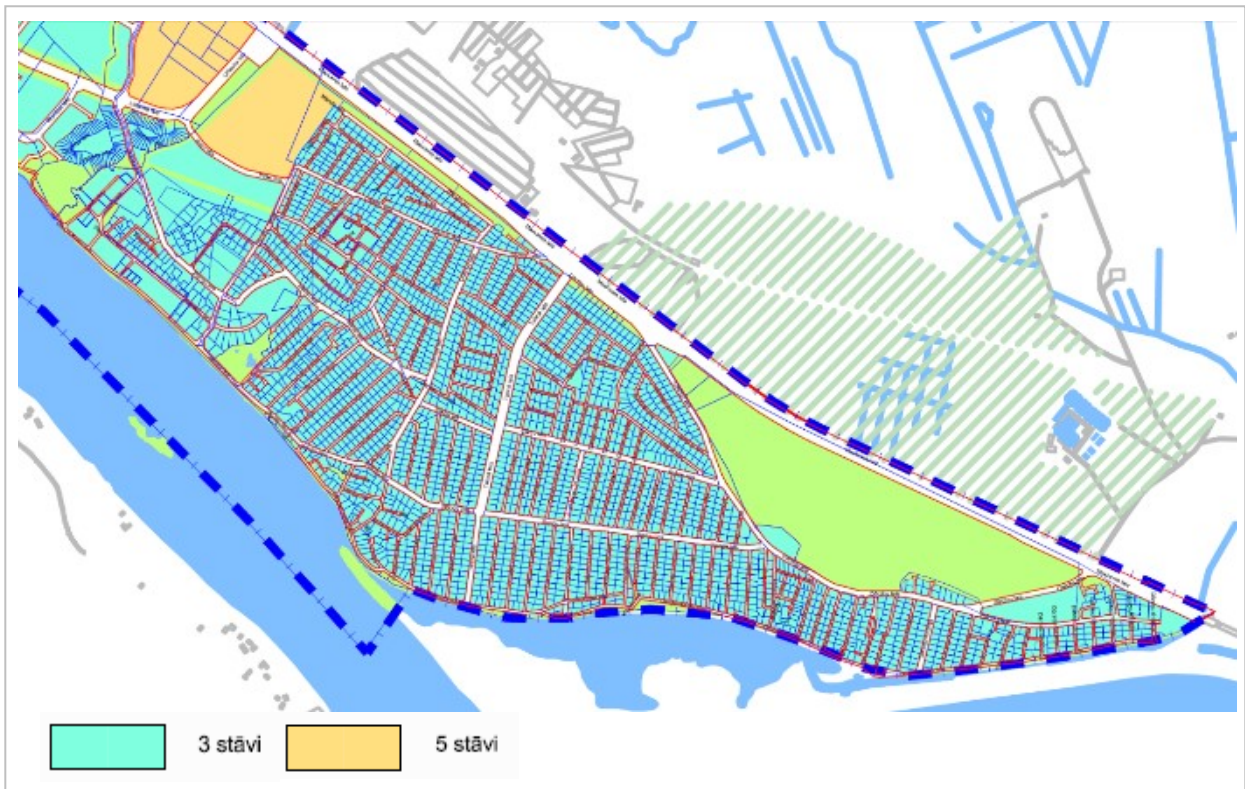
Saskaņā ar Rīgas domes 20.12.2005. saistošo noteikumu Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (ar grozījumiem, kas īstenojami no 30.09.2013.) 15. pielikumu „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”, Dārziņu apkaimē ir noteikti vairāki funkcionālie zonējumi (skatīt 11. attēlu):

- lielākajai teritorijas daļai – “Savrupmājas apbūves teritorija (SDZ)”;
- nelielai daļai - „Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorija (J)”;
- diviem zemes gabaliem, no kuriem viens ir pašvaldības īpašums un otrs fiziskas personas īpašums – “Publiskās apbūves teritorija (P)”;
- vienam zemes gabalam, kas ir fiziskas personas īpašums – “Apbūves teritorija ar apstādījumiem (Ap);
- vairākiem zemes gabaliem – “Apstādījumu un dabas teritorija (A)”.

Saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018 .gadam 16. pielikumu „Apbūves stāvu skaita plāns”, lielākajai daļai Dārziņu apkāmei ir noteikts maksimālais apbūves stāvu skaits 3 stāvi, bet nelielai daļai – 5 stāvi (skatīt 12. attēlu).

11. attēls. Rīgas teritorijas plānojumā noteiktās Dārziņu apkaimes plānotās (atļautās) izmantošanas kartoshēma. Avots: "Metrum, izmantojot Rīgas teritorijas plānojumu 2006. - 2018. gadam.

12. attēls. Rīgas teritorijas plānojuma apbūves stāvu skaita plāns. Avots: Rīgas teritorijas plānojums 2006.-2018. gadam.

2.1.2. INTEGRĒTA DĀRZIŅU APKAIMES KONCEPCIJA (2013)

2012. gadā Rīgas Austrumu izpilddirekcija veica Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aptauju un, apkopojot aptauju rezultātus, pēc gada, t.i. 2013. gadā, izstrādāja integrētu Dārziņu apkaimes attīstības koncepciju.

Līdz ar to integrētā Dārziņu apkaimes attīstības koncepcija (turpmāk – Koncepcija) izstrādāta saskaņā ar apkaimes iedzīvotāju iepriekš izteiktajiem priekšlikumiem, nodrošinot Rīgas Austrumu izpilddirekcijas funkcijas teritorijas labiekārtošanā, sanitārās tīrības un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, nolūkā racionāli apsaimniekot pašvaldības nekustamo īpašumu.

Koncepcijas mērķis ir Dārziņu apkaimes kā augstvērtīga dzīvojamā rajona attīstības nodrošināšana. Koncepcijas pamatā ir atbilstība Rīgas attīstības programmas 2006.-2012. gadam stratēģiskajam mērķim – PM4 „Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm”, un tās galvenais mērķis ir veicināt Dārziņu apkaimes attīstību.

Koncepcijas izstrādē lietotas divas pieejas: pirmā- “top-down” jeb no augšas uz leju, izmantojot Rīgas domes dokumentus, kā „Rīgas ilgtermiņa stratēģiju 2025. gadam” un „Rīgas attīstības plānu 2006-2018. gadam”. Otrā- “bottom-up”, izmantojot 2012. gada vasarā Rīgas Austrumu izpilddirekcijas un Rīgas domes Pilsētas Attīstības departamenta veiktās Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aptaujas rezultātus un viedokļu apkopojumu.

Koncepcijā ir definētas četras galvenās Dārziņu apkaimes problēmas, norādot iespējamās īstermiņa risinājumus un atbildīgās institūcijas:

1. **Nepilnvērtīga infrastruktūra un plānojums** (gazifikācija, elektroapgāde, ielu apgaismojums, ūdens ņemšanas vieta ugunsgrēku gadījumos, centralizēts ūdensvads un kanalizācija, ielu kvalitāte, sabiedriskais transports, veloceliņi un velonovietnes un apkaimes centra neesamība);
2. **Teritorijas sarežģītie izmantošanas apstākļi** (pašvaldības zemju trūkums, privātīpašumu žogi un koki ielu sarkanās līnijās, zemesgabalu pārpurvošanās un degradētas teritorijas);
3. **Zemas kvalitātes publiskā ārtelpa** (ielu norādes, zaļā vide un ūdeņi, atpūtas infrastruktūra, autostāvvietas, peldvietu labiekārtojums un atkritumu saimniecība);
4. **Zema iedzīvotāju aktivitāte** (drošība un sabiedriskās kārtības uzturēšana Dārziņu teritorijā).

Koncepcijā tiek norādīts, ka Dārziņu apkaimei ir nepieciešams veikt turpmāku teritorijas attīstības plānošanu. Lai pēctecīgi turpinātu iesāktos darbus, kā arī noteiktu Dārziņu apkaimes attīstības prioritātes ilgtermiņā, ne tikai īstermiņā, Tematiskais plānojums uzskatāms kā iesākto darbu turpinājums.

2.1.3. "DĀRZIŅU IELU REKONSTRUKCIJAS SKIČU PROJEKTS" (2013) IZVĒRTĒJUMS

Pēc Rīgas domes Satiksmes departamenta pasūtījuma, SIA “Nams” 2012. gadā izstrādāja “Dārziņu ielu rekonstrukcijas skiču projektu” (turpmāk - Skiču projekts).

Skiču projekta ietvaros tika izstrādāts Dārziņu apkaimes:

- ielu iedalījums kategoriju grupās, atbilstoši noteicošai funkcijai;
- ielu perspektīvie šķērsprofili un segumu konstrukcijas;
- teritorijas virsmas ūdeņu novadīšanas sistēma, ievērojot esošo meliorācijas grāvju tīklu;
- noteikta ielu projektēšanas un izbūves prioritārā secība.

Izstrādātā Skiču projekta rezultāti un piedāvātie risinājumi tika izskatīti un izvērtēti, ņemot vērā spēkā esošos Ministru kabineta noteikumus un likumus, Rīgas domes saistošos noteikumus, kā arī Latvijas Valsts Standartus, kas attiecas uz autoceļu un ielu projektēšanu, plānošanu un satiksmes organizēšanu.

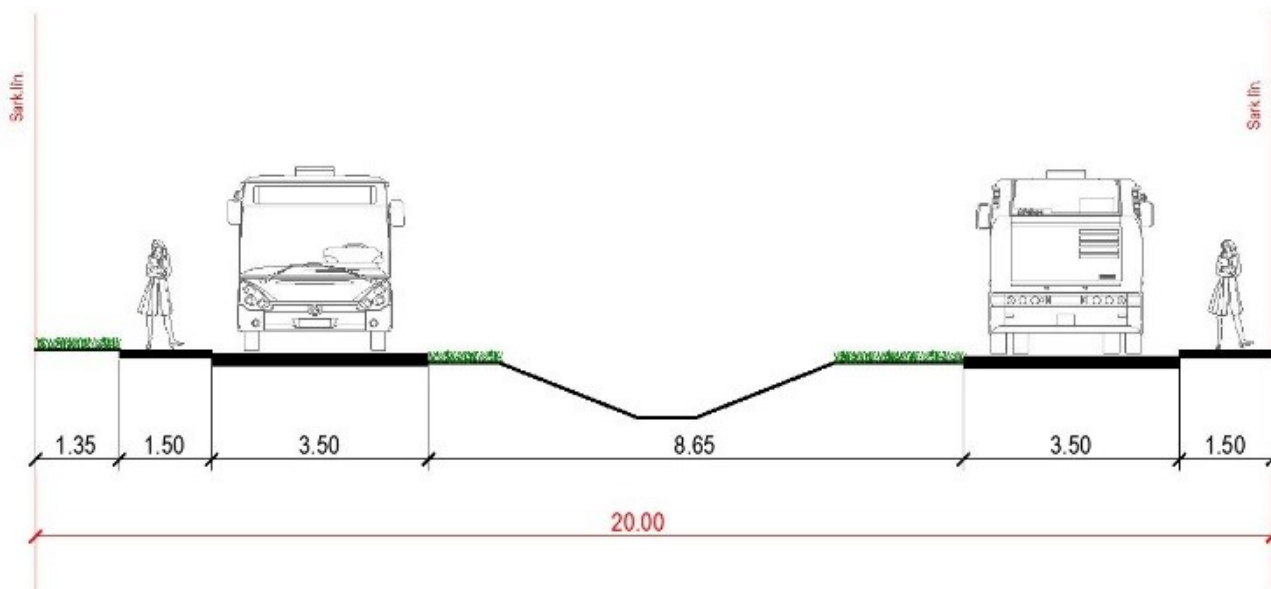
Izvērtējot Skiču projektā izstrādāto ielu tīklu un transportlīdzekļu kustības virzienus tajās, jāatzīmē, ka Dārziņu apkaimes teritorijas ielu tīkls paredzēts atbilstoši ceļu tīklu plānošanas pamatprincipiem - kopējā ielu tīklā tiek izdalītas maģistrālās nozīmes ielas, pa kurām tiek novadītas galvenās transportlīdzekļu plūsmas, un sabiedriskais transports. Sabiedriskā transporta tīkls izvietots vienmērīgi, aptverot visu Dārziņu ielu tīklu, nodrošinot Dārziņu iedzīvotājiem ērtu piekļuvi sabiedriskajam transportam. Iekšējo ielu tīkls paredzēts kā dzīvojamās ielas ar ierobežotu kustības ātrumu, kas ir atbalstāms risinājums. Satiksmes

organizācijas shēma, kas pielietota dzīvojamās zonas ielām, konceptuāli ir atbalstāma, iespēju robežās, jāpārskata stāvēšanas ierobežojuma pielietošana atkarībā no apbūves blīvuma.

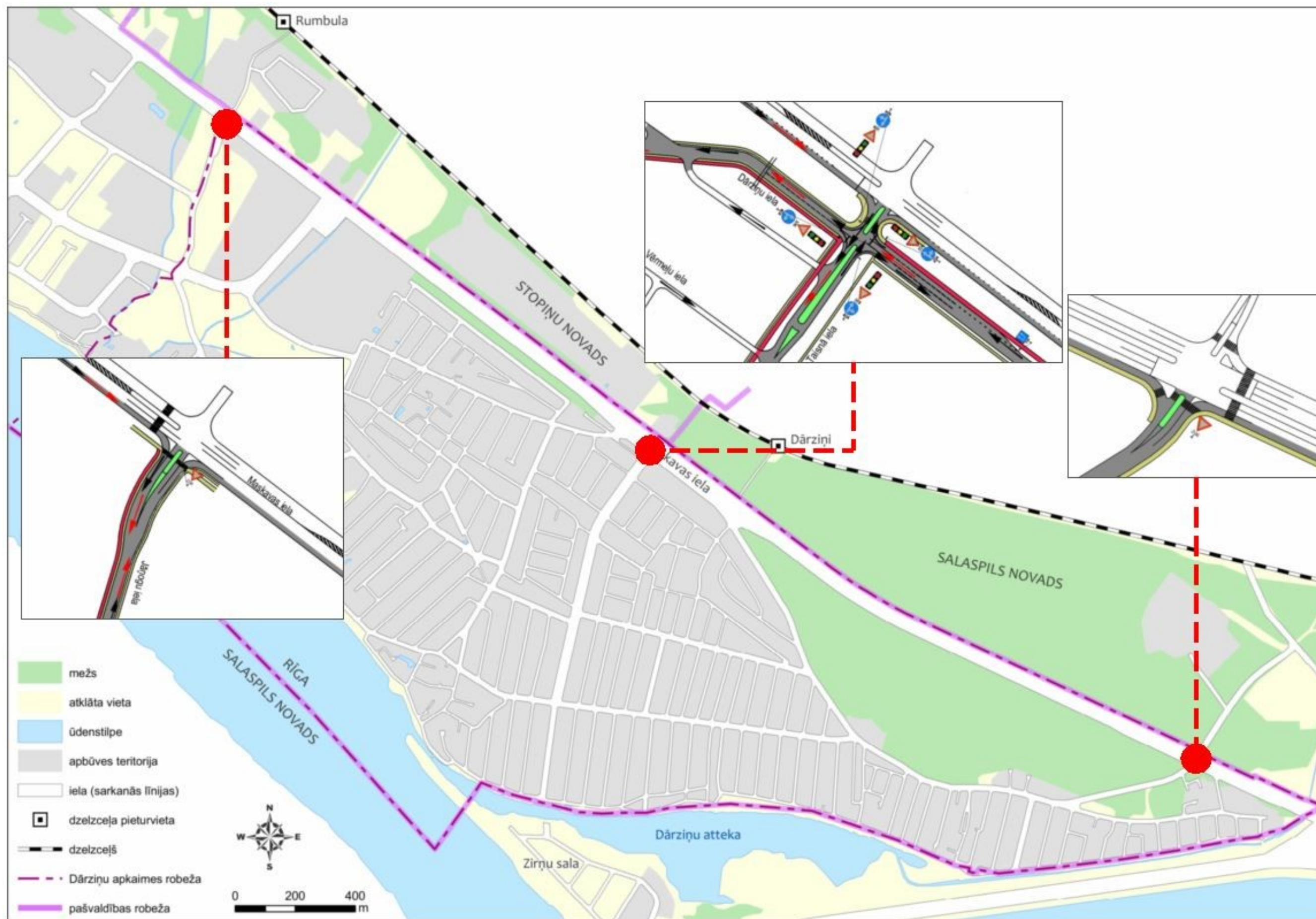
Skiču projektā apskatīti 3 Dārziņu apkaimes ielu pieslēgumi Maskavas ielai. Maskavas - Jāņogu ielas un Maskavas - Dārziņu ielas ceļu mezglos satiksme tiek regulēta ar ceļa zīmēm, Maskavas - Taisnās ielas ceļu mezglā - ar satiksmes luksoforiem (skatīt 14. attēlu). Apskatot piedāvātos ceļu mezglu risinājumus no perspektīvo transporta plūsmu apjoma un iespējamās plūsmas caurlaides spējas minētajos ceļu mezglos, kā arī vērtējot tās no satiksmes drošības viedokļa, secināms, ka Skiču projektā iekļautie ceļu mezglu risinājumi izvēlēti atbilstoši perspektīvajām transporta plūsmām, un ir iesakāmi izmantošanai Tematiskā plānojuma vajadzībām.

Veicot Skiču projekta izvērtēšanu, tika konstatētas arī nepilnības. Skiču projekta ietvaros tiek saglabātas un dažviet no jauna paredzētas meliorācijas grāvju sistēmas brauktuvei pa vidu (13. attēls). Kaut arī šāds risinājums, ar meliorācijas elementu vai koku rindas atrašanos brauktuvei pa vidu, ir sastopams arī citu Eiropas Savienības valstu pielietotajās normās, risinājumu iespējams pielietot tikai mainot braucamās daļas platumus. Pielietotais šķērsprofilis paredz divas 3,0 metru platas, ar meliorācijas grāvi atdalītas, vienvirziena brauktuves, un tiek pielietots maģistrālajām ielām, pa kurām paredzēta arī sabiedriskā transporta kustība. Šāds risinājums ne tikai ierobežo manevru veikšanu transportlīdzekļiem, liekot veikt garāku ceļu līdz galamērķim, ja tas atrodas brauktuves kreisajā pusē, bet arī ceļa satiksmes negadījuma vai jebkura cita brauktuves nosprostošanās gadījumā, liedz iespēju apbraukt šķērslī, kā rezultātā var tikt kavēta arī sabiedriskā transporta kustība. Lai pielietotu šādu risinājumu, brauktuve katrā virzienā jāparedz vismaz 5,5 metru platumā, kas ļautu veikt vienā brauktuves pusē stāvoša šķēršļa apbraukšanu, neaizkavējot transportlīdzekļu satiksmi. Savukārt, šāds risinājums paredzētu asfaltbetona brauktuvi šķērsprofilā ar kopējo abu brauktuviņu platumu 11,0 metri, kas nav uzskatāms par racionālu risinājumu no ekonomiskā viedokļa.

LVS 190-1 "Ceļa trase" aprakstīta braukšanas joslu paplašinājumu izveide pagriezienos, kas jāņem vērā arī ielu projektēšanā. Skiču projektā braukšanas joslu paplašinājumi netiek paredzēti, kas apgrūtinātu transportlīdzekļu (it sevišķi sabiedriskā transporta) kustību un savstarpēju izmaiņšanos projektēto ielu pagriezienos.

13. attēls. Sakņu ielas posmā no Taisnās ielas līdz 29. līnijai brauktuves šķērsprofils. Avots: Dārziņu ielu rekonstrukcijas skiču projekts, 2013.

14. attēls. Sīču projektā ietvertās Dārziņu ielas un Maskavas ielas ceļu mezglu kartoshēma. Avots: "Metrum", 2016.

2.1.4. DĀRZIŅU APKAIMES IEDZĪVOTĀJU APTAUJA, TĀS REZULTĀTI

Lai noskaidrotu Rīgas apkaimju iedzīvotāju viedokli par transportu, vietējiem centriem, publisko infrastruktūru, vidi un citiem konkrētās apkaimes aktuālajiem jautājumiem, 2013. gadā tika veikta Rīgas apkaimju iedzīvotāju aptauja. Aptaujas laikā tika saņemts apkaimju iedzīvotāju viedoklis un viņu redzējums par apkaimes attīstību. Aptaujas veicējs bija SIA "Aptaujas Centrs", savukārt datu analīzi veica SIA "Projektu un kvalitātes vadība". Aptaujas metode bija tiešas intervijas respondentu dzīves vietā. Aptaujas ietvaros Dārziņu apkaimē tika aptaujāti 139 respondenti.

Aptaujas rezultāti tika pārrunāti Tematiskā plānojuma izstrādes darba grupās, un tika ņemti vērā izstrādājot Tematiskā plānojuma risinājumus.

Kā galvenie aptaujas rezultāti, kas ņemti vērā Tematiskā plānojuma izstrādē, norādāmi:

- Gandrīz visi aptaujātie Dārziņu iedzīvotāji ir apmierināti ar dzīvi savā apkaimē – 60% aptaujāto Dārziņu iedzīvotāju ļoti patīk dzīvot tajā, bet 35% drīzāk patīk kā nepatīk dzīvot Dārziņos.;
- Vairākums aptaujāto Dārziņu iedzīvotāju par šīs apkaimes vizītkarti jeb vietu, kas vislabāk to raksturo, uzskata Daugavu (57%);
- Par īpaši pozitīvu lietu Dārziņos šīs apkaimes iedzīvotāji uzskata dabu – šādu viedokli izteikuši 68% respondentu, kā arī svaigu gaisu (53%) un Daugavas tuvumu (47%);
- Raksturojot lietas, kas Dārziņu iedzīvotājiem savā apkaimē nepatīk, 49% respondentu nosaukuši neapmierinošu ielu un ietvju stāvokli. Tāpat 45% Dārziņu iedzīvotāju uzskata, ka Dārziņus negatīvi raksturo neapgaismotas ielas;
- 37% Dārziņu iedzīvotāju uzskata, ka Dārziņiem kā apkaimē ir savs centrs, un kā apkaimes centrs visbiežāk (53%) nosaukts Taisnās un Jāņogu ielas krustojums. Arī tie apkaimes iedzīvotāji, kuri uzskata, ka Dārziņiem centra nav, uzskata, ka vispiemērotākā vieta šāda centra izveidei būtu minēto ielu krustojums;
- Atbildot uz jautājumu par pārvietošanos ar dažādiem transporta veidiem, visbiežāk Dārziņu iedzīvotāji minējuši automašīnu – 36% aptaujāto apkaimes iedzīvotāju ar to pārvietojas katru vai gandrīz katru dienu. Kā nākamais biežāk lietotais transporta veids Dārziņos ir sabiedriskais transports – to katru vai gandrīz katru dienu izmanto 33% Dārziņu iedzīvotāju.;
- Vairākums Dārziņu iedzīvotāju (82%) ir apmierināti ar sabiedriskā transporta tīklu (maršrutiem un plānojumu) apkaimē, savukārt 14% ar to nav apmierināti;
- Līdzīgs viedokļu sadalījums vērojams atbildēs uz jautājumu par apmierinātību ar sabiedriskā transporta kustības grafikiem – 80% respondentu ir apmierināti ar sabiedriskā transporta kustības grafikiem, bet 15% ir neapmierināti;
- Aptaujas dati liecina, ka vairākums Dārziņu iedzīvotāju (77%) tuvāko transporta pieturvietu no savas mājas durvīm sasniedz laika posmā līdz 8 minūtēm – 42% laikā līdz 5 minūtēm, bet 35% laikā no 5 līdz 8 minūtēm;
- Aptaujas gaitā Dārziņu iedzīvotāji tika lūgti novērtēt, cik ilgā laikā vidēji, izmantojot sabiedrisko transportu, tie sasniedz dažādus galamērķus savā apkaimē, Rīgas centrālajā daļā un citur. Saskaņā ar respondentu atbildēm, Dārziņu iedzīvotāji vairākus galamērķus savā apkaimē spēj sasniegt laikā līdz 20 minūtēm, bet līdz citiem galamērķiem ceļā pavada vairāk par 40 minūtēm. Atšķirīga aina ir vērojama to galamērķu sasniegšanā, kuri atrodas Rīgas centrālajā daļā – vairākums Dārziņu iedzīvotāju gandrīz visu galamērķu sasniegšanai ceļā pavada vairāk par 40 minūtēm;
- Vairākumam Dārziņu iedzīvotāju (67%) ir sava automašīna, kura visbiežāk (83%) ilgstošai stāvēšanai tiek novietota mājas pagalmā;
- Novērtējot esošos un attīstāmos objektus Dārziņos, aptaujātie apkaimes iedzīvotāji uzskata, ka vislielākā uzmanība jāpievērš dzīvojamo ēku energoefektivitātei (38% uzskata, ka tā ir jāuzlabo) un parkiem, skvēriem un citām dabas teritorijām (36%). Izsakot viedokļus par apkaimē nepieciešamiem jauniem objektiem, vairākums respondentu minējuši veloceliņus (83%) un veselības centru (54%). Savukārt jautājumā par turpmāko Dārziņu apbūvi, 86% aptaujāto Dārziņu iedzīvotāju uzskata, ka apkaimē atļaujama mazstāvu apbūve (ne augstāka par 3 stāviem), t.sk. savrupmājas un dvīņu mājas;

- 40% Dārziņu iedzīvotāju ir gatavi piedalīties apkaimes sakopšanas talkās, 37% ir gatavi piedalīties savas dzīvojamās ēkas ārējā izskata atjaunošanā, bet 33% iesaistītos pagalma vai citu publisko ārtelpu labiekārtošanā ar savu darbu. Atbildot uz jautājumu, ja Dārziņos tiktu rīkota talka, kuras no teritorijām būtu sakārtojamas vispirms, aptaujātie Dārziņu iedzīvotāji visbiežāk minējuši Daugavas krastu (39%);
- Vairākumam Dārziņu iedzīvotāju (67%) ērtākais veids, kā saņemt informāciju no Rīgas domes par jautājumiem, kas saistīti ar apkaimes attīstību, būtu drukāta informācija savā pastkastītē. Kā nākamais ērtākais informācijas saņemšanas veids minēta informācija internetā (31%).

2.1.5. RĪGAS DĀRZIŅU IEDZĪVOTĀJU BIEDRĪBAS SNIEGTIE PRIEKŠLIKUMI UN INFORMĀCIJA

Rīgas Dārziņu iedzīvotāju biedrība (turpmāk – Biedrība) tika izveidota 2016. gada martā, bet oficiāli reģistrēta 2016. gada 27. maijā. Biedrības aizsākums ir saistīts ar Tematiskā plānojuma izstrādi un iedzīvotāju līdzdalību pie šī teritorijas attīstības plānošanas dokumenta sagatavošanas.

Biedrības darbības mērķis ir piedalīties Rīgas pilsētas Dārziņu apkaimes ilgtspējīgas attīstības procesos, lai palīdzētu Dārziņu apkaimei kļūt par iedzīvotājiem labvēlīgu, sociāli ekonomiski un telpiski līdzsvarotu dzīves vidi.

Sadarbībā ar iedzīvotāju darba grupu, 2016. gada aprīlī tika organizēts tematiskais pasākums – “Apkaimju gids Dārziņos” (skatīt 15. attēlu). Atzīmējams, ka gidu lomā iejutās paši Dārziņu apkaimes iedzīvotāji, kuri vienlaikus ir arī Biedrības dibinātāji.

15. attēls. Tematiskais pasākums “Apkaimju gids Dārziņos”. Avots: rdpad.lv.

Dārziņu apkaimes gida sagatavošanas posmā Biedrība Tematiskā plānojuma izstrādātājiem iesniedza Dārziņu apkaimes aktuālo problēmu uzskaitījumu un to izklāstu. Pamatojoties uz iesniegto informāciju, ir izdalāmas sekojošas Dārziņu apkaimes problēmas:

- **Pilsētas kanalizācijas trūkums** un vides prasībām neatbilstoša esošā kanalizācijas infiltrācija gruntī un tās radītais piesārņojums (īpaši ir atzīmēta ietekme uz dzeramā ūdens kvalitāti);
- **Pilsētas ūdensvada neesamība un vietējo spīču lietošana.** Dārziņu apkaimē lielākajā daļā saimniecības lieto ūdeni no savas spices. Pamatojoties uz iedzīvotāju veiktajām ūdens kvalitātes analīzēm, tas lielākoties nav lietojams uzturā. Pilsētas ūdensvada ievilkšana tiek izvirzīta kā primārā nepieciešamība;
- **Meliorācijas grāvju stāvoklis.** Iedzīvotāji norāda uz kaimiņu zemes īpašnieku patvaļīgu grāvju aizbēršanu. Savukārt pašvaldībai tiek adresēti jautājumi par grāvju uzturēšanu un to izbūves atbilstību Dārziņu apkaimes specifiskajai situācijai. Rezultātā daļa Dārziņu apkaimes teritorijas regulāri pārplūst;
- **Troksnis.** Tiek atzīmēts, ka būtiskākie trokšņa avoti ir Maskavas iela un dzelzceļa līnija;
- **Ielas:**
 - Pamatojoties uz Biedrības sniegto informāciju, pavasara un rudens periodā ir īpašas grūtības gan pārvietoties ar kājām, gan automašīnām. Kā risinājums tiek izvirzīts ielu asfaltēšana vai bruģēšana;
 - Lai arī daļa Dārziņu apkaimes ir noteikta kā dzīvojamā zona, kurā atļautais transportlīdzekļu pārvietošanās ātrums ir līdz 30km/h, ātrums ar kādu pārvietojās automašīnas un bieži vien arī sabiedriskais transports, ir krietni lielāks. Biedrība atzīmē, ka, viņuprāt, ātruma slāpētāju ierīkošana risina problēmu tikai galvenajās ielās, bet pārējās ielās ar grants segumu, tas nepalīdzētu. Biedrība ierosina biežāk veikt policijas patrulēšanu apkaimes ielās;
 - Kā viena no problēmām tiek akcentēta nelikumīgi izveidotie ceļi. Liela daļa no tiem izveidoti, lai pēc iespējas ātrāk sasniegtu mājas, bet citi, lai mežā ievestu prostitūtas;

- Ielu apgaismojums. Iedzīvotāji atzīmē ielas apgaismojuma trūkumu, īpaši norādot, ka situāciju pastiprina trotuāru trūkums. Ielu apgaismojuma trūkums tiek arī norādīts kā ļoti svarīgs aspekts drošības uzlabošanai.;
- Nožogojuma esamība sarkanajās līnijās. Lai arī pēdējā laikā Rīgas Austrumu izpilddirekcija pastiprināti ir strādājusi pie šī jautājuma risināšanu, iedzīvotāji atkārtoti norāda uz problēmas aktualitāti;
- Smagā transporta plūsma Dārziņu apkaimē. Pamatojoties uz to, ka Dārziņu apkaimē atrodas vairāki juridisku personu uzņēmumi, tie, pretēji Ceļu satiksmes noteikumos paredzētajam, pārvietojas pa Dārziņu apkaimes šaurajām ielām;
- **Sabiedriskais transports:**
 - 18. autobusa maršrutā organizēt papildus reisu darbadienu rītos un vakaros;
 - 18. maršruta izveidošanu par maršrutu, kas caur centru savieno, piemēram, ar Vecmīlgrāvja apkaimi;
 - Atjaunot 276. mikroautobusa satiksmi;
 - 49. autobusam un 209. mikroautobusa galapunktu ierīkot Dārziņu apkaimē. Nepieciešamība pamatota ar to, ka pašreizējā situācijā iepriekš minēto sabiedriskā transporta maršrutu sasniedzamība ir apgrūtināta, proti, nokļūšana līdz Maskavas ielai, kā arī pārvietošanās pa to trotuāra trūkuma dēļ;
 - Kā problēmvieta tiek atzīmēta sabiedriskā transporta pieturvietas "Tīrumi" sasniedzamība. Lai nokļūtu pieturvietā, ir jāšķērso četru joslu iela, kur atļautas braukšanas ātrums ir 70km/h. Tiek atzīmēts arī luksofora, gājēju pārejas un apgaismojuma trūkums. Savukārt tiek ierosināts izveidot regulējamu gājēju pāreju un ierobežot atļauto braukšanas ātrumu līdz 50 km/h. Vienlaikus tiek norādīts arī par ceļa uz vilciena pieturvietu "Dārziņa" apgaismojuma neesamību;
 - Pamatojoties uz to, ka Dārziņu apkaimē nav nedz skolas, nedz pirmskolas izglītības iestādes, ir nepieciešams aktualizēt jautājumu par skolas autobusa izveidi;
- **Publiskā ārtelpa:**
 - Nepieciešamība pēc velosliedzēm un Daugavas promenādes izveide Dārziņu apkaimē;
 - Trotuāru trūkums. Tiek atzīmēts, ka tie trūks vai ir ļoti sliktā stāvoklī gan Maskavas ielā, gan Dārziņu apkaimes teritorijā;
 - Ūdens telpas izmantošana gan rekreācijai, gan pārvietošanās vajadzībām;
 - Stāvvietu trūkums. Bieži par stāvvietu tiek izmantota ielas nomale, kas apgrūtināta citu transportlīdzekļu pārvietošanos. Tiek norādīts, ka veidojot apkaimes centru, vēlams paredzēt stāvlaukumu tā tuvumā;
 - Graustu esamība un nesakopty nekustamie īpašumi. Tiek norādīts, ka Rīgas pilsētas pārstāvjiem vajadzētu aktīvāk iesaistīties šīs problēmas risināšanā. Tiek atzīmēts, ka arī zāles pļaušana zemes gabalos un žogu vizuālais izskats būtu jākontrolē;
 - Bērnu laukumi. Tiek norādīts, ka tuvākais labiekārtotais bērnu laukums atrodas Ķengaragā vai Salaspilī. Dārziņos tādu nav;
 - Oficiāla peldvieta. Dārziņu apkaimē nav neviena oficiāla un sakopta peldvieta;
- **Sociālā infrastruktūra:**
 - Veselības aprūpes iestādes trūkums. Pēc Biedrības sniegtās informācijas, Dārziņu apkaimē faktiski dzīvo vairāk kā 3000 iedzīvotāju, kuri veselības aprūpi lielākoties saņem pie ģimenes ārstiem Ķengaragā. Tiek norādīts par vienas ģimenes ārsta prakses vietas nepieciešamību Dārziņu apkaimes teritorijā;
 - Nepieciešamība pēc baznīcas;
 - Bērnu/jauniešu centrs. Tiek norādīts uz nepieciešamību uzlabot jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas;
 - Zemnieku tirdziņi, piemēram, sestdienās;
 - Pasākumu organizēšana apkaimē. Piemēram, brīvdabas kino, leļļu teātris, Līgo pasākums, sporta svētki, gadatirgi u.c.;

- Atkritumu apsaimniekošana. Tiek norādīts uz nepieciešamību pēc lielgabarītu atkritumu savākšanas punkta. Kā arī ir nepieciešams veidot vizuāli pievilcīgākas atkritumu konteineru novietnes;
- **Drošība:**
 - Kā drošības paaugstinošs aspekts tiek minēta gan ielu apgaismojuma ierīkošana, gan nepieciešamība pēc policijas patruļām. Pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas mājaslapā pieejamiem datiem (dati aplūkojami ic.iem.gov.lv/gis/index.php), 2015. gadā Dārziņu apkaimē ir veiktas 9 zādzības, 2014. gadā – 13 zādzības, 2013. gadā – 12 zādzības. Savukārt 2016. gada pirmajā pusē ir veikta viena zādzība (apkaimes daļā, kurā ir ielu apgaismojums), un viena tīšas mantas bojāšana (apkaimes daļā, kur nav pieejams ielas apgaismojums);
 - Kā problēma tiek atzīmēta prostitūtu esamība;
- **Sadarbība ar Rīgas domi un tās institūcijām.** Tiek norādīts uz sarežģīto un neefektīvo komunikāciju un sadarbību.

2.1.6. DĀRZIŅU APKAIMES IEDZĪVOTĀJU INDIVIDUĀLIE PRIEKŠLIKUMI

Tematiskā plānojuma izstrādes laikā (līdz tā nodošanai publiskajai apspriešanai) tika saņemti divi individuāli rakstiski priekšlikumi Dārziņu apkaimes turpmākajai attīstībai:

- Dārziņu 53. līnijas iedzīvotāju priekšlikumi:
 - **Sporta laukuma atjaunošana un uzturēšana.** Pretī 53. līnijai jau vairākus gadus atrodas iedzīvotāju veidots un uzturēts sporta laukums. Pamatojoties uz esošo laukuma stāvokli, ir nepieciešama tā atjaunošana. Pirms diviem gadiem ir bijusi kopīga sapulce ar Rīgas domes pārstāvjiem, kuri ir solījuši situāciju risināt;
 - **Ielu seguma stāvoklis Dārziņu apkaimē.** Tiek norādīts uz nepieciešamību atjaunot segumu un papildināt ielas ar ietvēm;
 - **Ielu apgaismojums.** Nepieciešamība risināt apgaismojuma trūkumu apkaimē, īpaši tiek atzīmēta apgaismojuma izveide 61. līnijā;
 - **Autobusa galapunkta labiekārtošana.** Labierīcību ierīkošana;
- Dārziņu 9., 10., 11. līnijas iedzīvotāju priekšlikumi:
 - **Ielu apgaismojums.** Tiek norādīta nepieciešamība izveidot ielu apgaismojumu 7. - 13. līnijā;
 - **Ielu segums.** Cidonijas, Sakņu, 7.-11. līnijas asfaltēšana;
 - **Sabiedriskais transports.** Papildreisu izveide 18. autobusa maršrutā laika posmā no plkst. 6-8 un no plkst. 18-20, kā arī nepieciešams labiekārtot pieturvietas;
 - **Veloinfrastruktūra. Veloceliņa izbūve uz pilsētas centru;**
 - **Publiskās ārtelpas labiekārtošana.** Bērnu rotaļu laukuma, peldvietas, suņu pastaigu laukuma, ziemas slēpošanas trases, futbola laukuma un basketbola laukuma izveide. Apkaimes centra izveide;
 - **Inženiertehniskā infrastruktūra.** Pilsētas kanalizācijas un ūdensvada ierīkošana;
 - **Sociālā infrastruktūra.** Dārziņu doktorāta un aptiekas izveide;
- Atvaru ielas iedzīvotāju priekšlikumi:
 - Perspektīvā tramvaja galapunktam jābūt Dārziņu apkaimes Salaspils galā. Citādi tam nav jēgas vispār. Dārziņi ir pietiekami liela teritorija, lai to šķērsotu ar kājām atbraucot no darba;
 - Lai arī šobrīd nav naudas promenādei, ir nepieciešams aktualizēt risinājumu par promenādes izveidi līdz HES;
 - Lūdzu plānot bruģētu pastaigu taku no jauna attīstāmiem savienojumiem savienojumā ar Daugavmalas parku un Līņu ielu;
 - Rīgas Dārziņu iedzīvotāju biedrības lēmums ir parkam pie Daugavas dot jau vēsturiski iegājušos Dārziņu parka nosaukumu. Māksliniekam Kudojaram aicinām izvietot pateicības plāksni metālā uz parkā esošā lielā akmens.

2.2. DĀRZIŅU APKAIMES STRUKTŪRA

2.2.1. Vēsturiskie aspekti

Dārziņu apkaimes aizsākumi saistīti ar Čuibes pasta staciju un līdzās esošo Čuibes krogu. Pamatojoties uz apkaimes.lv minēto, 1798. gadā pasta stacijai piederēja četras ēkas – dzīvojamā māja, pasta puiša ēbergis, stallis un vāgūzis zem viena jumta un klēts – un sētas ieskauts dārzs. Čuibes pasta stacijas zirgu stalli, pazīstami ar nosaukumu Mārstaļi, Māršali, Māršalkas. Atšķirībā no pasta stacijas, Čuibes krogam bija ilgāks mūžs, tas funkcionēja līdz pat 20. gs. pirmajai pusei.

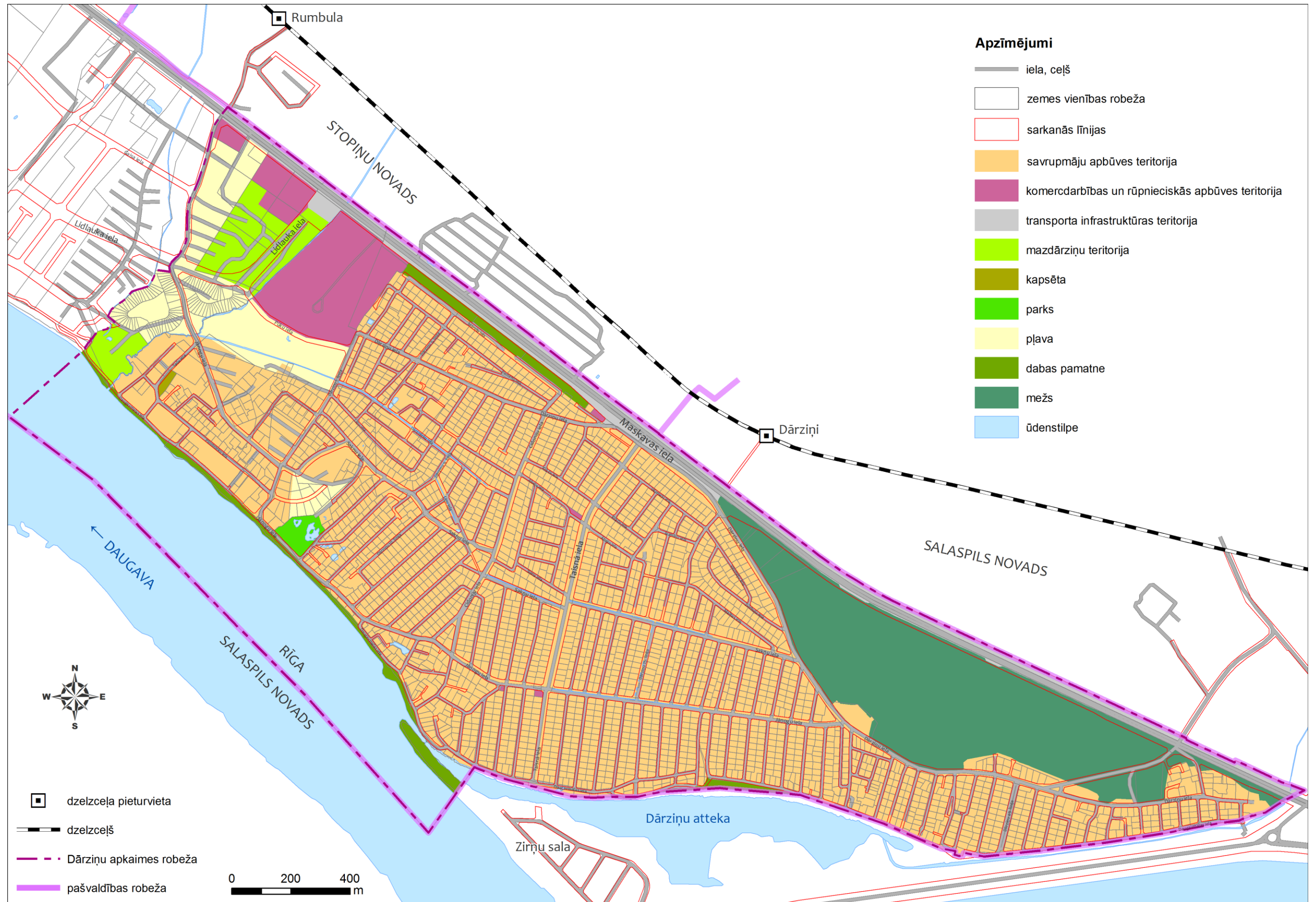
Pie tagadējās Rīgas robežas ir atradies arī otrs krogs – Vēja krogs. Kroga ēkas kalpoja ne tikai par atpūtas vietām, bet arī par tirdzniecības, zirgu nomaiņas un drošības patvērumu ceļā uz tuvākajām nozīmīgākajām pilsētām vai tālākiem gala mērķiem – austrumiem.

Dārziņu apkaimes teritorija Rīgas pilsētas teritorijā tika iekļauta 1968. gadā. Agrāk lielākā daļa no apkaimes teritorijas atradās bijušās Salaspils muižas pakļautībā.

Plašas pārmaiņas apkaime piedzīvoja 1960. gados, kad rūpniecības uzņēmumu Latvenergo, VEF un citi dārzkopības kooperatīvi saviem darbiniekiem piešķīra mazdārziņu teritorijas. Sākotnēji koka celtās vasarnīcas ar piemājas dārziņiem, augļu kokiem un krūmiem, vietām pakāpeniski tika apgādātas ar apkures sistēmām un siltinātas.

Pēdējā laikā apkaimē novērojama privāto savrupmāju apbūve, to lielie izmēri disharmonē ar apkārtņē senāk izveidotajiem nelielajiem zemes gabaliem.

Esošajā situācijā (skatīt 16. attēlu) lielākā daļa bijušās mazdārziņu teritorijas ir apbūvētas, un vietām tik ir saglabājusies vasaras māju/mazdārziņu teritorijas.

16. attēls. Dārziņu apkaimes esošās teritorijas izmantošanas kartoshēma. Avots: "Metrum", 2016.

2.2.2. Apkaimes reljefs un robežas

Dārziņu apkaime atrodas Rīgas pilsētas, Salaspils novada un Stopiņu novada robežas tuvumā. Savukārt robežojas tikai ar vienu Rīgas pilsētas apkaimi, proti, Rumbulu, kas pašlaik ir salīdzinoši maz apbūvēta.

Dārziņu apkaimes kopējā platība ir 434,8 ha. Dārziņi atrodas Daugavas krastā, kas šajā vietā ir apmēram 500 metrus plata. Apkaimes dienvidu daļa piekļaujas Dārziņu attekai, kas ir Daugavas atteka.

Dārziņu apkaimes reljefs kopumā ir līdzens, bet ir novērojamas vairāku metru augstuma atšķirības starp dažādām apkaimes daļām (skatīt 18. attēlu). Augstuma atzīmes ir robežās no 2,8 - 13,8 metriem. Zemākās apkaimes vietas ir ap Dārziņu 1. līniju/Dārznieku ielu, savukārt augstākās gar Maskavas ielu un teritorijas daļa Jāņogu un Dārziņu 1. līnijas apkārtnē.

Apkaimei ir izteiktas robežas:

- Z un ZA pusē - Maskavas iela, kas ir fiziska un vizuāla robeža;
- DA pusē - Rīgas HES, kas ir fiziska un vizuāla robeža;
- D pusē - Zirņu sala un Daugavas atteka – fiziska un vizuāla robeža;
- DR pusē - Daugavas un Daugavas atteka – fiziska robeža.

Apkaimes rietumu un ziemeļrietumu pusē ir daļēji apbūvētas teritorijas, kas neveido izteiktu ne fizisku ne vizuālu apkaimes robežu.

2.2.3. Īpašumu un apbūves struktūra

Dārziņi ir specifiska rakstura Rīgas apkaime, jo apkaimes vide ir monofunkcionāla (pārsvarā savrupmāju apbūve un ģimenes dārziņi). Pamatojoties uz spēkā esošo Rīgas teritorijas plānojumu, lielāka daļa apkaimes teritorija ir noteikta kā "Savrupmāju apbūves teritorija" (SDz). Savrupmāju apbūves teritorijā atļautās izmantošanas būvju būvniecībai un izmantošanai atsevišķā zemesgabala zemesgabala maksimālais apbūves blīvums ir 30%. Savukārt maksimālais stāvu skaits jebkurai būvei ir 3 stāvi.

Dārziņu apkaimes īpašumu un apbūves struktūru raksturo sekojošais:

- Lielākā daļa Dārziņu apkaimes savrupmāju apbūves teritoriju zemes vienību platības ir robežās no 400 m² līdz pat 1200 m² (skatīt 19. attēlu). Lielākā daļa zemes vienību ir ar mazu platību (līdz 600 m²). Mazākās zemes vienības, galvenokārt, atrodas no Sakņu ielas virzienā uz Daugavu. Teritorijas apsekošanas laikā tika konstatēts, ka šajā daļā ir arī lielākā vasaras māju/ģimenes dārziņu koncentrācija;
- Lielākā daļa zemesgabalu ir privātīpašumi (20. attēlu);
- Apkaimei ir raksturīgi šauri un gari apbūves kvartāli. Garākais no kvartāliem ir ap 500 metrus garš un 60 metrus plats. Izteikti vienveidīga kvartālu struktūra (šauri un gari) ir teritorijas daļai, ko ierobežo Taisnā iela, Sakņu iela, Dārziņu iela un Daugavas atteka;
- Vidējā zemesgabala fronte ir ap 20 metriem;
- Teritorijā nav pilsētbūvniecisku akcentu;
- Esošā apbūve ir līdz 2 stāviem augsta;
- Laika posmā no 2005. -2016. gadam ir saņemtas 197 būvatļaujas. Dati par vecākām būvatļaujām nav pieejami.

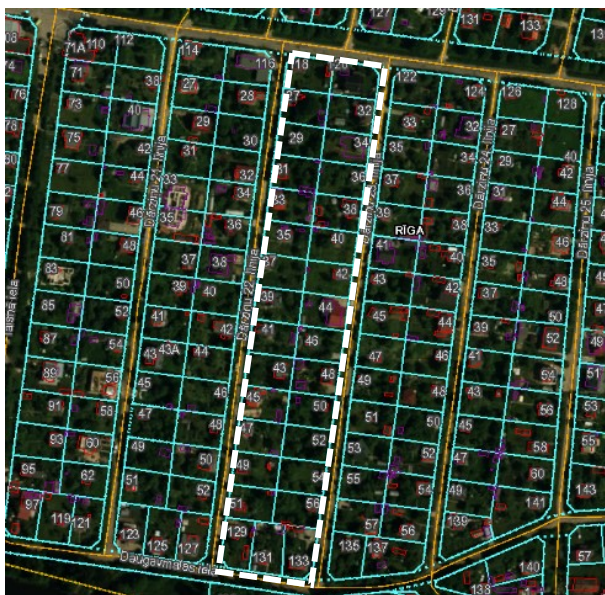
Lai izvērtētu spēkā esošā Rīgas teritorijas plānojumā noteikto Dārziņu apkaimes apbūves rādītāju atbilstību konkrētajai situācijai, tika izvēlēts 1 kvartāls, proti, kvartāls starp Jāņogu ielu, 22. līniju, 23. līniju un Daugavmalas ielām.

Atbilstoši kaastrs.lv pieejamai informācijai:

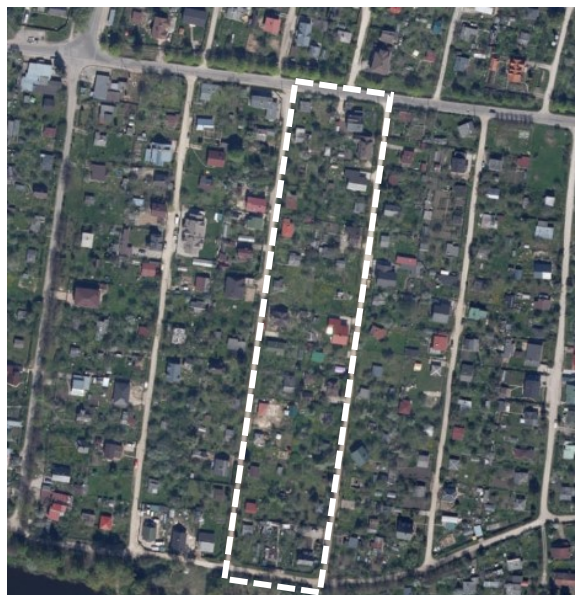
- kvartālu veido 31 privātpersonas īpašumā esošs zemesgabals. No tiem apbūvēts nav tikai 1;
- vidējā zemesgabala platība 560 m²;
- vidēji uz zemesgabala atrodas 1,1 dzīvojamā ēka un 0,97 palīgēkas;
- vidējais apbūves blīvums – 8%;
- maksimālais atļautais apbūves blīvums atbilstoši zemesgabala vidējai platībai – 168 m² jeb 30 % no vidējās zemes vienības platības.

Atzīmējams, ka laika posmā no 2005. -2016. gadam minētajam apbūves kvartālam nav izsniegta neviena būvatļauja (skatīt 21. attēlu). Savukārt salīdzinot esošo situāciju dabā ar kadastra informāciju (skatīt 17. attēlu), ir redzams, ka kadastra dati neatbilst reālajai situācijai.

Tematiskā plānojuma izstrādes laikā tika meklētas kopsakarības starp iedzīvotāju izvietojumu un izsniegtajām būvatļaujām, lai būtu iespējams pamatot specifisku risinājumu prioritāro secību. Diemžēl šāda kopsakarība netika atrasta.

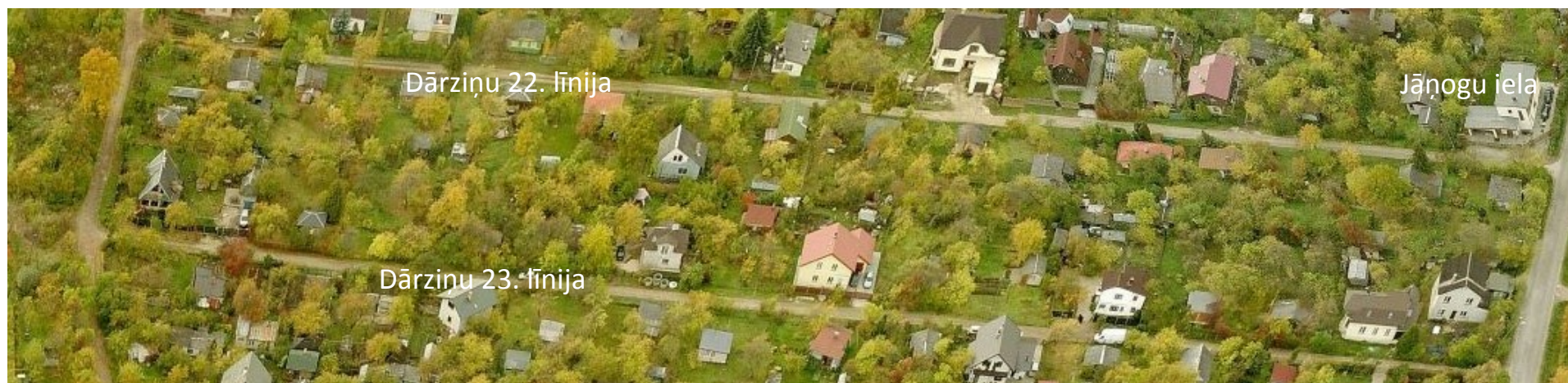
Dārziņu apkaimes kadastrs. Avots: kadastrs.lv

Dārziņu apkaimes ortofotokarte 2015. - 2016. Avots: kartes.lgia.gov.lv

Izsniegtās būvatļaujas laika posmā no 2005. -2016. gadam. Avots: "Metrum". Informācijas avots: rpbv.lv.

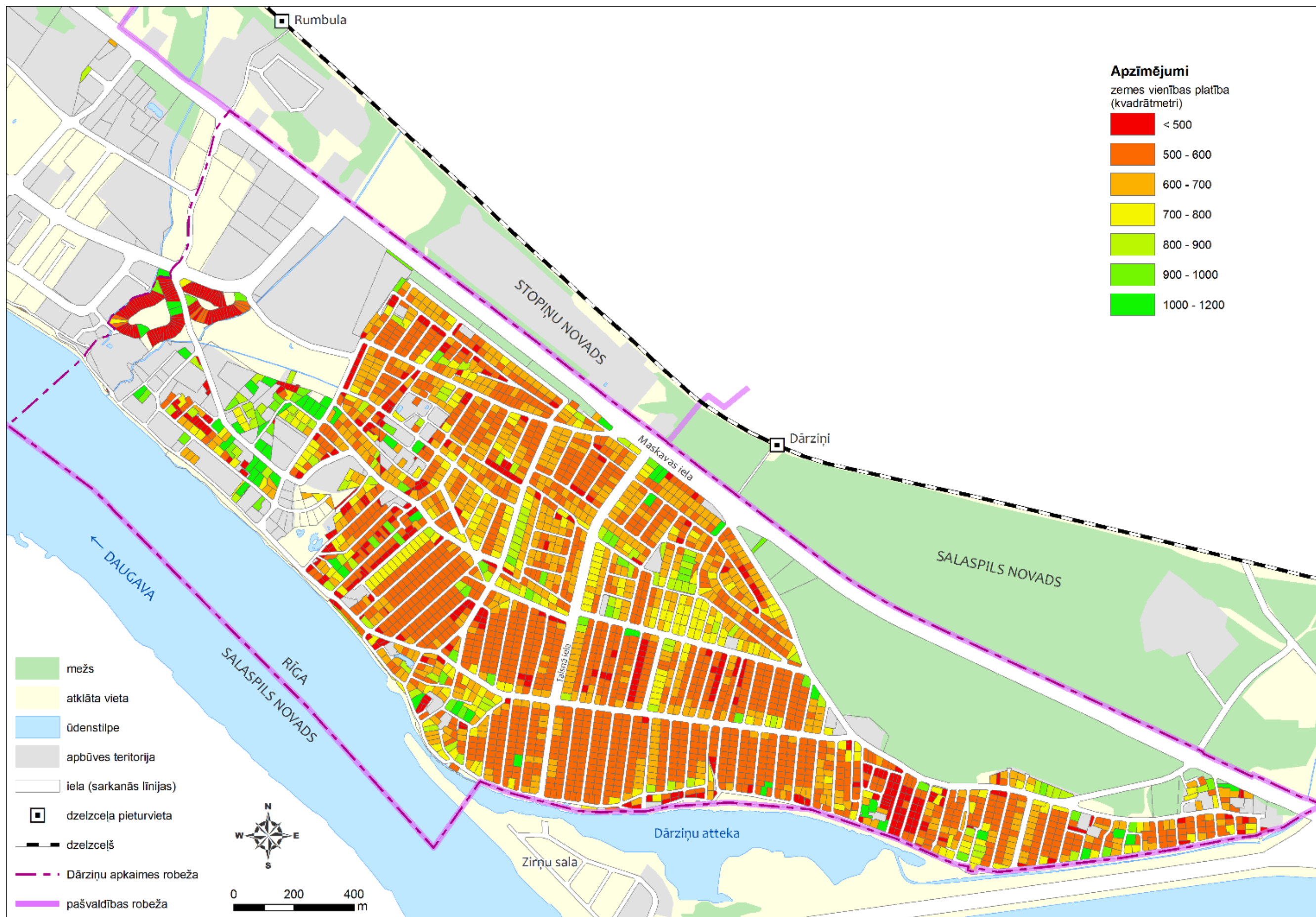

Dārziņu apkaimes ortofotokarte. Avots: bing.com

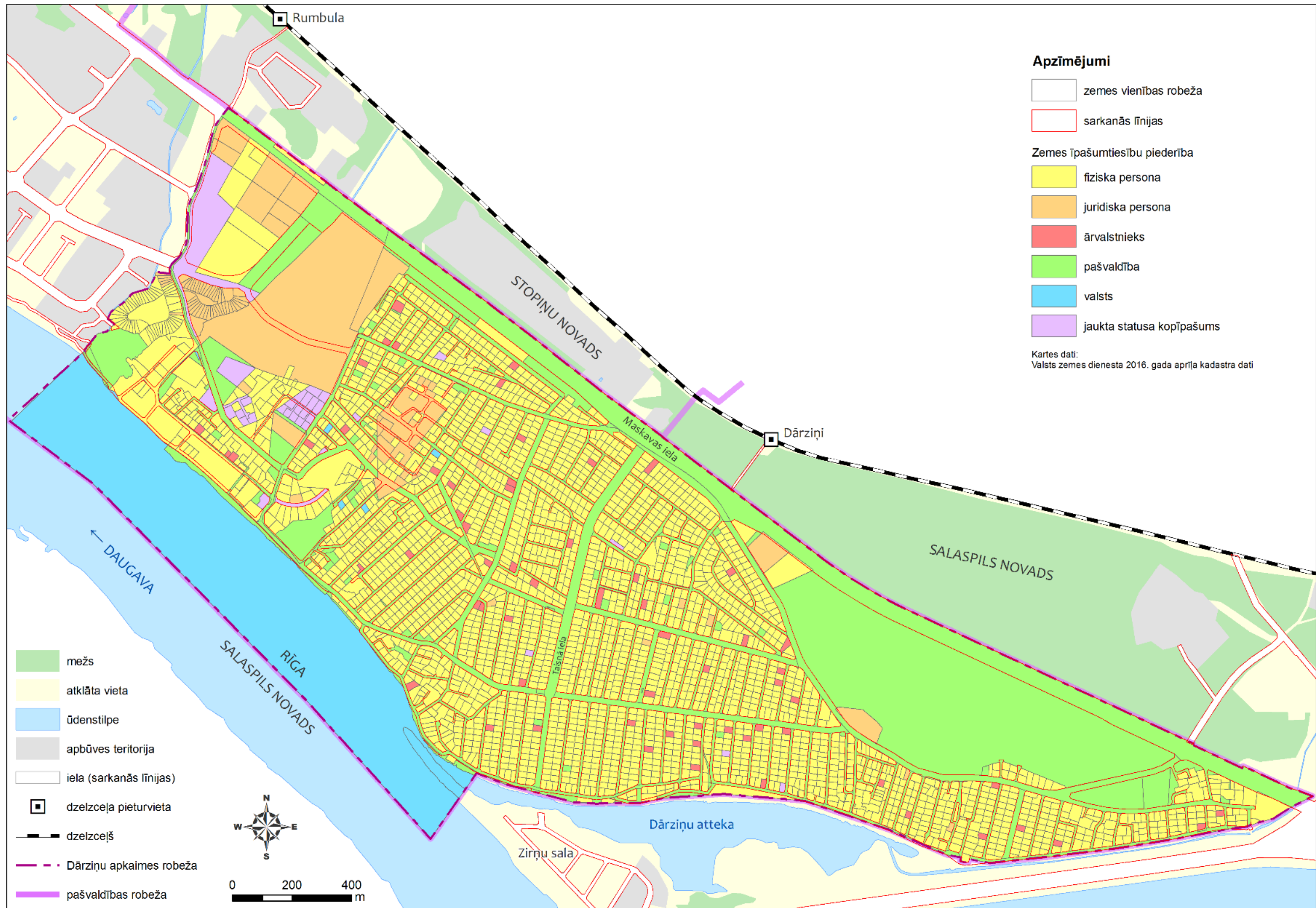
17. attēls. Dārziņu apkaimes kvartāls starp Jāņogu ielu, 22. līniju, 23. līniju un Daugavmalas ielām. Avots: kadastrs.lv.

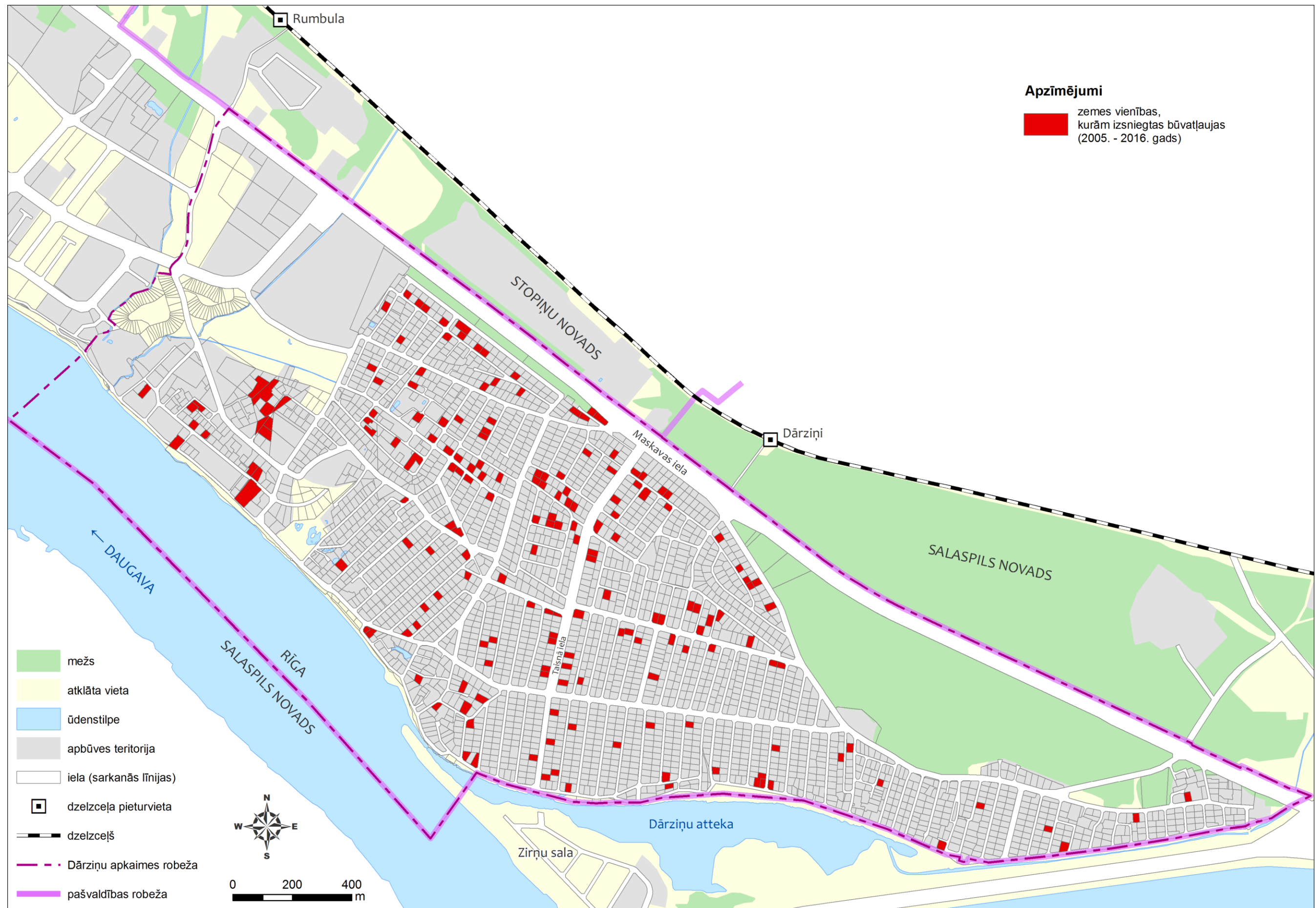
18. attēls. Dārziņu apkaimes reljefa kartoshēma. Avots: "Metrum", 2016.

19. attēls. Zemes vienību platības kartoshēma. Avots: "Metrum", informāciju no kadastrs.lv, 2016.

20. attēls. Īpašumu piederības kartoshēma. Avots: "Metrum", izmantojot informāciju no kadastrs.lv, 2016.

21. attēls. Kartoshēma par zemesgabaliem, kuros ir izsniegta būvatļauja laika posmā no 2005. -2016. gadam. Avots: "Metrum", izmantojot informāciju no rpbv.lv, 2016.

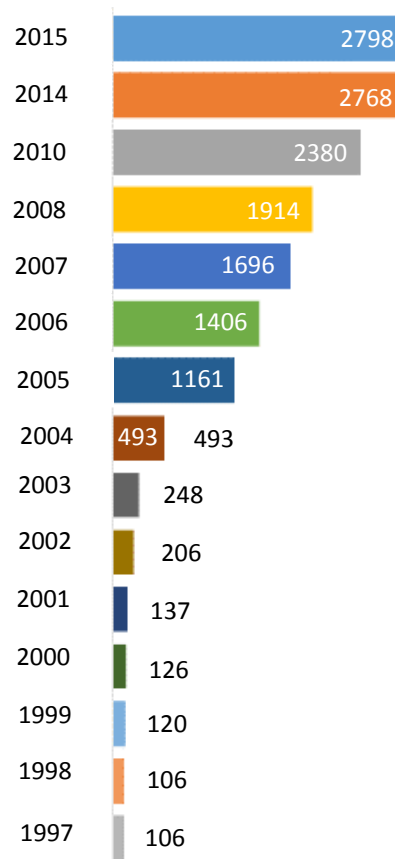
2.2.4. Apdzīvojamā struktūra

Dārziņu apkaimē uz 01.01.2016. ir deklarējušies 2798 iedzīvotāji (kas ir nedaudz vairāk kā 4% no kopējā Rīgas iedzīvotāja skaita). No tiem 13% ir pirmskolas, 10% skolas, 63% darbaspējas un 14% pensijas vecuma iedzīvotāji.

Deklarēto iedzīvotāju izvietojums Dārziņu apkaimē ir aplūkojams 23. attēlā. Pēdējo gadu laikā deklarēto iedzīvotāju skaits ir audzis. Atbilstoši 01.01.2016. gada datiem, iedzīvotāji ir deklarējušies 990 nekustamajos īpašumos (34% no apkaimē esošajiem adresācijas objektiem). Līdz ar to reālais mājsaimniecības lielums, pamatojoties uz 01.01.2016. deklarēto iedzīvotāju datiem, ir 2,8 iedzīvotāji.

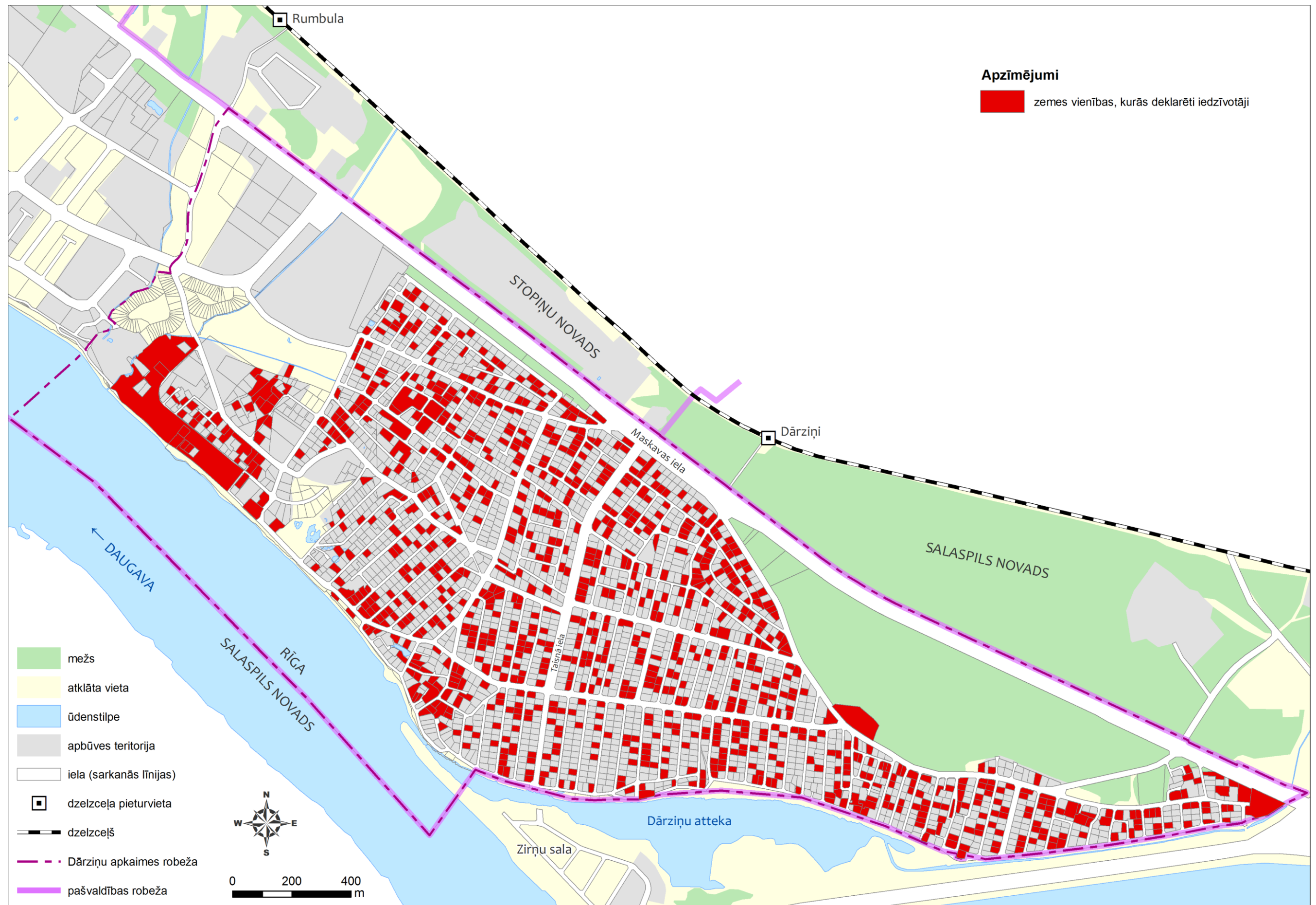
Pamatojoties uz Centrālā statistikas biroja mājaslapā pieejamo informāciju (informācija skatīta 2016. gada oktobrī), Dārziņu apkaimē ir deklarējušies 59% latvieši, 33% krievi, 3% baltkrievu, 3% ukraiņi un 2% poļi no deklarēto iedzīvotāju skaita.

Pamatojoties uz spēkā esošā Rīgas teritorijas plānojumā minēto, Rīgas konkurētspējas saglabāšanai un attīstībai ir objektīvi nepieciešams lielāks iedzīvotāju skaits nekā tas tiek prognozēts demogrāfu prognozēs. Tāpēc viens no būtiskākajiem Rīgas pilsētas pašvaldības uzdevumiem būtu organizēt rīcību un veikt pasākumus, kuru rezultātā būtu panākama demogrāfiskās situācijas uzlabošana pilsētā, tajā skaitā Dārziņu apkaimē.

22. attēls. Deklarēto iedzīvotāju skaits.

Avots: "Metrum", izmantojot informāciju no apkaimes.lv, 2016.

23. attēls. Kartoshēma par Dārziņu apkaimē deklarētajiem iedzīvotājiem uz 2016. gada 1. janvāri. Avots: "Metrum", izmantojot Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta sniegto informāciju, 2016.

2.2.5. Vides kvalitāte

2.2.5.1. Teritorijas inženierģeoloģija

2016. gada maijā Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros tika veikta Dārziņu apkaimes ģeotehniskā izpēte. Tās laikā ģeotehniķis Jānis Dišlers veica piecus ģeoloģiskās izpētes urbumus (urbumu atrašanās vietas skatīt 24. attēlā). Pamatojoties uz ģeotehnisko izpēti, ir secināms, ka:

- Teritorija ģeomorfoloģiski attiecināma uz Piejūras zemienes Rīgavas līdzenumu;
- Zemes virsas absolūtās augstumu atzīmes urbuma vietās ir 6,7 - 8,80 metru robežās;
- Kvartāra sistēmu gruntis izpētes areālā pārstāv holocēna tehnogēnie un aluviālie, kā arī augšpleistocēna glaciģenie nogulumi, zem kuriem iegūļ augšdēvona nogulumi;
- Teritorijas hidroloģiskos apstākļus raksturo izpētes laikā konstatētais pazemes ūdens līmenis absolūto augstuma atzīmju 5,8 -7,90 metru robežās;
- Grunts pamatni veido:
 - uzbērums, pārrakta kūdra ar smilti;
 - uzbērums, pārrakta smalka smilts ar organisku līdz 5%;
 - uzbērums, pārrakta morēnas mālsmilts un smilts;
 - plastiska mālsmilts;
 - smalka, irdena līdz blīva, mitra līdz ūdens piesātināta smilts;
 - vidēji rupja, irdena līdz vidēji blīva, mitra līdz ūdens piesātināta smilts;
 - grantaina, vidēji blīva, ūdens piesātināta smilts;
 - plastiska morēnas mālsmilts;
 - pusciets māls;
 - dolomīts.

2.2.5.2. Grunts un gruntsūdens piesārņojums

Pamatojoties uz Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 18.01.2016. sniegtajiem nosacījumiem Tematiskā plānojuma izstrādei, Dārziņu apkaimes robežās atrodas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas, kas nav pašvaldības īpašumā. Savukārt Dārziņu apkaimes tuvumā, proti, Rumbulas apkaimē, atrodas vēl sešas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 1. tabulu). Divās no piesārņotajām vietām (Rumbulas apkaimē) ir veikta to sanācija, pārējās vietās ir atzīmēts, ka nepieciešams veikt vietu monitoringu.

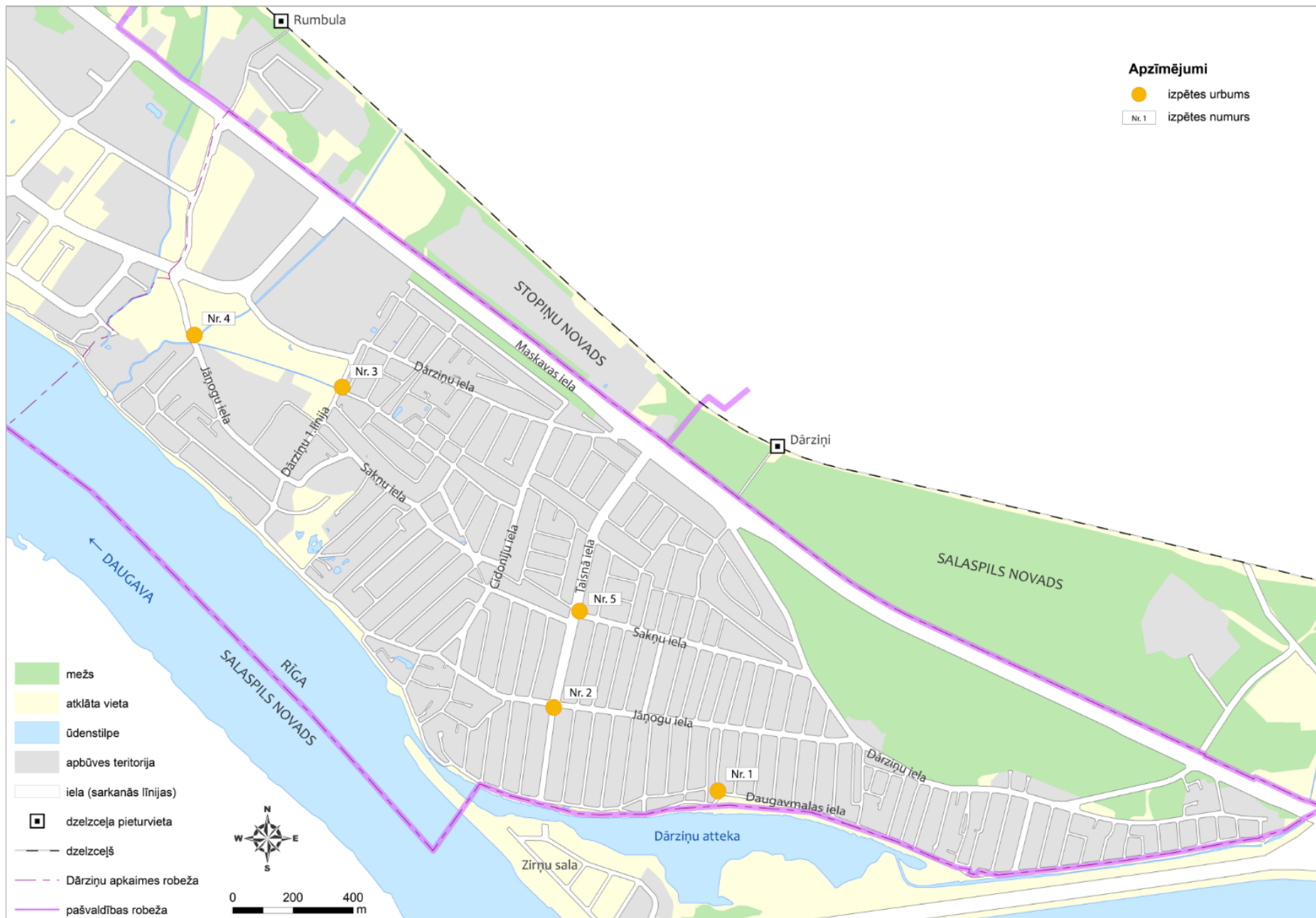
Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros 2016. gada maijā/jūnijā tika veikta grunts un gruntsūdeņu piesārņojuma izpēte. Viena no urbuma vietām (4. urbums) atradās Dārziņu apkaimē esošo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu tuvumā. Lai noteiktu Dārziņu apkaimes grunts un pazemes ūdens piesārņojumu, tika veikti pieci ģeoloģiskās izpētes urbumi 1,5-3,5 metru dziļumā un noņemti pieci gruntsūdens un pieci grunts paraugi. Pirmā no zemes virsas iegulošā gruntsūdens horizonta statistiskais ūdens līmenis izpētes urbumos tika konstatēts 0,8-2,15 metru dziļumā no zemes virsas.

Urbumi tika veikti sekojošās vietās:

- 1. urbums – Dārziņu 31. līnijā netālu no krustojuma ar Daugavmalas ielu;
- 2. urbums – Taisnās un Jāņogu ielas krustojuma tuvumā;
- 3. urbums – Dārznieku un Dārziņu 1. līnijas krustojuma tuvumā;
- 4. urbums – Taču un Jāņogu ielas krustojuma tuvumā;
- 5. urbums – Taisnās un Sakņu ielas krustojuma tuvumā.

(1) Gruntsūdens piesārņojums

Gruntsūdens kvalitātes novērtēšana tika veikta saskaņā ar 2002. gada 12. marta Ministru kabineta noteikumos Nr. 118 noteiktajiem mērķlielumiem un robežlielumiem tiem parametriem, kuriem tie ir noteikti.

24. attēls. Grunts un gruntsūdeņu izpētes laikā veikto urbumu atrašanās vietu kartoshēma. Avots: "Metrum", 2016.

Saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem, ja noteiktā teritorijā ir pārsniegts vai var tikt pārsniegts vides kvalitātes normatīvu robežlielums noteiktam piesārņojuma veidam, pašvaldība saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, izstrādā un apstiprina rīcības programmu vai īstermiņa rīcības programmu, vai arī - izdod saistošos noteikumus, kas attiecīgajā teritorijā ierobežo vai aizliedz tādu piesārņojošu darbību uzsākšanu, kuru izraisītā emisija var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā.

No gruntsūdens laboratorijas analīžu rezultātiem izriet, ka gruntsūdeņu kvalitāte izpētes teritorijā raksturojama kā vidēji laba, jo noņemtajos paraugos nav konstatēta analizēto parametru paaugstināta koncentrācija, kas pārsniegtu likumdošanā noteiktos robežlielumus, tomēr gandrīz visu urbumu paraugos (izņemot 3. urbumu) ir novērojami nelieli atsevišķu parametru mērķlielumu pārsniegumi.

No analizētajiem paraugiem salīdzinoši vissliktākā situācija ir konstatēta 5. urbumā, kur paraugam konstatēts ķīmiskā skābekļa patēriņa (ĶSP) mērķlieluma pārsniegums 2 reizes, kā arī benzola, etilbenzola, toluola un ksilolu mērķlieluma pārsniegumi.

1. urbuma gruntsūdens paraugā konstatēts palielināts kopējā slāpekļa daudzums, kas kopā ar rezultāta nenoteiktību mērķlielumu pārsniedz 1,32 reizes. 2. urbumā konstatēts toluola pārsniegums (8 reizes lielāks nekā mērķlielums), 4. urbumā novērota mazliet palielināta vara koncentrācija, kas kopā ar rezultātu nenoteiktību mērķlielumu pārsniedz 1,005 reizes vai praktiski ir mērķlieluma apmērā.

Paaugstinātais ĶSP 5. urbumā ir, iespējams, izskaidrojams ar sadzīves notekūdeņu radīto piesārņojumu, bet NTEX (benzols, etilbenzols, toluols un ksiloli) norāda uz teritorijas rūpniecisku piesārņojumu. BTEX ir tā saucamie viegie naftas oglekļa savienojumi, kuru klātbūtne norāda uz drīzāk nesenu piesārņojumu nekā vēsturisku.

Savukārt lokāli 1. urbumā novērotais kopējā slāpekļa palielinātais daudzums varētu būt radies nokļūstot mazdārziņos lietotam mēslojumam šajā urbumā.

Kopumā vērtējot analīžu rezultātus, tie liecina par nedaudz paaugstinātu antropogēnās izcelsmes piesārņojošo vielu fona līmeni – proti, nedaudz pārsniegti atsevišķu parametru mērķlielumi atsevišķos urbumos, taču rezultāti ir tālu no būtiska piesārņojuma līmeņa, t.i. no robežlielumu vērtības. Šāds rezultāts varētu būt sagaidāms jebkurā antropogēni ietekmētā teritorijā (mazdārziņi, privātmājas, Rīgas tuvums).

1. tabula. Piesārņotās vietas Dārziņu apkaimē un tās tuvumā

N.p.k.	Reģistrācijas Nr.	Vietas nosaukums	Adrese (iela, numurs)	Kadastra numuri	Piezīmes
1	01934/4045 (Rumbulas apkaime)	Rumbula-bijušais lidlauks, areāls B-9	Maskavas iela 451a	01001262048, 01001262051	Nepieciešams monitorings
2	01934/4025 (Rumbulas apkaime)	Rumbula-bijušais lidlauks, areāls B-23	Maskavas iela 450 b	01001252014	Veikta sanācija, nepieciešams monitorings
3	01934/63	Rumbula-bijušais lidlauks, areāls B-12	Maskavas iela	01001252016 (Dārziņu apkaime); 01001252017 (Rumbulas apkaime); 01001250099 (Dārziņu apkaime)	Nepieciešams monitorings
4	01934/3753 (Dārziņu apkaime)	Rumbula-bijušais lidlauks, areāls B-34	Maskavas iela	-	Nepieciešams monitorings
5	01934/3752 (Rumbulas apkaime)	Rumbula-bijušais lidlauks, areāls B-15	Maskavas iela	01001252029; 01001252019; 01001252013	Nepieciešams monitorings
6	01934/526 (Rumbulas apkaime)	Rumbulas bij. lidlauka degvielas bāze, areāls B-6	Maskavas, 461	01001262015; 01001260033	Veikta sanācija, nepieciešams monitorings

7	01934/3867 (Rumbulas apkaime)	Rumbulas bij. lidlauka ter., Peintbola klubs	Maskavas iela 446	01001252021	Nepieciešams monitorings
8	01934/31 (Rumbulas apkaime)	SIA "Seko" naftas bāze	Maskavas iela 441	-	Nepieciešams monitorings

(2) Grunts piesārņojums

Dārziņu apkaimes grunts kvalitātes novērtēšanai tika izmantoti 2005. gada 25. oktobra Ministru kabineta noteikumos Nr. 804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" noteiktie normatīvie lielumi (A, B, C) smagajiem metāliem un smiltij, jo grunts paraugi tika ņemti smilts slāņos.

Noteiktie mērķlielumi un robežlielumi:

- A – mērķlielums. Norāda maksimālo līmeni, kuru pārsniedzot nevar nodrošināt ilgtspējīgu augsnes un grunts kvalitāti;
- B – piesardzības robežlielums. Norāda maksimālo piesārņojuma līmeni, kuru pārsniedzot iespējama negatīva ietekme uz cilvēku veselību vai vidi, kā arī līmeni, kāds jāsasniedz pēc sanācijas, ja sanācijai nav noteiktas stingrākas prasības;
- C – kritiskai robežlielums. Norāda, ka to sasniegšanai un pārsniedzot, augsnes un grunts funkcionālās īpašības ir nopietni traucētas vai piesārņojums tieši apdraud cilvēku veselību un vidi.

Konstatēts, ka 2., 3., un 5. urbuma grunts paraugos novērota paaugstināta smago metālu koncentrācija, kas pārsniedz A mērķlielumu, bet B un C robežlielumi netiek pārsniegti, kas liecina par to, ka grunts kvalitāte izpētes teritorijā ir vidēji laba. 2. urbumā novērota nedaudz paaugstināta arsēna, hroma, vara, cinka un niķeļa koncentrācija gruntī. 3. urbumā novērota neliela praktiski visu analizēto smago (izņemot svina) paaugstināta koncentrācija gruntī. Savukārt 5. urbumā konstatēta neliela hroma, vara un niķeļa paaugstināta koncentrācija gruntī.

No grunts paraugu analīžu rezultātiem izriet, ka smago metālu saturs gruntī 2.,3. un 5. urbumā pārsniedz A mērķlielumu. Neviens no urbumiem netika pārsniegti B un C robežlielumi, kas liecinātu par piesārņojumu. Līdzīgi kā attiecībā uz gruntsūdens analīžu rezultātiem, tie liecina par nedaudz paaugstinātu antropogēnas izcelsmes piesārņojošo vielu fona līmeni, taču rezultāti ir tālu no būtiska piesārņojuma līmeņa. Tajā skaitā nav vērojama būtiska piesārņojuma koncentrācija piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu tuvumā esošajā 4. urbumā.

Gruntsūdens kvalitāte izpētes teritorijā raksturojama kā salīdzinoši laba jeb kā nedaudz paaugstināts antropogēnās izcelsmes vielu fona līmenis. Atsevišķos paraugos konstatēti atsevišķu parametru nelielu mērķlieluma pārsniegumi, kas nozīmē to, ka plānojot turpmāko teritorijas attīstību, būs jāveic pasākumi, kas vai nu samazina emisijas līdz attiecīgu mērķlielumu sasniegšanai vai vismaz nepasliktina esošo gruntsūdens kvalitāti. Piemēram, pievēršot uzmanību sadzīves kanalizācijas sistēmām teritorijā.

Lai varētu izdarīt precīzākus secinājumus par grunts un gruntsūdens kvalitāti un tās dinamiku, un secinājumi nebūtu balstīti tikai uz vienreizējiem rezultātiem, ieteicams veikt vai nu regulāras analīzes vai vismaz pēc kāda laika atkārtot paraugu ņemšanas analīzes.

2.2.5.3. Gaisa piesārņojums

Saskaņā ar Rīgas domes 2015. gada 22. septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 167 "Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli", Tematiskā plānojuma teritorija atrodas III gaisa piesārņojuma teritoriālajā zonā, kurā slāpekļa dioksīda (NO₂) gada vidējā koncentrācija ir zemāka par 30 µg/m³. III gaisa piesārņojuma teritoriālajā zonā nav ierobežojumu siltumapgādes veida izvēlē, un ir atļauta lokālu siltumavotu un apkures iekārtu uzstādīšana.

2.2.5.4. Troksnis

Troksnis ir gaisa vidē nevēlams, traucējošs skaņu kopums, kas no daudziem vides dabiskajiem un antropogēnajiem faktoriem ir uzskatāma par vienu būtiskākajām ietekmēm uz cilvēka veselību (rada ne tikai diskomfortu, bet arī ietekmē dzirdi un traucē akustisko saziņu). Trokšņa avota radītā vides trokšņa izplatība vidē ir atkarīga no dažādiem aspektiem – trokšņa veida, attāluma, barjerām u.tml. Troksnis ir saistīts ar daudzām cilvēka aktivitātēm, taču vislielākā ietekme ir transporta satiksmei.

Aizsardzību pret vides trokšņa iedarbību reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes 25.06.2002. Direktīva 2002/49/EK par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību. Direktīvā noteikta kārtība, kādā Eiropas Savienības dalībvalstis novērtē vides (āra) troksni, izstrādā vides trokšņa stratēģiskās kartes un uz to pamata izstrādā trokšņa samazināšanas rīcības plānus aglomerācijās.

25. attēls. Ceļu satiksmes trokšņu kartes daļa. Avots: mvd.riga.lv

Pašlaik jautājumus, kas saistīti ar trokšņa novērtēšanu un rīcībām trokšņa samazināšanai, regulē Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumi Nr. 16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk tekstā – MK 07.01.2014. noteikumi Nr. 16). Minētie noteikumi nosaka, ka trokšņu kartes un rīcības plānu trokšņu samazināšanai jāizstrādā aglomerācijai – administratīvajai teritorijai ar iedzīvotāju skaitu vairāk nekā 100 000.

Rīgas pilsētas aglomerācijai trokšņu stratēģiskā karte izstrādāta 2015. gadā atbilstoši tolaik spēkā esošajiem Ministru kabineta 13.07.2004. noteikumiem Nr. 597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” prasībām. Trokšņu stratēģiskā kartē ir attēlota trokšņa piesārņojuma izkliede un novērtēts troksnim pakļauto cilvēku skaits.

Rīgas dome 08.07.2014. apstiprinājusi „Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā” ar pasākumiem laikposmam no 2014. līdz 2019. gadam. Rīcības plānā iekļauto pasākumu mērķis ir novērst

vai samazināt vides trokšņa radītās kaitīgās sekas uz iedzīvotāju veselību un diskomfortu, kā arī nodrošināt rīcības plānu trokšņa samazināšanai izstrādi.

Trokšņu stratēģiskās kartes izstrādes ietvaros veiktās esošās vides trokšņa situācijas analīzes rezultāti liecina par to, ka Rīgas centrālajā daļā kopumā ir novērojami trokšņa līmeņa pārsniegumi, jo īpaši maģistrālo ielu kvartālos. Kā galvenie vides trokšņa avoti tika noteikta dzelzceļa, tramvaju, autotransporta un gaisakuģu satiksme, kā arī rūpniecības objekti (tie uzņēmumi, kuriem izsniegtas atļautas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai).

Turpmākajās rindkopās sniegts Tematiskā plānojuma teritorijas trokšņa novērtējums, kas veikts, izmantojot Rīgas aglomerācijas trokšņu stratēģiskās kartēšanas grafiskos materiālus, kā arī balstoties uz MK 07.01.2014. noteikumos Nr. 16 noteiktajiem trokšņa robežlielumiem.

Saskaņā ar MK 07.01.2014. noteikumiem Nr. 16, aizsargjoslās gar autoceļiem un tām teritorijas daļām, kas atrodas tuvāk par 30 metriem no stacionāriem trokšņa avotiem, minētie trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.

2. tabula. MK 07.01.2014. noteikumos Nr. 16 noteiktie trokšņa robežlielumi

Nr. p.k.	Teritorijas lietošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi (dB(A))		
		Ldiena	Lvakars	Lnakts
1.	Individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija	55	50	45
2.	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	60	55	50
3.	Publiskās apbūves teritorija (sabiedrisko un pārvaldes objektu teritorija, tai skaitā kultūras iestāžu, izglītības un zinātnes iestāžu, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu un viesnīcu teritorija) (ar dzīvojamo apbūvi)	60	55	55
4.	Jauktas apbūves teritorija, tai skaitā tirdzniecības un pakalpojumu būvju teritorija (ar dzīvojamo apbūvi)	65	60	55
5.	Klusie rajoni apdzīvotās vietās	50	45	40

Tematiskā plānojuma teritorijā, atbilstoši spēkā esošajam Rīgas teritorijas plānojumam, pamatā noteiktas šādas funkcionālās zonas:

- "Savrupmāju apbūves teritorija" (teritorijas galvenā izmantošana – savrupmāja, dvīņu māja, pirmskolas izglītības, sabiedriska, kultūras, ārstniecības iestāde);
- „Jaukta apbūve ar dzīvojamo funkciju” (teritorijas galvenā izmantošana - daudzdzīvokļu māju, komerciāla rakstura objektu un tirdzniecības un pakalpojumu objektu būvniecība);
- "Publiskās apbūves teritorija" (teritorijas galvenā izmantošana - sabiedriska, izglītības, kultūras, zinātnes ārstniecības, sociālās un rehabilitācijas iestāde, sporta būve).

Saskaņā ar iepriekš minētajos noteikumos noteikto klasifikāciju, Tematiskā plānojuma teritorija pēc teritorijas lietošanas funkcijas atbilst pirmajai klasei – individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija.

Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvalde norāda, ka tā rekomendē ievērot Dārziņu apkaimes teritorijas vēsturiskās attīstības tradīcijas turpināšanu, uzturot Dārziņu apkaimi kā pilsētai pieguļošu klusu atpūtas zonu pie Daugavas ar mazdārziņiem, vasarnīcu un mazstāvu apbūvi.

Vērtējot Rīgas aglomerācijas trokšņu stratēģiskās kartēšanas rezultātus, secināms, ka Dārziņu apkaimē:

- lielākais trokšņa avots ir ceļu un dzelzceļa satiksme;
- ceļa satiksmes radītais troksnis dienas laikā vislielākais ir teritorijas daļā pie Maskavas, Taisnās ielas un Jāņogu ielas, kur noteiktais robežlielums dienas laikā tiek pārsniegts par 15 dB, vakara un nakts laikā pat līdz 20 dB (skatīt 26. attēlu);
- ceļa satiksmes radītais troksnis pārējā teritorijas daļā dienas laikā tiek pārsniegts maksimums par 4 dB, vakarā maksimums par 10 dB, bet naktī tikai vietām par 4db;

- dzelzceļa transporta radītais trokšnis visvairāk ietekmē apkaimes ziemeļu daļu līdz pat Ābolu ielai, kur trokšņa līmenis tiek pārsniegts naktī un vakarā par aptuveni 5 dB.

26. attēls. Dzelzceļu satiksmes trokšņu kartes daļa. Avots: mvd.riga.lv

Paaugstināts trokšņa līmenis ir būtisks vides aspekts, kas jāņem vērā, tomēr, pat plānojot un realizējot konkrētus prettrokšņu pasākumus tā mazināšanai, pastāv varbūtība, ka nav iespējams nodrošināt vides trokšņa līmeņa atbilstību MK 07.01.2014. noteikumos Nr. 16 noteiktajiem robežlielumiem, tāpēc, neparedzot papildus pasākumus, projektējot jaunas dzīvojamās vai publiskās ēkas, vēlams ņemt vērā vairākas rekomendācijas:

- projektējot dzīvojamās ēkas, rekomendējams izmantot informāciju par trokšņa līmeni iespējami sliktākā scenārija gadījumā;
- projektējot dzīvojamās ēkas, to iekštelpās jānodrošina trokšņa robežlielumi, kas noteikti MK 07.01.2014. noteikumu Nr. 16 4. pielikumā. Lai nodrošinātu iekštelpu trokšņa līmeņa atbilstību robežlielumiem, ēkas ārsienām jānodrošina nepieciešamais trokšņa līmeņa samazinājums;
- projektējot ēkas, kas izvietotas tuvu trokšņa avotiem, iekštelpu izvietojumu rekomendējams plānot tā, lai guļamtelpu logi būtu izvietoti fasādē, kas vērsta prom no trokšņa avota;
- ēkās, kurām nepieciešamais skaņas samazinājuma līmenis pārsniedz 20 dB, pret trokšņa avotu vērstās telpas vēlams aprīkot ar iekšējās ventilācijas sistēmām, tādējādi samazinot nepieciešamību atvērt logus telpu vēdināšanas nolūkos;
- ēku pagalmos un publiskajās zonās rekomendējams pēc iespējas vairāk veidot kokaugu joslas un izvietot atsevišķi stāvošus kokus, tādējādi radot dabiskas troksni absorbējošas barjeras un mazinot trokšņa izplatību teritorijā.

Tāpat ir iespējams samazināt ietekmi uz iedzīvotājiem – ēku iekštelpās nodrošinot trokšņa līmeņa atbilstību iekštelpām piemērojamiem trokšņa robežlielumiem.

2.2.5.5. Invazīvās sugas

Pamatojoties uz teritorijas apsekošanas laikā konstatēto, kā arī pamatojoties uz Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes sniegto informāciju, Daugavas mala ir invadēta ar invazīvo sugu Sasnovska latvānis. Rīgas domes Mājokļu un vides departaments kopš 2014. gada veic invazīvās sugas apkarošanu.

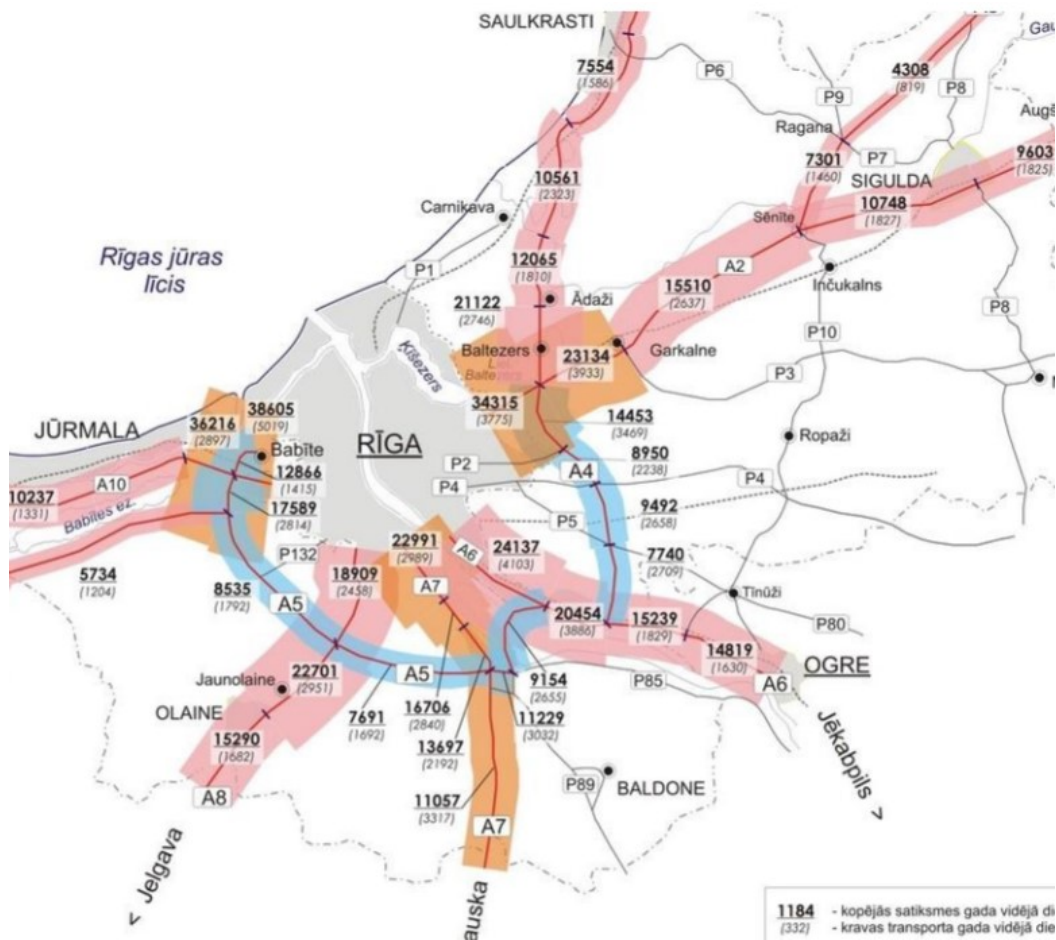
2.2.6. Transporta infrastruktūra

2.2.6.1. Ielu tīkls

Dārziņu apkaimē ir ļoti blīvs ceļu tīkls. Piekļūšana Dārziņa apkaimē tiek organizēta no trīs Maskavas ielā esošiem punktiem:

- virzienā no pilsētas centra 1. punkts ir Jāņogu un Maskavas ielas krustojums. Krustojums ir neregulējams un bez gājēju pārejām, tajā atļauts nogriezties gan pa labi, gan pa kreisi;
- 2. punkts – regulējams krustojums Taisnās un Maskavas ielas krustojumā. Autotransportam ir iespējams nogriezties gan pa labi, gan pa kreisi, kā arī gājējiem ir iespēja šķērsot pāreju;
- 3. punkts – Maskavas un Dārziņu ielas neregulējamais krustojums. Krustojumā atļauts nogriezties gan pa labi, gan pa kreisi. Savukārt gājējiem nav iespēja šķērsot Maskavas ielu.

Atzīmējams, ka Maskavas iela ir galvenā sasaistes nodrošinātāja ar citām apkaimēm, kā arī kaimiņu pašvaldībām.

27. attēls. Gada vidējā diennakts intensitāte uz valsts galvenajiem ceļiem 2014. gadā. Avots: Latvijas Valsts ceļi.

Pamatojoties uz to, ka Maskavas iela ir viens no ievadceļiem Rīgas pilsētā, tā noslodze ar autotransportu ir ļoti ievērojama. Pamatojoties uz VAS "Latvijas Valsts ceļi" datiem (skatīt 27. attēlu), 2014. gadā diennakts intensitāte Maskavas ielas posmā pie Salaspils novada robežas bija 24137 vienības. Pamatojoties uz iepriekš minēto, ir secināms, ka lielā autotransporta plūsma aprūtinā piekļuves iespēju Dārziņu apkaimē.

Pašreiz galvenā transporta kustība apkaimē tiek organizēta pa divām D kategorijas ielām – Jāņogu ielu un Taisno ielu, pārējās ielas atbilst ielu E kategorijai.

Ar augstāk minētajām kategorijām saprot:

- D kategorijas iela - iela vai tās posms apdzīvotā vietā (arī tādus, kurus var apbūvēt, bet pašlaik vēl neapbūvē) apdzīvotās vietās, kas galvenokārt kalpo piekļūšanai zemes gabaliem. Noteiktās dienas stundās šie ceļi ievērojamā apjomā var pārņemt arī savienošanas funkciju;
- E kategorijas iela – iela vai tās posms apdzīvotā vietā, kas galvenokārt nodrošina uzturēšanās, bet pakārtoti – arī piekļūšanas funkciju. Šo ielu izbūvē noteicošās ir uzturēšanās funkcijas kvalitātes prasības.

28. attēls. Spēkā esošajā Rīgas teritorijas plānojumā noteikto ielu sarkano līniju platumu kartoshēma. Avots: "Metrum", 2016.

2.2.6.2. Sabiedriskais transports

Vērtējot Dārziņu apkaimes sasniedzamību ar sabiedrisko transportu, jāsecina, ka tā sasniedzamība ir nosacīti laba tikai vienai Dārziņu apkaimes daļai, savukārt aplūkojot no maršrutu un reisu skaita, tā vērtējama kā ir laba.

Apkaimes ietvaros kursē trīs autobusu maršruti:

- 15. maršruts – Dārziņi – Jugla. Rīta un vakara pusē kursē 3-4 reizes stundā, bet pa dienas vidu 3-2 reizes stundā. Autobuss darba dienās kursē laika posmā no plkst. 5.39 līdz plkst. 23.21 (pirmā un pēdējā reisa atiešanas laiks no Juglas apkaimes) un no plkst. 5.18 līdz plkst. 23.05 (virzienā no Dārziņu apkaimes uz Juglas apkaimi). Darba dienās Juglas apkaime ir sasniedzams vidēji 1 stundas un 10 minūšu laikā. Izmantojot minēto autobusa maršrutu, ir iespējams sasniegt Rumbulas, Ķengaraga, Grīziņkalna, Dārziņciema, Pļavnieku, Purvciema, Mežciema un Juglas apkaimes;
- 18. maršruts – Ābrenes iela – Dārziņi. Rīta un vakara pusē kursē 2-3 reizes stundā, bet pa dienas vidu 1-2 reizes stundā. Autobuss darba dienās kursē laika posmā no plkst. 5.49 līdz plkst. 23.11 (pirmā un pēdējā reisa atiešanas laiks no Ābrenes ielas) un no plkst. 5.40 līdz plkst. 22.17 (virzienā no Dārziņu apkaimes uz Ābrenes ielu). Darba dienās pilsētas centrs ir sasniedzams vidēji 50 minūtēs. Izmantojot minēto autobusa maršrutu, ir iespējams sasniegt Rumbulas, Ķengaraga, Maskavas forštates un Centra apkaimes;
- 31. maršruts – Dārziņi – Jugla. Rīta un vakara pusē kursē 1-2 reizes stundā, bet pa dienas vidu 1-2 reizes stundā. Autobuss darba dienās kursē laika posmā no plkst. 5.30 līdz plkst. 23.10 (pirmā un pēdējā reisa atiešanas laiks no Juglas apkaimes) un no plkst. 5.36 līdz plkst. 23.05 (virzienā no Dārziņu apkaimes uz Juglas apkaimi). Darba dienās Juglas apkaime ir sasniedzama vidēji 1 stundas un 20 minūšu laikā. Izmantojot minēto autobusa maršrutu, ir iespējams sasniegt Rumbulas, Ķengaraga, Grīziņkalna, Dārziņciema, Pļavnieku, Purvciema, Mežciema, Dreiliņu un Juglas apkaimi.

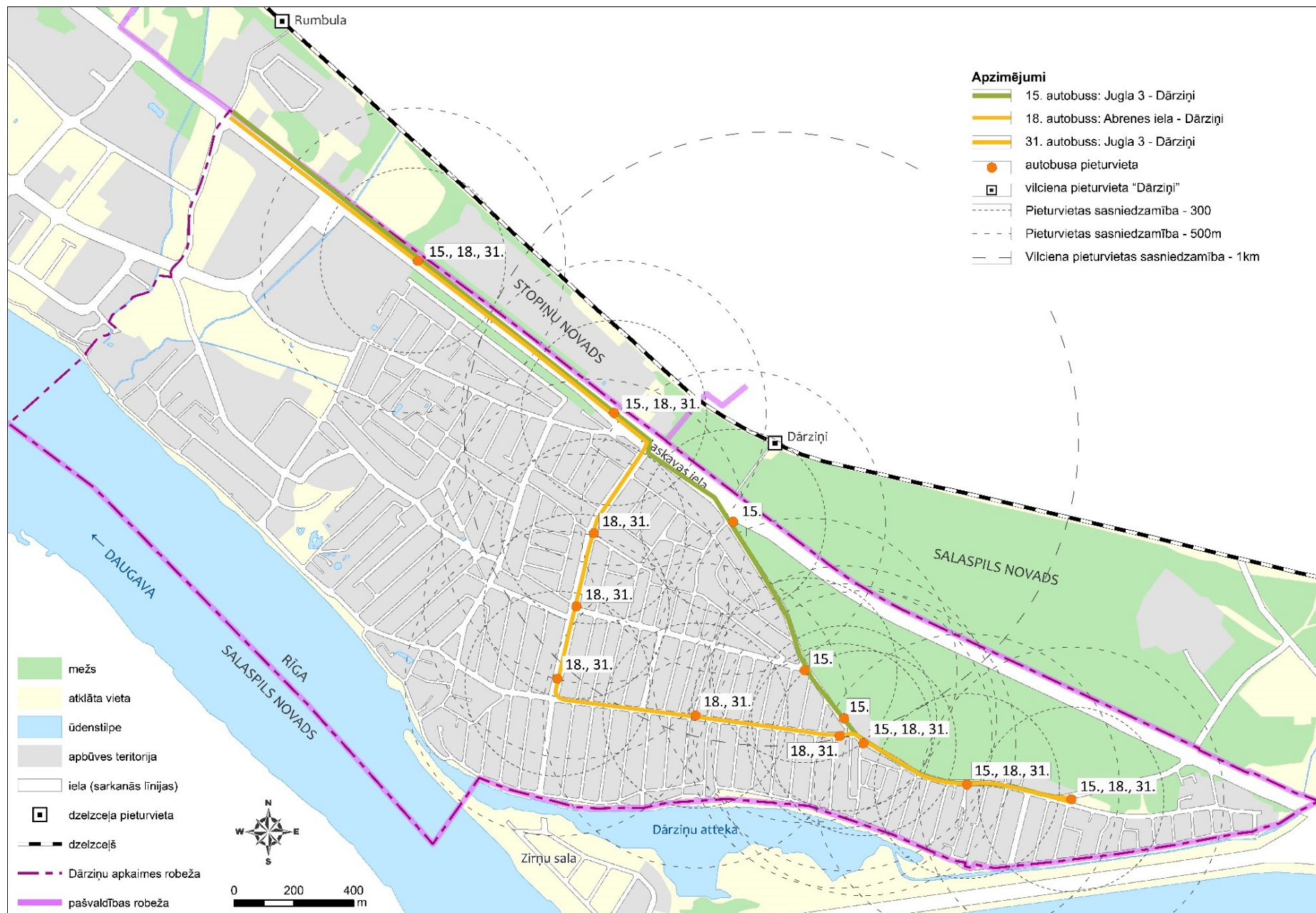
Pieminams, ka netālu no apkaimes atrodas dzelzceļa pieturvietas Dārziņi, kas nodrošina iespēju nokļūt uz vairākām Rīgas apkaimēm, kā arī nodrošina iespēju nokļūt uz citiem dzelzceļa galapunktiem.

Pamatojoties uz SIA "Rīgas satiksmes" mājas lapā sniegto informāciju par pieturvietu izvietojumu, ir izveidota pieturvietu sasniedzamības shēma Dārziņu apkaimē (skatīt 29. attēlu). Pamatojoties uz kartoshēmā attēloto, ir secināms, ka:

- ir krasa atšķirība starp sabiedriskā transporta sasniedzamību Dārziņu apkaimes daļā no Taisnās ielas uz Rumbulas apkaimes pusi un no Taisnās ielas uz Salaspils novada pusi;
- lielākajai daļai iedzīvotāju sabiedriskais transports nav pieejams 300 metru attālumā. Arī dzelzceļa pietura lielākajam vairākumam ir pieejama vairāk nekā 1000 metru attālumā.

Atzīmējams, ka SIA "Rīgas satiksme" 04.02.2016. izsniegtajos nosacījumos Tematiskā plānojuma izstrādei norāda, ka:

- perspektīvā plānots pagarināt esošo tramvaja līniju no Maskavas ielas, paredzot tās turpinājumu pa Maskavas, Rumbas un Lidlauka ielām līdz apgriešanās lokam Lidlauka ielas galā (Dārziņu apkaimes teritorijā), līdz ar to nepieciešams paredzēt tramvaju līnijas darbības nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūras objektu izbūvi. Līdz ar to ir nepieciešams paredzēt, ka Lidlauka ielā nepieciešams rezervēt 10 metrus platu joslu (neskaitot paplašinājumus pieturvietu zonās) tramvaja līnijai. Kā arī nepieciešams rezervēt teritoriju apgriešanās loka izbūvei;
- nepieciešams veikt Jāņogu un Taisnās ielas pārbūvi, to gabarītus pielāgojot sabiedriskā transporta vajadzībām, nodrošinot brauktuvju joslu platumu 3,5 metri katrā virzienā;
- Dārziņu ielā autobusu apgriešanās loka teritoriju projektēt tā, lai tiktu nodrošināta vieta ne tikai autobusu apgriešanās manevra veikšanai, bet arī divu autobusu stāvēšanai.

29. attēls. Esošā sabiedriskā transporta tīkla kartoshēma. Avots: "Metrum", 2016.

2.2.6.3. Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" daļas no Aronijas ielas līdz 61. līnijai izvērtējums

Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" projekts ietver:

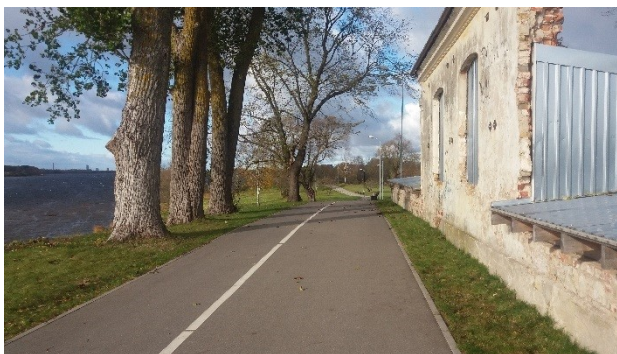
- jaunu asfaltbetona seguma izbūvi;
- ūdens novades sistēmas sakārtošanu;
- aprīkojumu izbūvi – drošības barjeras, ceļa zīmes;
- apgaismojuma izbūvi.

Velo ceļa trase Dārziņu apkaimes teritorijā ir iedalāma 3 tipos (skatīt 34. attēlu):

- velo ceļa tips, kas apzīmēts ar 528. ceļa zīmi "Dzīvojamā zona";
- velo ceļa tips, kas apzīmēts ar 415. ceļa zīmi "Gājēju un velosipēdu ceļš";
- veloceļa posms kā gājēju un velosipēdu zona, kur atļauts braukt ar autotransportu (Jāņogu ielas daļa pie Dārziņu parka).

Minētajā projektā ir konstatēti sekojoši trūkumi:

- nav nodrošināts viendabīgs braukšanas režīms, ir bieža satiksmes izvietojuma formu maiņa;
- ir divi lieli konfliktpunkti ar šķērsojošo satiksmi (Jāņogu ielās/ Daugavmala krustojums pie Dārziņu parka, Jāņogu ielas/ Daugavmalas ielas krustojums 12. līnijas.
- trasei iz izteikti līkumoti posmi, piemēram, 30. līnija/Daugavmalas iela, kas apgrūtina redzamību un drošību;
- projektētais ietvju platums ir no 0,5 – 1,5 metriem;
- iebrauktuves uz blakus teritorijām ir izveidotas pazeminājumos;
- velo ceļa projekts neparedz publiskās ārtelpas elementus, kas radītu līdzīgu atmosfēru un ērtības kā Ķengaraga apkaimē esošajā promenādes daļā;
- visas trases garumā nav paredzēti velostatīvi;
- velo ceļa projektā nav ietverts risinājums ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietai Taisnās ielas galā;
- velo ceļa izbūve radītu vairākas strupceļa ielas Dārziņu apkaimes austrumdienvīdus pusē (Dārziņu 43., 43., 44., 45., 50., 54., 55. un 56. līnija). Minēto ielu garums ir lielāks kā 50 metri, un sarkano līniju platums neatļaut tajās apgriešanās laukumus.

30. attēls. Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" posms pie Mazjumpravas muižas. Avots: "Metrum".

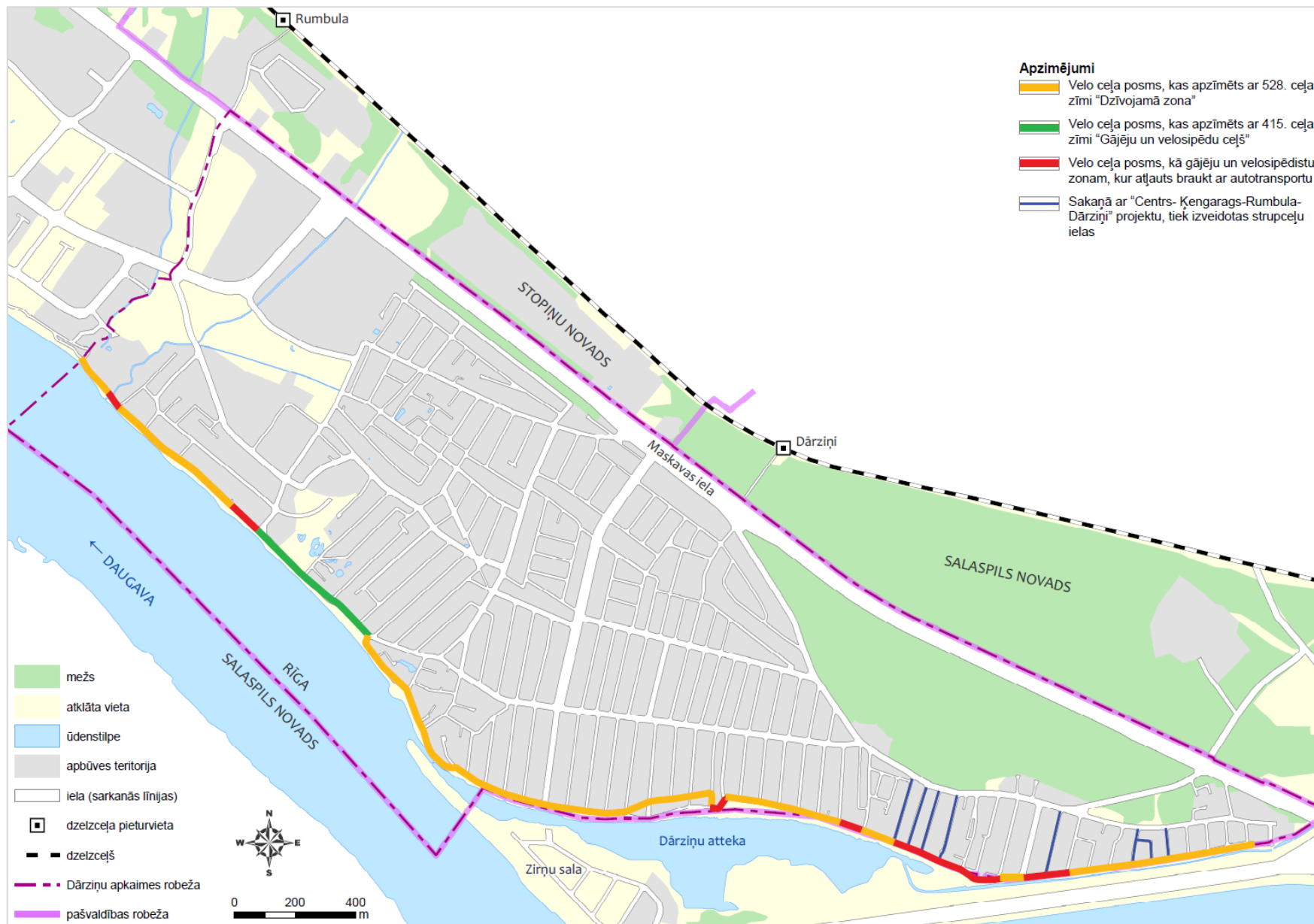
31. attēls. Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" posms pie Mazjumpravas muižas. Avots: "Metrum".

32. attēls. Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" 2016. gadā izbūvētais posms. Avots: "Metrum".

33. attēls. Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" 2016. gadā izbūvētā posma beigas. Avots: "Metrum".

34. attēls. Velo ceļa "Centrs – Ķengarags – Rumbula – Dārziņi" Dārziņu apkaimes posma projekta kartoshēma. Avots: "Metrum", 2016

2.2.7. Publiskā ārtelpa un zaļās struktūra

Atbilstoši 30.04.2013. MK noteikumiem Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”, publiskā ārtelpa ir sabiedrībai pieejamas teritorijas un telpa, ko veido ielas, bulvāri, laukumi, parki, dārzi, skvēri, pagalmi, krastmalas, pasāžas, promenādes un citas vietas, kas nodotas publiskai lietošanai neatkarīgi no to īpašuma piederības.

Publiskās ārtelpas analīze un turpmākā attīstība, pirmkārt, balstās uz cilvēkiem, to dzīves stilu un vajadzībām, attiecīgi to, kā tiešie telpas lietotāji šajā vietā grib dzīvot, kā viņi pavada brīvo laiku un izmanto gan savas privātās telpas, gan publiskās ārtelpas. Otrkārt, tā balstās uz pašu telpu, katru mazāko ielu, laukumu, parku, vietām, ko dažādas lietotāju grupas var izmantot un radīt, vienlaicīgi veidojot piederības sajūtu vietai, līdz ar to telpu padarot par vietu ar savu identitāti. Treškārt, tiek skatīta ēku attīstība, kas nosaka publiskās ārtelpas turpmāko veidošanos, kā tās saskan ar telpu, lai savienotu tās funkcijas ar aktivitātēm, kas ir svarīgas dzīves kvalitātes veidotājas. Katra atsevišķa Dārziņu apkaimes daļa nosaka kādas konkrētas publiskās ārtelpas veidošanos un turpmāko attīstību.

Kā viena no problēmām Rīgas Austrumu izpilddirekcijas izstrādātajā "Dārziņu apkaimes attīstības koncepcijā" ir minēta zemas kvalitātes publiskā ārtelpa, kur norādīts, ka:

- Dārziņu apkaimē nav publiskās ārtelpas elementu vai arī, ka esošā infrastruktūra ir nolietota;
- kopējā vides kvalitāte ir zema, un publiskā ārtelpa nav piemērota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Saskaņā ar iepriekš minētajā koncepcijā norādīto, 45 % no teritorijas aizņem savrupmāju apbūve, bet ap 30% teritorijas, ko var izmantot un saukt par publiskās ārtelpas teritorijām.

Koncepcijā norādītas vairākas aktivitātes, kas būtiski varētu uzlabot publiskās ārtelpas kvalitāti, bet diemžēl daudzas no tām nav realizētas vai ir apstājušās kādā no realizācijas etapiem, lielākoties finansiālu apsvērumu dēļ.

Tajā pašā laikā var minēt vairākas aktivitātes, kas netiešā veidā veicina un nākotnē var uzlabot publiskās ārtelpas kvalitāti:

- apkaimē tek cauri novadgrāvji, kas ir daļa no publiskās ārtelpas. Daļa no tiem ir sakārtoti un atjaunoti. Lai turpmāk palielinātu publiskās ārtelpas kvalitāti, to atjaunošana jāvērtē kopā ar tām pieguļošo teritoriju attīstību, lielākoties ielu telpu attīstību;
- saskaņā ar iepriekš minētajā koncepcijā ietvertajām aktivitātēm, apkaimē tiek veikta ielu apgaismojuma uzlabošana un rekonstrukcija, kas bieži ierobežota nesakārtoto ielu sarkano līniju telpas dēļ.

Koncepcijā ir minēta veloceļa izstrāde un izbūve no Aroniju ielas līdz 61. līnija, jo projekts tikai tagad ir izstrādes stadijā. Nav realizēta arī ideja par trīs peldvietu labiekārtošana pašvaldībai piederošos zemesgabalos. Atzīmējams, ka pašvaldība regulāri veic neoficiālo peldvietu ūdens kvalitātes monitoringu. Lai arī koncepcijā tiek norādīts tikai uz trīs neoficiālām peldvietām, veicot teritorijas apsekošanu dabā, tika konstatēts, ka to ir krietni vairāk.

Saskaņā ar koncepcijā paredzēto, tika izbūvētas atkritumu savākšanas vietas, tomēr iedzīvotāju neapmierinātības dēļ, tās tika likvidētas (vizuāli nekvalitatīvas; izvietotas nepiemērotās vietās). Ir atzīmējams, ka atkritumu konteineri ir publiskās ārtelpas daļa, kas bieži vien savas nozīmēs un aizņemtās platības dēļ, ir īpaši svarīgi un ir nepieciešama rūpīga šo vietu plānošanas ne tikai no funkcionālā, bet arī vizuālā viedokļa.

Koncepcijā ir norādīts arī uz atpūtas vietas ierīkošanu Zirņu salā. Atbilstoši tai, sporta un atpūtas laukumam vajadzēja būt gar Dārziņu ielu no 51. līdz 57. līniju. Tika paredzēts izveidot arī publisku rekreācijas telpu, pieklūšanu Daugavmalai un vietējam avotam. Diemžēl šie projekti nav īstenoti.

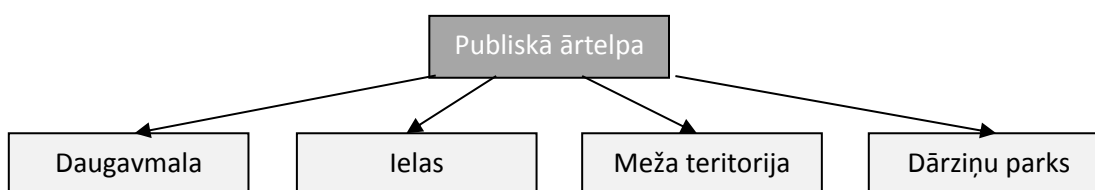
Koncepcijā pievērsta uzmanību ielu norādēm kā atsevišķiem telpu organizējošiem elementiem. To uzstādīšana ir realizēta dabas teritorijām, atpūtas infrastruktūrai un ielām.

Finansējuma trūkums ir viens no faktoriem visām koncepcijā ietvertajām labajām, bet nerealizētajām idejām. Saskaņā ar koncepcijā minētajām rekomendācijām, tiek izstrādāts Tematiskais plānojums, kas ietver arī publiskās ārtelpas attīstības risinājumu izstrādi.

(1) Esošās publiskās ārtelpas raksturojums

Pamatojoties uz 2013. gadā Rīgas domes veikto iedzīvotāju aptauju, ir izstrādājams publiskās ārtelpas raksturojums, iezīmējot galvenās teritorijas vērtības un aktuālās problēmas. Atbilstoši aptaujas rezultātiem, liela daļa iedzīvotāju ir apmierināti ar dzīvi apkaimē, un par tās vizītkarti uzskata Daugavu, kas ir svarīgākā apkaimes publiskās ārtelpas daļa. Augstu tiek vērtēta daba, svaiga gaisa pieejamība, bet tai pašā laikā iedzīvotāji nav apmierināti ar vienu no galvenajām publiskās ārtelpas daļām, proti, ielām, to stāvokli un drošības līmeni. Tiek atzīmēts, ka ielās nav paredzēta vieta gājējiem un nav nodrošināts apgaismojums. Atzīmējams, ka mazāk tiek pievērsta uzmanība uz ielas estētiku veidojošo elementu esamībai, bet gan liela nozīme tiek dota ielu kvalitātei, jo tā ir telpas ar ko tās saistās ikdienā braucot ar privāto transportu vai dodoties uz sabiedriskā transporta pieturvietu. Apkaimes robežās gandrīz nekur nav nodrošināta iespēja iedzīvotājiem droši pārvietoties pa gājēju ietvēm, cilvēkiem ir spiesti iet pa nosacītu brauktuvi, kas nenodrošina iedzīvotājiem ne droši lietojamu publisko ārtelpu, ne ielu telpu.

Daļa iedzīvotāju par publiskās dzīves centru sauc Taisnās un Jāņogu ielas krustojumu, bet tie, kuri domā, ka tāda nav, min šo pašu vietu kā potenciālo apkaimes centru. Apkaimes centra pilnveidošana un attīstība jautājumi, kam Tematiskā plānojuma laikā tika pievērsta pastiprināta uzmanība.

1. shēma. Esošās publiskās ārtelpas iedalījums Dārziņu apkaimē.**Daugavmala**

Saskaņā ar 2013. gadā veikto iedzīvotāju aptauju, Daugavmala tiek uzskatīta par Dārziņu apkaimes vizītkarti, vietu, kas vislabāk to raksturo, līdz ar to šī publiskās ārtelpas daļa ir būtisks dzīves kvalitātes rādītājs. Diemžēl Daugavas krasts netiek izmantots atbilstoši šīs vietas rekreācijas potenciālam.

Daugavmalu pēc tās rakstura var iedalīt trīs daļās:

- Daugavas daļa (Dārziņu atteka) no 45. līnijas līdz tiltiņam uz Zirņu salu;
- Daugava no tiltiņa (uz Zirņu salu) uz augšu;
- Zirņu salas Daugavmala.

35. attēls. Daugavas daļa (Dārziņu atteka) no 45.līnijas līdz tiltiņam uz Zirņu salu. Avots: "Metrum", 2016.

36. attēls. Daugava no tiltiņa (uz Zirņu salu) uz augšu. Avots: "Metrum", 2016.

37. attēls. Zirņu salas Daugavmala. Avots: "Metrum", 2016.

38. attēls. Dārziņu apkaimes galvenās publiskās ārtelpas daļas. Avots: "Metrum", 2016.

Minētajos posmos būtiski atšķiras Daugavas krasta līnija, skati no tām un uz tiem, ūdens kvalitāte un pieejamība. Atzīmējams, ka visas trīs norādītās daļa nav labiekārtotas un tajās nav pašvaldības uzturētu rekreācijas objektu. Daugavas daļa (Dārziņu atteka) no 45. līnijas līdz tiltiņam uz Zirņu salas būtiski atšķiras no citām, pamatojoties uz tās tuvumā esošajiem apstādījumiem un putnu vērošanas iespējām.

Esošo labiekārtojumu Daugavas krastos galvenokārt ir veidojuši paši iedzīvotāji, pamatā tās ir pieejas pie ūdens, peldvietas, ugunsкура vietas, laipas. Blakus iedzīvotāji veic minēto vietu apsaimniekošanu – nodrošina zāles pļaušanu, atkritumu savākšanu. Šajās vietās ir vērojams konflikts starp telpas apsaimniekotājiem (blakus esošajiem iedzīvotājiem) un bieži vien telpas lietotājiem, kas vairākumā gadījumu piemēro vietu, trokšņu, bet tās uzturēšanā nepiedalās. Līdz ar to bieži ir izveidoti norobežojošie elementi (piemēram akmeņu rinda), kas ierobežo pieeju telpai vai ierobežo tās lietošanas iespēju veidojot publiski privāto telpu.

3. tabula. Ūdens kvalitāte peldvietās. Avots: vi.gov.lv.

Peldvieta	Gads								
	2013			2014			2015		
	V	VI	VII	VI	VII	VIII	VI	VII	IX
Daugava, peldvieta Daugavmalas ielas un 15. līnijas krustojumā						X			
Daugava, peldvieta Daugavmalas ielas un Taisnās ielas krustojumā									
Daugava, peldvieta pie Jāņogu ielas 48									X X

Apzīmējumi: x – peldēties nav ieteicams, xx – peldēties aizliegts

Dažviet ir saglabājušās rotaļu iekārtas no 90. gadiem, kas ir gan morāli un gan fiziski novecojušas, ieaugušas krūmājos un esošajā stāvoklī ir grūti izmantojamas. Tās degradē Daugavmalu un bieži apdraud bērnu drošību. Tajā pašā laikā tās ir laika liecības par publiskās telpas labiekārtojuma esamību 90. gados, un liecina, ka tika domāts par bērnu brīvā laika pavadīšanas iespējām un Daugavmalas izmantošanu.

39. attēls. Labiekārtojuma elements pie Daugavas. Avots: "Metrum", 2016.

40. attēls. Labiekārtojuma elements pie Daugavas. Avots: "Metrum", 2016.

41. attēls. Skats uz Daugavas kastu. Avots: "Metrum", 2016.

42. attēls. Zirņu sala. Avots: "Metrum", 2016.

Apsekojot apkaimes teritoriju, tika secināts, ka lielākoties tieši paši apkaimes iedzīvotāji piegružo Daugavas krastu ar sadzīves atkritumiem un būvgružiem. Problēmas pamatā ir stingras atkritumu apsaimniekošanas nostādnes trūkums Rīgas pilsētā kopumā un iedzīvotāju izpratnes trūkums par vides kvalitāti un vērtībām.

Lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu, iedzīvotāji ir jāizglīto un jāinformē pa šādiem gadījumiem, jo tikai tad varēs izskaust pašu iedzīvotāju negodprātīgo rīcību pret apkārtējo vidi, kurā tie dzīvo. Katrs iedzīvotājs ir šīs dzīves telpas daļa un tās veidotājs, tā izpratne, piederības sajūta vietai un iesaiste apkaimes dzīves kvalitātes uzlabošanā veicinās šīs teritorijas tālāku un veiksmīgāku turpmāko attīstību.

Izdalītās Daugavmalas krasta daļas atšķiras ne tikai ar apstādījumu struktūru, krasta līniju, cilvēku pašu veidoto labiekārtojumu, bet arī ar skatu no krasta un uz to. Izteismīgs skats paveras no Zirņu salas gala Rīgas virzienā, tā ir viena no vietām, kur, saskaņā ar Dārziņu apkaimes attīstības koncepciju, ir paredzēts veidot atpūtas vietu (skatīt 37.attēlu). Daugavmalas kā galvenās rekreācijas teritorijas attīstības iespējas ir augstas, turpmākā šī Tematiskā plānojuma ietvaros tiks izstrādātas šīs teritorijas attīstības iespējas un nosacījumu tās veiksmīgai attīstībai.

Būtiska loma turpmākās Daugavmalas labiekārtojuma attīstībā ir ņemt vērā ūdenslīmeņa maiņas un straumi, kas būtiski ietekmē krasta labiekārtojuma elementu izvietojumu zemākās vietās, galvenokārt saistībā ar Rīgas HES ūdenslīmeņa izmaiņām.

(2) Ielas

Ielas ir galvenā publiskās ārtelpas daļa, jo tās tiek izmantotas ikdienā, tās ir Dārziņu apkaimes mugurkauls, kuru attīstība un labiekārtojums lielā mērā nosaka dzīves vides kvalitāti.

Dārziņu apkaimē ielas, ņemot vērā tās nozīmi, funkciju, struktūru un platumu, var iedalīt šādi: galvenās ielas (piemēram, skatīt 43. attēlu un 44. attēlu), kas lielākoties izvietojas paralēli Daugavai un Maskavas ielai (izņemot 1. līniju, Cidoniju un Taisno ielu) un veido teritorijas mugurkaulu, karkasu Dārziņu apkaimei, līnijas un ielas, kas lielākoties novietotas perpendikulāri Daugavai un veido īpašu struktūru un identitāti apkaimei, kā arī atsevišķi izdalāma Daugavmalas iela, kas it kā varētu piederēt pie Daugavmalas kā publiskās ārtelpas daļas, tomēr ne visos tās posmos.

43. attēls. **Jāņogu iela.** Avots: "Metrum", 2016.

44. attēls. **Sakņu iela.** Avots: "Metrum", 2016.

45. attēls. **Dārziņu 18.līnija.** Avots: "Metrum",

46. attēls. **Daugavmalas iela.** Avots: "Metrum", 2016.

47. attēls. Dārziņu 20. līnija. Avots: "Metrum", 2016.

48. attēls. Jāņogu iela. Avots: "Metrum", 2016.

Ielas pamatā raksturo ielu sliktais stāvoklis (skatīt 47.attēlu) un ietvju neesamība, kā arī apgaismojuma trūkums. Atzīmējams, ka 2013. gadā veiktajā iedzīvotāju aptaujā šīs problēmas iedzīvotāji min kā pirmās no negatīvajām iezīmēm apkaimē. Tikai Taisnajā ielā ir izveidota gājēju ietve, citur cilvēkiem ir jāpārvietojas pa brauktuvi, lai sasniegtu savu māju, veikalu, Daugavmalu vai sabiedriskā transporta pieturu, līdz ar to tas palielina satiksmes negadījumu skaitu, nenodrošina iedzīvotājiem, viesiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām drošu pārvietošanos. Tas netieši norāda uz to, ka automašīna un sabiedriskais transports ir galvenais šīs telpas lietotājs, nerespējot gājēju, velobraucēja un cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Kopumā ielu kvalitāte teritorijā ir zema, ielu tīkls ir nepilnīgs un ar daudz šaurākiem profiliem, izņemot Maskavas ielu, Taisno ielu, daļu Jāņogu ielas un Dārziņu ielu, nekā paredz Rīgas teritorijas plānojumā noteiktie normatīvi.

Diemžēl, ņemot vērā iepriekš minēto, attiecībā uz ielu profiliem, ne visās ielās ir iespēja izveidot gājēju ietves vai velojoslas, bet būtiski būtu izvērtēt un noteikt ielas, kur, piemēram, vasaras mēnešos tiek veidotas gājēju joslas, lai nodrošinātu drošu iedzīvotāju pārvietošanos.

Esošie ielu apstādījumi veido sava veida identitāti Dārziņu apkaimē. Ielās esošie augļu koki, puķes, augi, kas it kā nejauši izauguši ārpus privāto dārzu robežām, ir kļuvuši par daļu no ielas apstādījumiem (skatīt 48. attēlu), tie veido savdabīgu vidi, citādu ielas estētisko kvalitāti, it īpaši koku ziedēšanas laikā. Turpmāk veicot ielu rekonstrukciju, būtu jārespektē un jāsauglabā šī Dārziņiem raksturīgā apstādījumu struktūra un apstādījumi, kas it kā nejauši nonāk no privātās telpas publiskajā telpā.

(3) Meža teritorija

Meža teritorijai starp Maskavas ielu un Dārziņu ielu ir būtiska loma iedzīvotāju atpūtai, diemžēl pašreizējā situācijā mežs ir nekopts, aizaudzis, piemēslots, līdz ar to nav pievilcīgs iedzīvotājiem brīvā laika pavadīšanai. Atzīmējams, ka mežam ir svarīga nozīmē kā aizsargbarjerai, gan troksnim, gan gaisa piesārņojumam, kas nāk no Maskavas ielas. Ir minams, ka teritorijā nav pastaigu taku un atkritumu urnu, kas savā veidā veicina teritorijas piemēslošanu. Pamatojoties uz to, ka mežs netiek izmantots, to ir iecienījušas prostitūtas pakalpojumu sniegšanai. Šo problēmu arī iedzīvotāji atzīmē, ka pirmo un nozīmīgāko, kas būtu jārisina saistībā ar turpmāko meža teritorijas attīstību. Labiekārtojuma veidošana varētu būt viens no risinājumiem šīs problēmas ierobežošanai.

Lai arī teritorijā nav ierīkota slēpošanas trase, mežs bieži vien tiek izmantošanas slēpošanai.

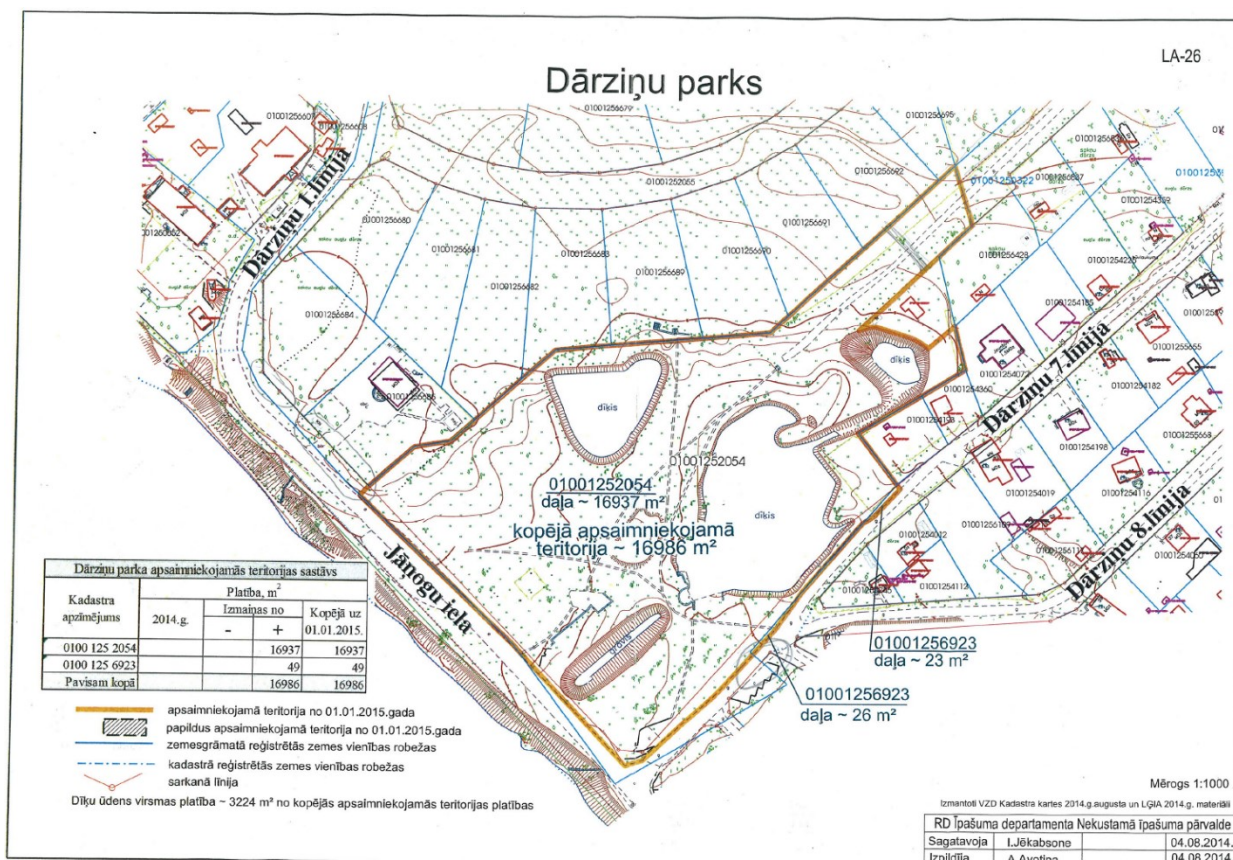
(4) Dārziņu parks

Dārziņu parks ir viena no pašlaik visizmantotākajām vietām, kur var nākt pastaigās un kura ir noteikta kā rekreācijas teritorija. Teritorija atrodas Dārziņu apkaimes rietumu daļā, līdz ar to tā ir izmantojama tikai daļai no teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Austrumu daļas iedzīvotājiem šis parks ir par tālu, lai gan, ja izveidojot velo ceļu/promenādi gar Daugavu, tas būtu ērti sasniedzams.

49. attēls. Dārziņu parks. Avots: RDPAD "Apkaimju gids Dārziņos" publicitātes fotogrāfijas.

Dārziņu parkā ir neliels vingrošanas aprīkojums, dīķis, soliņi, apgaismojums un atkritumu urnas, kā arī apstādījumi. Parkam tuvāk dzīvojošie iedzīvotāji iecienījuši šo vietu un augstu to vērtē. Tomēr arī šim parkam būtu nepieciešams jauns labiekārtojums, atjaunojami celiņi, rotaļu laukumi dažādām vecuma grupām. Saskaņā ar pieejamo informāciju no Austrumu izpilddirekcijas, 2016. gadā paredzēts izveidot rotaļu laukumu bērniem, kas būs pirmais šajā apkaimē. Parks atrodas pie Daugavas, līdz ar to arī Daugavmala kļūst par daļu no šīs rekreācijas teritorijas. Šajā vietā ir arī vietējais avots, kura ūdeni cilvēki

50. attēls. Dārziņu parka apsaimniekojamā teritorija. Avots: Rīgas domes Īpašuma departamenta materiāli.

izmanto dzeršanai. Saskaņā ar Integrētajā Dārziņu apkaimes koncepcijā (2013) minēto, bija paredzēts uzlabot avota pieejamību, veicot kāpņu rekonstrukciju, tomēr līdz šim tas vēl nav izdarīts.

Jāpievērš uzmanība, ka šajā Daugavas posmā ir latvāņi, kuru apkarošanai vajadzētu pievērst uzmanību, ņemot vērā, ka parkā paredzēts bērnu rotaļu laukums, un krastmala ir brīvi pieejama. Līdz ar to būtu jāparedz turpmākā šo invazīvo sugu apkarošana, izvērtējot visu Dārziņu apkaimi un tajā esošās vietas, kur aug latvāņi.

Interesanta ir šī parka izveides vēsture, labs piemērs, ka ar cilvēka entuziasmu var paveikt lielas lietas. Tas parāda, ka Dārziņu apkaimē dzīvo uzņēmīgu un savu vidi veidot gribošu cilvēku, kā arī parāda vajadzību pēc tādām vietām, jo tieši pats iedzīvotājs vislabāk zina, kur veidot atpūtas zonu, kur tā visvairāk tiktu izmantota, kas notiek ar ūdens līmeni Daugavā, kur ir viņu mīļākās pulcēšanās vietas. Tieši šīs vietas plānotajam turpmākā teritorijas attīstībā ir jāņem vērā un jāattīsta par publiski pieejamām un labiekārtotām telpām, kas uzlabos kopējo dzīves vides kvalitāti un veidosies par daļu no Dārziņu apkaimes identitātes spoguļi.

Netālu no Dārziņu parka atradās viens no pilsētas uzstādītajiem konteineriem, kas, ņemot vērā iedzīvotāju izteiktos priekšlikumus Tematiskā plānojuma izstrādes laikā tikai aizvācīts. Atkritumu apsaimniekošanas problēmu plānots risināt, nosakot konkrētas vietas atkritumu konteineru izvietojumam un to vizuālai norobežošanai.

4. tabula. **Publiskās ārtelpas raksturojums**

Publiskās ārtelpas daļa	Problēmas	Iespējamie risinājumi	Piezīmes
Daugavmala	Labiekārtojuma neesamība	Noteikt atsevišķas vietas, kur būtu veidojams labiekārtojums.	
	Labiekārtotu peldvietu nodrošinājuma trūkums	Noteikt publiski pieejamas peldvietas, kur regulāri tiek veiktas ūdens kvalitātes pārbaudes un ir arī labiekārtota teritorija.	Saskaņā ar 2013. gadā izstrādāto Integrēto Dārziņu apkaimes koncepciju (2013), trīs vietās paredzēts veidot peldvietas.
	Aizaugušas krastmalas. Neapsaimniekota Daugavmalas teritorija	Nodrošināt regulāru krastmalu apsaimniekošanu.	
	Dažādu notekūdeņu ievadīšana Daugavā	Risināt kanalizācijas jautājumu.	Risināms paralēli ar kanalizācijas un ūdensvada attīstības iespējām.
	Saglabājušās padomju laika rotaļu iekārtas, kas ir bīstamas bērniem	Demontēt vecās rotaļu iekārtas. Paredzēt vietu jaunu bērnu rotaļu laukumu izveidei apkaimē.	Bērnu rotaļu laukumiem vajadzētu būt vairākās vietās, lai apkaimes bērniem būtu vienlīdzīgas iespējas pavadīt brīvo laiku.
	Pieejamības problēmas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	Veidot publisko ārtelpu tā, lai tā būtu pieejama cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Plānā noteiktās publiski pieejamās peldvietas, pie kurām var piekļūt cilvēki ar īpašām vajadzībām. Parkus vai citas Dārziņu apkaimē nozīmīgas vietas veidot tā, lai tajās varētu pārvietoties un līdz tam nonākt cilvēki ar īpašām vajadzībām (krustojumi cilvēkiem ar redzes traucējumiem, attiecīgo ceļa segumu izmantošana, pāreju un pandusu veidošana).	Varētu tikt veidotas norādes, info stendi, kur parādās publiskās peldvietas, bērnu rotaļu laukumi, atpūtas iespējas, ugunsgrābi, peldvietas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
	Pašizveidotas koka laipas	Noteikt un veidot publiski pieejamas vietas ar attiecīgiem labiekārtojuma elementiem.	Var veidot arī paši iedzīvotāji, bet tai pašā laikā jābūt kartei, kur ir tieši publiski pieejamās, speciāli veidotās piekļuves Daugavai.
	Atkritumu un būvgružu izmešana Daugavas krastā	Sakārtot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu. Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros noteikt vietas un	

		nosacījumus atkritumu konteineru izvietojumam un vizuālajam noformējumam. Kontrolēt būvgružu izvešanu un noteikt sodus.	
Ielas	Ielu seguma stāvoklis	Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros tiks noteiktas ielas ar iespējamiem seguma veidiem, kā arī iekļaut iespējamie termiņi ielu seguma nomaiņai.	Ieteikumu realizācija atkarīga no finansējuma.
	Gājēju joslu, ietvju trūkums	Prioritāte: galvenajās ielās veidot gājēju ietves. Plānā noteikt ielas, kur vasaras periodā varētu būt gājēju joslas, lai cilvēki drošāk varētu nonākt līdz publiski noteiktajām peldvietām un atpūtas zonām.	
	Apgaismojuma trūkums	Apgaismojumu paredzēt tur, kur atļauj ielu profils un ir lielāka vajadzība. Galvenajās ielās jau ir izveidots ielu apgaismojums.	Varētu izskatīt iespēju veidot apgaismojumu gar Daugavmalu, ja tiek veidota promenāde, vismaz vietās, kur paredzētas publiski pieejamas atpūtas vietas. Apgaismojuma laternām jābūt izvietotām plānoti, vienā rindā, ievērojot elementu izvietojuma principus.
	Drošība	Papildus apgaismojuma ierīkošana, gājēju ietvju un atsevišķu gājēju joslu veidošana, kā arī ātruma ierobežošanas zīmju uzstādīšana un gājēju pāreju veidošana.	Norādītas vietas, kur varētu tikt veidotas gājēju pārejas, lai nodrošinātu drošu ielu šķērsošanu arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, bērniem un māmiņām ar ratiņiem.
	Atkritumi ielu malās	Varētu veidot nelielus atkritumu konteinerus pieturvietās, atpūtas vietās, galvenajos pastaigu maršrutos.	Vietējiem iedzīvotājiem savu atkritumu izvešana jāorganizē centrālizēti.
	Konteineri nepārdomātās vietās	Noteikt vietas atkritumu konteineru izvietojumam, veidojot tās estētiski pievilcīgas un mazāk uzkrītošas.	Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros tiks noteiktas vietas un piedāvāti risinājumi turpmākai kopējo atkritumu konteineru izvietojumam teritorijai.
	Veloceliņa trūkums	Plānā tiks noteikts potenciālais veloceliņa attīstības maršruts.	
	Meliorācijas grāvju apsaimniekošanas trūkums (stāvošs ūdens, patvaļīga grāvju aizbēršana)	Plānā ietvaros risināti jautājumi par grāvju apsaimniekošanu. Galvenajās ielās grāvji veidos daļu no Dārziņu publiskās ārtelpas.	Vietējo iedzīvotāju izglītošanai un atbildībai liela nozīme turpmākā grāvju stāvokļa uzturēšanā.
	Sabiedriskā transporta pieejamība (Maskavas ielas šķērsošana)	Tematiskā plānojuma izstrādes ietvaros tiks radīti Maskavas ielas šķērsošanai, noteiktas potenciālās attīstības iespējas un vietas.	Noteikti veidojami sadarbībā ar blakus esošajām pašvaldībām.
Meža teritorija	Apsaimniekošanas trūkums/piesārņojums	Izstrādāt pastaigu taku tīklu un meža ainavas apsaimniekošanas plānu.	Sadarbība ar SIA "Rīgas mežiem"

	Labiekārtojuma trūkums	Izvērtēt iespējas uzstādīt atkritumu urnas un soliņus meža teritorija gar pastaigu takām.	Sadarbība ar SIA "Rīgas mežiem"
	Nav īsti iespējas izmantot rekreācijas vajadzībām	Skat augstāk minētos punktus.	
	Drošības trūkums	Labiekārtojuma esamība un meža apsaimniekošana varētu uzlabot drošības situāciju.	
	Pastaigu celiņu neesamība	Skat augstāk minētos punktus.	
	Prostitūcija	Labiekārtots un apsaimniekots mežs var mazināt šīs teritorijas pievilcību šīs nozares pārstāvēm.	
Parks	Labiekārtojuma elementu trūkums	Paredzēt labiekārtojuma projekta izstrādi.	
	Bērnu rotaļu iekārtu neesamība		Šogad tiks veidots rotaļu laukums šajā teritorijā.
	Dažādu brīvā laika pavadīšanas iekārtu dažādām vecuma grupām neesamība	Labiekārtojuma projekta izstrāde vai lielās talkas iniciatīva.	Ar biedrības palīdzību var piesaistīt dažādu finansējumu šīs vai citu atpūtas vietu veidošanai.
	Apsaimniekošanas trūkums	Nodrošināt regulāru vietas apsaimniekošanu (pļaušanu, atkritumu savākšanu u.c.).	Pievērst uzmanību bērnu rotaļu un citu iekārtu stāvoklim un drošībai.

Būtiskākie publiskās ārtelpas elementi ir pludmale un pilsētas ielas, kas ir būtiski nosacījumi Dārziņu teritorijas ērtas un pievilcīgas dzīves vides attīstībai. Šiem elementiem ir jābūt saistītiem ar Dārziņu apkaimes centru, kuram jāveidojas kā skaidram publiskās dzīves telpas krustpunktam. Tas savā veidā sniegs jaunu dzīves kvalitāti apkaimei.

Pašlaik nav izveidojies apkaimes centrs, bet atbilstoši esošai situācijai un iedzīvotāju aptaujām, tāds varētu veidoties Jāņogu un Taisnās ielas krustojumā.

Neatkarīgi no tā, kā publisko ārtelpu veido sabiedrībai pieejamas teritorijas, būtu jāatceras, ka cilvēka acu skats sniedzas pāri tām, ka arī tas, kas notiek katrā privātā teritorijā aiz žoga, ietekmē kopējo publiskās ārtelpas estētisko kvalitāti. Iela, uz kuras atrodas privātais zemesgabals, ir publiska, un šīs privātās teritorijas veido estētiski kvalitatīvas vai tieši otrādi, nepievilcīgas publiskās teritorijas robežas, tāpēc tām turpmāk attīstot šo teritoriju būtu jāpievērš uzmanība.

(5) Raksturīgās esošās publiskās ārtelpas iezīmes

Viena no raksturīgākajām publiskās ārtelpas iezīmēm, kas būtu turpmāk saglabājama un arī integrējama jaunu publisko ārtelpu veidošanā ir, ka dārzs ienāk publiskā ārtelpā. Ielu malās aug tās pašas puķes, kas tuvākā mājas pagalmā, augļu koki ir daļa no ielu apstādījumiem. Daugavmalā arī apstādījumus veido dārzos augošie augi, koki un krūmi. Šie apstādījumi, kas it kā dabiskā ceļā ir integrējušies Dārziņu apkaimes publiskā ārtelpā nav raksturīgi citām apkaimēm, tie ir daļa no Dārziņu apkaimes identitātes, tie veido Dārziņu ainavu atšķirīgu. Pavasaros Dārziņu apkaime ir kā balta ziedoša kupena, tā ir vērtība, kas turpmāk būtu jā saglabā, integrējot raksturīgos apstādījumus arī citās no jauna veidojamās publiskās ārtelpas teritorijās. Kā otra no raksturīgākajām iezīmēm ir apbūve, it sevišķi Dārziņu daļa gar Daugavu un no Taisnās ielas Salaspils novada virzienā. Apbūves struktūra, kura šodien gan ir mainījies, bet tomēr vietām vēl saglabā savu ģimenes dārziņu raksturu. Šīs struktūras pamatā ir arī ielu tīkls un zemes gabalu dalījums, kas ietekmē Dārziņu apkaimes ainavu un veido to atšķirīgu no citām privātās apbūves teritorijām. Šīs iezīmes veido apkaimes īpatnējo un tikai tai raksturīgo veidolu. Tā ir sava veida vietas identitātes zīme, kuru turpmāk attīstot šo teritoriju būtu jā saglabā, jo tā ir daļa no tās ainavas. Apbūve, iedzīvotāji un laiki mainās, bet šie apstādījumi ir kā pagātnes liecība, kas ir kļuvusi par neatņemamu tagadnes un nākotnes telpas daļu.

(6) Meliorācijas nozīme publiskās ārtelpas veidošanā

Tematiskā plānojuma ietvaros meliorācijas grāvji gar ielām ir uzskatāma par daļu no Dārziņu apkaimes publiskās ārtelpas. Meliorācijas grāvju apsaimniekošana teritorijā praktiski nenotiek, notiek patvaļīga to aizbēršana, kas ietekmē blakusesošo teritoriju gruntsūdens līmeni. Tie ir aizauguši, neveido noteci, līdz ar to veidojas stāvošs un piesārņots ūdens, kas veicina dažādu slimību un kukaiņu attīstību. Jāņem vērā, ka meliorācijas grāvji ir daļa no publiskās ārtelpas un to rekonstrukcijai ir jāpievērš īpaša uzmanība ielu rekonstrukciju procesā, lai tie ne tikai veiktu savu pamatfunkciju, bet veidotos kā daļa no publiskās ārtelpas ar augstu estētisko kvalitāti.

51. attēls. Pa kreisi – grāvis Jāņogu ielā, pa labi grāvis 30. līnijā Dārziņu 30.līnijā. Avots: “Metrum”, 2016.

(7) Rīgas pašvaldībai piederošo zemesgabalu funkcijas un to perspektīvās izmantošanas iespējas

Saskaņā ar Rīgas Domes īpašuma departamenta sniegto informāciju, pašvaldības īpašumā ir vairāki zemes gabali (skatīt 5. tabulu), kas var tikt izmantoti publiskās infrastruktūras attīstībai, tādā veidā uzlabojot Dārziņu apkaimes iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti. Šo zemesgabalu funkcijas turpmākā Tematiskā plānojuma publiskās ārtelpas infrastruktūras attīstības plānošanas procesā tiks pārskatītas un noteiktas precīzāk, paredzot daudz noteiktākas izmantošanas iespējas.

Bet vienlaicīgi ir būtiski ņemt vērā, ka Dārziņu apkaime dalās trijās daļās, ņemot vērā to apbūvi, sabiedriskā transporta pieejamību, pakalpojumu pieejamību blakus esošās pašvaldības, ceļus un iedzīvotāju pārvietošanos un telpas izmantošanu. Šis dalījums tiks turpmāk ņemts vērā attīstot Dārziņu apkaimes iedzīvotājiem vienlīdzīgi pieejamu publisko telpu, lai iedzīvotājs no jebkuras vietas var sasniegt kādu no labiekārtotām pludmalēm, viņam būtu sabiedriskais transports, bērnu rotaļu laukums un cita publiski pieejamā infrastruktūra, neatkarīgi no tā, kurā daļā viņš dzīvo. Dalījums parāda, ka teritorija nav vienvēidīga, ka nepietiek ar viena parka vai viena rotaļu laukuma izveidi, ir jādomā plašāk, par publisko ārtelpu kā tīklojumu, kuras būtu savstarpēji saistītas un veidotu kopību Dārziņu apkaimes publiskās ārtelpas tīklu.

Ņemot vērā augstāk minēto var teikt, ka Dārziņu apkaimes potenciālās iespējas ir ļoti daudzveidīgas un unikālas. Tai ir potenciāls kļūt par apkaimi ar savu identitāti, vietu, kur cilvēki grib pavadīt ne tikai vasaras brīvlaikus, bet dzīvot. Publiskās ārtelpas attīstīšana un citas infrastruktūras izveidei ir stūrakmens šīs apkaimes dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Bet ir skaidri jāapzinās, ka šīs telpas iedzīvotājam ir jābūt iesaistītam un ir jāuzņemas atbildība par to, ko viņš dara savā teritorijā un kā tā turpmāk ietekmē apkārtējo teritoriju. Iedzīvotājam ir jābūt apziņai, ka viņa atbildība nebeidzas pie viņa žoga, ka ir svarīgi arī tas, kā viņš izmanto viņam paredzēto un piedāvāto publisko telpu, jo tās saglabāšana, veidošana un izmantošana ilgtermiņā ir viņa līdzatbildība.

5. tabula. Rīgas pilsētai piederošie un piekritošie zemesgabali pašvaldības funkciju veikšanai. Veidota analizējot Rīgas domes Īpašuma departamenta sniegtu informāciju. Papildus skatīt karti "Dārziņu apkaimē Rīgas pilsētai piederošie un piekritošie zemesgabali"

Nekustamā īpašuma kadastra numurs	Funkcija									
	Pirmskolas izglītības iestādes būvniecība (publiskās apbūves teritorija)	Krastmalas rekonstrukcijai, labiekārtošanai un publiskās peldvietas ierīkošanai	Bērnu atpūta un sporta aktivitātes	Aktīvās atpūtas zonas iekārtošanai, rekreācijas funkciju nodrošināšanai (dīķa labiekārtošanai)	Esošās dabas vērtību saglabāšanai, meža kopējo ekoloģisko vērtību paaugstināšanai, rekreatīvo funkciju attīstīšanai	Krasta apstādījumu ierīkošanai un uzturēšanai (rekreācijai)	Publiski pieejamas teritorijas labiekārtošanai	Ekoloģisko vērtību nodrošināšanai un rekreācijas funkcijai	Kapi (sanitārā tīrība teritorijas labiekārtošana un uzturēšana)	Parki, skvēri, kultūrvēsturiskie laukumi
01001250304	x									
01001250470		x								
01001256301		x								
01001256603			x							
01001256613				x						
01001256528				x						
01001250541				x						
01001250049					x					
01001250336					x					
01001250337					x					
01001250338					x					
01001250468					x					
01001250451					x					
01001256442						x				x
01001250011						x				
01001250012						x				
01001250323							x			
01001250339						x				
01001250340								x		
01001250327		x		x				x		
01001250330		x	x	x		x	x	x		
01001250331		x	x	x		x	x	x		
01001250332		x	x	x		x	x	x		
01001250333		x	x	x		x	x	x		
01001250264									x	
01001252054										x
01001250310	x									

2.2.8. Inženiertehniskais nodrošinājums

(1) Ūdensapgāde un kanalizācija

Dārziņu apkaime ir nodalīta no SIA „Rīgas ūdens” īpašumā esošās centralizētās ūdensvada un kanalizācijas sistēmas ar Rumbulas apkaimi. SIA „Rīgas ūdens” informē, ka Dārziņu notekūdeņus plānots novadīt plānotajā Rumbulas sistēmā un tad tālāk uz esošo Rīgas centralizēto ūdensvada un kanalizācijas sistēmu. Lai pieslēgtu Dārziņus pie centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, ir jāveic tīklu izbūve arī Rumbulas teritorijā, kas sadārdzina šī projekta realizāciju.

Pamatojoties uz Rīgas Austrumu izpilddirekcijas un Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2012. gada jūlija - augusta Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aptauju (turpmāk – 2012. gada aptauja) (aptauja aplūkojama rigasaustumi.lv/Dokumenti/faili/pielikumi/2012/txt/Darzini-aptauja-graf.pdf), 2/3 iedzīvotājiem ūdensapgāde tiek nodrošināta izmantojot vietējos urbumus, kas ir līdz 20 m, bet 1/3 izmanto akas. Savukārt tikai 1/3 iedzīvotāju ir izsmeļamās kanalizācijas bedres, bet pārējie apgalvo, ka ir ierīkota bioloģiskās attīrīšanas ietaise zemesgabālā. Aptaujā nav minēta informācija par procentuālo daudzumu, kuriem nav ierīkota nekāda kanalizācijas apsaimniekošanas sistēma, un tā tiek novadīta pa tiešo zemē bez jebkādas attīrīšanas.

Ūdensapgāde

Tā kā Dārziņos nav šobrīd nodrošināti centralizēti ūdensapgādes tīkli, tad līdz šādu tīklu izbūvei iedzīvotāju ūdensapgāde paredzama no ūdensapgādes urbumiem (gan tā saucamajām „spicēm” līdz 20 metriem, gan dziļākām).

Pamatojoties uz Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta sniegto informācija, Dārziņu apkaimē un tās tuvumā atrodas 29 ūdensapgādes urbumi (skatīt 5. tabulu) ar VSIA “Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzes “Urbumi” Nr.: 982, 18208, 18636, 23154, 21192, 24693, 7335, 21309, 21310, 21915, 8942, 21368, 21533, 21362, 23155, 988, 7899, 21342, 14361, 7677, 23156, 6958, 7618, 21066, 24784, 14468, 24606, 14488, 20282. Iepriekšminētajiem urbumiem ir nepieciešams noteikt un ievērot aizsargjoslu un tajā noteiktos izmantošanas aprobežojumus atbilstoši Aizsargjoslu likuma 39.panta 1.punktam un 2004. gada 20. janvāra MK noteikumu Nr. 43 “Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika” III nodaļai. Savukārt urbumus, kas netiks izmantoti, ir nepieciešams tamponēt.

Izvēloties ūdensapgādes urbuma dziļumu, nepieciešams ņemt vērā paredzēto sadzīves kanalizācijas notekūdeņu apsaimniekošanas veidu, attiecīgi, vai tās būs lokālās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, septiķi vai izsmeļamās krājtvertnes. Ja notekūdeņus paredzēts attīrīt un infiltrēt vai novadīt zemesgabala robežās, ieteicams izvēlēties tādu ūdensapgādes urbuma dziļumu, lai iegūstamais ūdens tiktu iegūts no labi aizsargāta ūdens horizonta, tādējādi izslēdzot iespēju pārtikā izmantot ūdeni, kurā var nonākt neattīrīti vai nepietiekami attīrīti sadzīves notekūdeņi.

Atzīmējams, ka veidojot jaunus ūdensapgāde urbumus un izmantojot esošos, atbilstoši Rīgas domes 20.12.2005. saistošo noteikumu Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 51. pantam, jānodrošina piekļuve operatīvo dienestu transportlīdzekļiem, kā arī ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai nodrošinot atbilstoši attiecīgo būvju projektēšanas būvnormatīviem un būvniecību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem ugunsdrošības jomā.

Kanalizācija

Lai arī Dārziņu teritorijā nav centralizēta kanalizācijas sistēma, Dārziņu teritorijā atrodas Salaspils novada pašvaldības centralizētās kanalizācijas vads. Minēto komunikāciju īpašnieks ir Salaspils novada pašvaldības PSIA “Valgums”.

6. tabula. Datubāzē "Urbumi" atzīmētie urbumi Dārziņu apkaimē un tās tuvumā. Daru avots: Rīgas pilsētas ūdensapgādes urbumu, monitoringa un ģeoloģiskās izpētes urbumu un piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu datubāzes izveide

"Urbumi" Nr.	Adrese	Īpašumtiesības (zeme)	Koordinātas (x; y)	Urbuma gads	Dziļums (m)	Statuss
982	Maskavas iela 462 (Dārziņu apkaime)	Juridiska persona	X = 6303439 Y = 515577	1975	41,0	izmanto
988	Maskavas iela 450 (Rumbulas apkaime)	Privātpersonai	X= 6304333 Y= 514829	1979	130,00	izmanto
7335	Maskavas iela 450 (Rumbulas apkaime)	Juridiska persona	X= 6303439 Y= 515560	1987	120.0	izmanto
7618	Maskavas iela 450a (Rumbulas apkaime)	Privātpersona, pašvaldība	X= 6304671 Y= 514184	1999	90,0	izmanto
7677	Maskavas iela 446a(Rumbulas apkaime)	Juridiska persona	X=6304393 Y=514202	1999	96,0	izmanto
7899	Maskavas iela 450k (Rumbulas apkaime)	Privātpersona	X= 6304363 Y= 514710	2001	115,0	izmanto
8942	Maskavas iela 458 (Dārziņu apkaime)	Juridiska persona	X= 6303725 Y= 515575	2003	130,0	izmanto
14361	Maskavas iela 450b (Rumbulas apkaime)	Privātpersona	X=6304517 Y=514506	1992	130,0	izmanto
14468	Maskavas iela b/n	Juridiska persona	X=6304995 Y=513809	2009	96,0	izmanto
14488	Maskavas iela 440 (Rumbulas apkaime)	Juridiska persona, pašvaldība	X= 6305039 Y= 513639	2008	18,5	izmanto
18208	Dārziņu 25. līnija (Dārziņu apkaime)	Dārzkopības kooperatīvs	X=6302114 Y=516683	1972	130	izmanto
18636	Dārziņu iela 175 (Dārziņu apkaime)	Privātpersona	X= 6301962 Y= 517479	1973	120	izmanto
20282	Maskavas iela 440 (Rumbulas apkaime)	Juridiska persona, pašvaldība	X= 6305261 Y= 513151	1984	15,0	Nav zināms
21309	Maskavas iela 462 (Dārziņu apkaime)	Juridiska persona	X=6303433 Y=515794	2005	140,0	Nav zināms
21310	Maskavas iela 462 (Dārziņu apkaime)	Juridiska persona	X= 6303467 Y= 515814	2005	140,0	Nav zināms
21342	Maskavas iela 450b (Rumbulas apkaime)	Privātpersona	X=6304320 Y= 514601	2005	100,0	Nav zināms
21362	Maskavas iela 454C (Rumbulas apkaime)	Privātpersona	X= 6303964 Y= 514973	2005	120	Tamponē ts vai iznīcināts
21368	Maskavas iela b/n	Juridiska persona	X=6303806 Y=515459	2005	119,0	Nav zināms
21533	Jāņogu iela b/n (Dārziņu apkaime)	Juridiska persona	X= 6319850 Y= 507853	2006	75,0	Nav zināms
21915	Plostnieku iela 21 (Dārziņu apkaime)	Privātpersona	X=6302997 Y=515195	2007	37,0	Nav zināms
23154	Dārziņu 25. līnija (Dārziņu apkaime)	Dārzkopības kooperatīvs	X=6302132 Y=516683	1972	130,0	izmanto

23155	Maskavas iela 450 (Rumbulas apkaime)	Privātpersona	X=6304301 Y=514659	1933	38,0	izmanto
23156	Maskavas ielā 455 (Rumbulas apkaime)	Privātpersona	X=6304528 Y=5140811	-	70-80	izmanto
24693	Dārziņu 8. līnija Nr. 9 (Dārziņu apkaime)	Privātpersona	X= 6303035 Y= 5160752	30,0		Tamponēts vai iznīcināts
24606	Maskavas iela b/n (Rumbulas apkaime)	SIA "Domus"	X=6305060 Y=513690	2008	78,0	Tamponēts vai iznīcināts
24784	Maskavas iela 448 (Rumbulas apkaime)	Valsts akciju sabiedrība	X= 6304960 Y= 513920	2008	117,0	Tamponēts vai iznīcināts

(2) Gāzapgāde

Uz doto brīdi Dārziņu teritorijā ir izbūvēti A/S „Latvijas Gāze” īpašumā esoši augstā spiediena (līdz 1,6 megapaskāliem) un vidēja spiediena (līdz 0,4 megapaskāliem) sadales gāzesvadi un to iekārtas (skatīt 52. attēlu).

A/S „Latvijas Gāze” 2016. gadā paredzējusi gāzesvadu būvniecību – 7880 metru garumā. Jaunie gāzesvadi papildinās jau esošo gāzapgādes sistēmu.

Kopumā gāzapgādes attīstība Dārziņu apkaimē notiek samērā lēni, jo daudzi iedzīvotāji lieto cieto kurināmo un zemās iedzīvotāju maksāt spējas dēļ atsakās noslēgt līgumus par gazifikāciju.

(3) Ielu apgaismojums

Liela daļa Dārziņu apkaimes ielas ir neapgaismotas (skatīt 53. attēlu).

Pēc Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaisma” informācijas, ielu apgaismojuma ierīkošana Dārziņu apkaimē ir noritējusi kopš 2012. gada pa atsevišķiem posmiem. Atzīmējams, ka 2016. gadā ielas apgaismojumu plānots izbūvēt 8 ielās un to posmos, tādējādi apgaismojot gandrīz visas lielākās Dārziņu apkaimes ielas.

7. tabula. Ielu apgaismojuma ierīkošanas posmi. Avots RPA "Rīgas gaisma"

2012. gads	2013. gads	2014. gads	2015. gads	2016. gads
Ielu apgaismojuma elektriskā tīkla rekonstrukcija Dārziņu 21.līnijā - 29.līnijā posmā no Sakņu ielas līdz Jāņogu ielai.	Ielu apgaismojuma elektriskā tīkla rekonstrukcija Sakņu ielā posmā no Taisnās ielas līdz 29.līnijai, Taisnajā ielā posmā no Jāņogu ielas līdz Daugavmalas ielai, Dārziņu 21.līnijā - 30.līnijā posmā no Daugavmalas ielas līdz Jāņogu ielai. Tehniskā projekta izstrāde un ielu apgaismojuma elektriskā tīkla rekonstrukcija Dārziņu ielā no Taisnās ielas līdz Dārziņu 45.līnijai. Tehniskā projekta izstrāde rekonstruējamos posmos Dārziņu, Cidoniju, Jāņogu, Sakņu ielā un Dārziņu 14.līnijā.	Tehniskā projekta izstrāde un ielu apgaismojuma elektriskā tīkla rekonstrukcija Jāņogu ielā, Dārziņu 1.līnijā, Dārziņu ielā, Sakņu ielā, Cidoniju ielā.	Ielu apgaismojuma elektriskā tīkla rekonstrukcija rajonā starp Taisnā, Sakņu, Vērmeļu ielām, 2. līnijā-13.līnijā.	Ielu apgaismojuma elektriskā tīkla rekonstrukcija rajonā starp Cidoniju un Taisnā ielām, 31.līnijā-61.līnijā

52. attēls. Esošā apkaimes gāzapgāde. Avots: "Metrum", 20

53. attēls. Esošais ielu apgaismojuma tīkls. Avots: "Metrum".

(4) Elektroapgāde

Dārziņu apkaimē uz šo brīdi elektroapgādi nodrošina vidēja sprieguma un zemsprieguma elektrokabeļi un vidēja sprieguma un zemsprieguma gaisvadi. Apkaimē ir izbūvētas vairākas transformatoru apakšstacijas (skatīts 55. attēlu).

Elektroapgādes rekonstrukcija notikusi pa posmiem, kas uzskaitīti 8. tabulā.

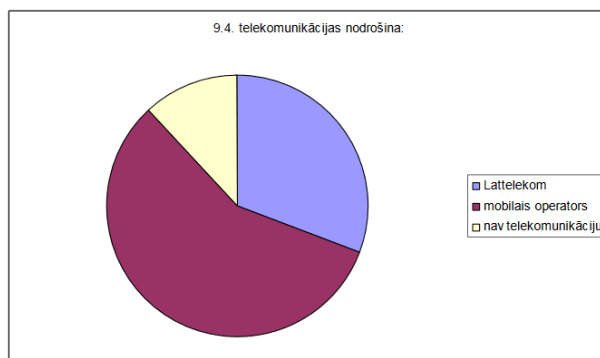
8. tabula. **Elektroapgādes rekonstrukcijas posmi.**

2012.gads	2013.gads	2014.gads	2015.gads	2016.gads
Dārziņu rajons starp Dārziņu 2.līniju, Mārsilā ielu, Dārziņu 5.līniju, Atvaru ielu, Dārziņu rajons starp Dārziņu, Vērmeļu, Zvirbuļu ielām, 27.līnijai – 38100 kvm.	Dārziņu rajons starp Līņu, Cidoniju, Dārziņu rajons starp Ābeļu, Taisnā, Siena, Cidoniju ielām – 58800 kvm. Dārziņu rajons starp Dārziņu 45.līniju un Dārziņu 52.līniju – 45630 kvm.	Dārziņu rajons starp Dārziņu 1.līniju, Līņu ielu, Dārziņu 5.līniju, Dārziņu ielu, Dārziņu 8.līniju, Bērzkalnu ielu – 123060 kvm. Dārziņu rajons starp Taisnā, Dārziņu ielām, Dārziņu 27.līniju, Malkas, Sakņu ielām – 217500 kvm. Dārziņu rajons starp Dārziņu 45.līniju un Dārziņu 52.līniju – 137500 kvm. Augstsprieguma līnija Dārziņu 11.līnija, Jāņogu ielā, Daugavmalas iela no 55līdz 83 – 400m.	A/S „Sadales tīkls” budžeta ietvaros	A/S „Sadales tīkls” budžeta ietvaros

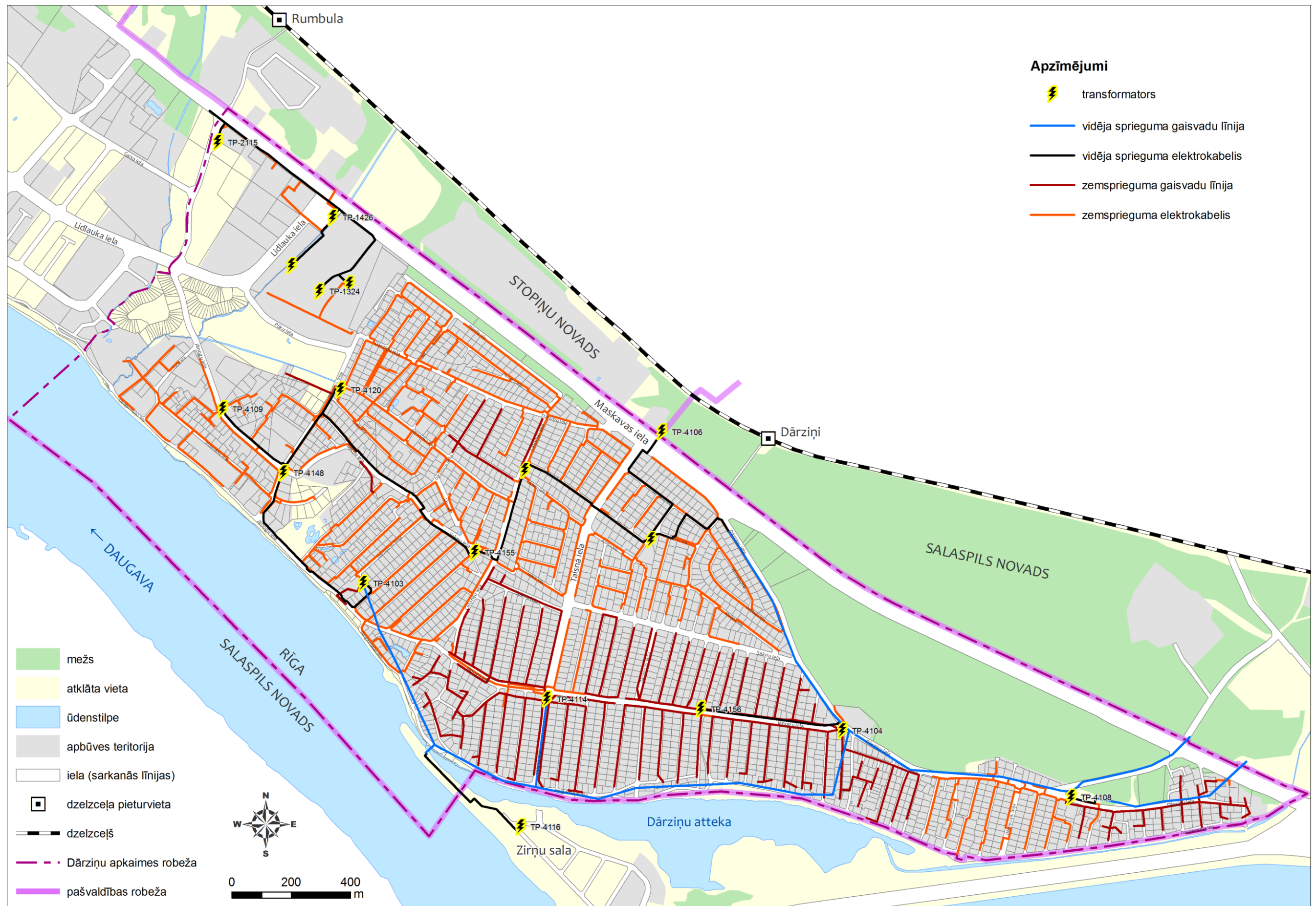
(5) Elektrisko sakaru tīkli

Dārziņu apkaimē ir izbūvēts sakaru optiskai kabelis - Maskavas ielā, Taisnā ielā un nedaudz Jāņogu ielā. Pārējā teritorijā ir ierīkoti sakaru kabeļu/kanalizācijas trases (skatīt 56. attēlu).

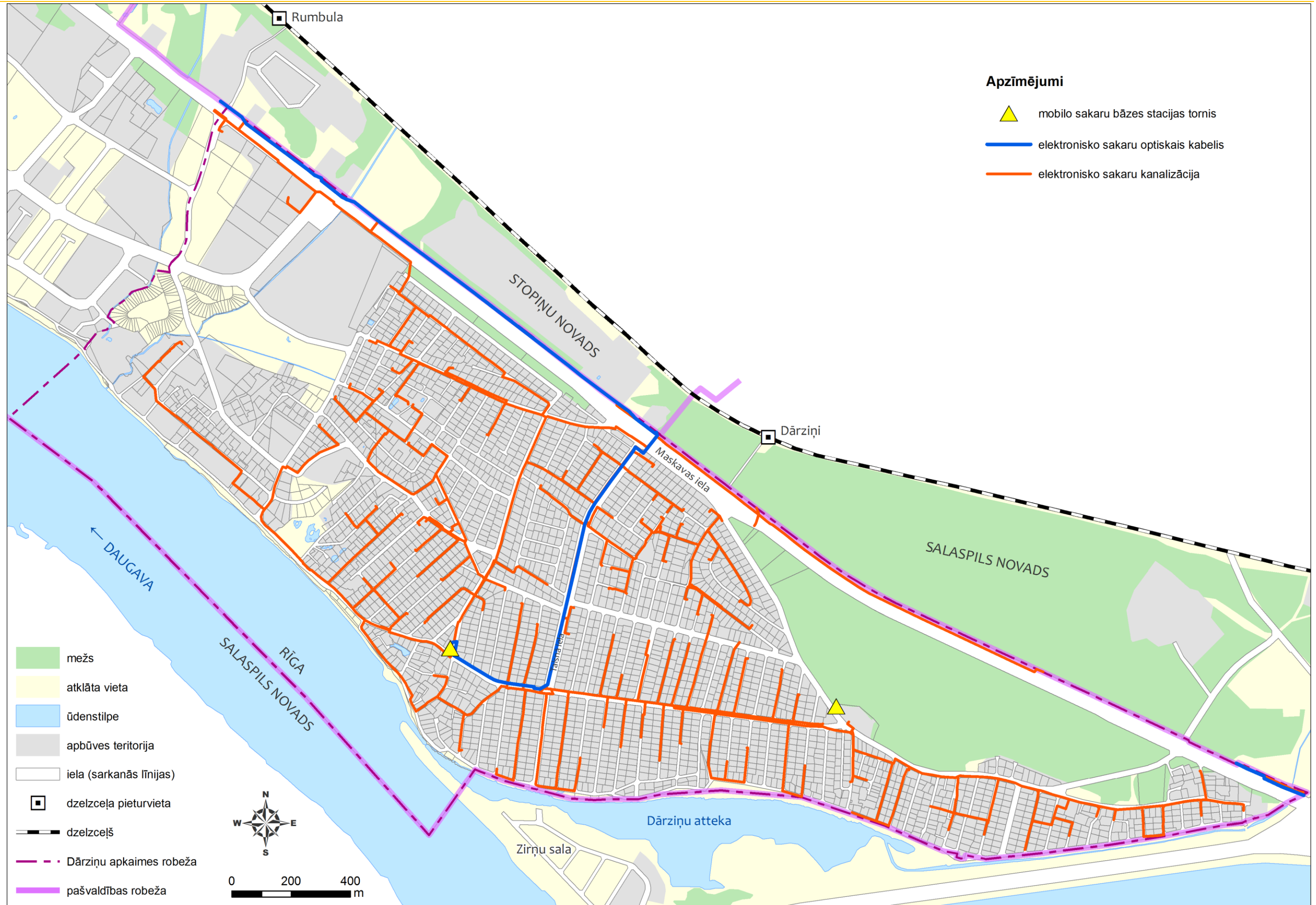
Kā secināms no 2013.gada aptaujas, 2/8 aptaujāto iedzīvotāju telekomunikācijā izmanto Lattelecom pakalpojums, 5/8 mobilo operatoru pakalpojums, bet 1/3 neizmanto telekomunikācijas.

54. attēls. **Telekomunikāciju nodrošinājums apkaimē.**
Avots: Rīgas Austrumu izpilddirekcijas un Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2012. gada jūlija- augusta Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aptauja.

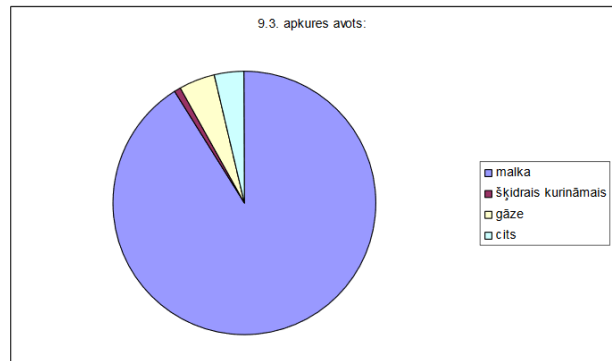
55. attēls. Esošā elektroapgādes shēma. Avots: "Metrum".

56. attēls. Esošie elektrisko sakaru tīkli. Avots: "Metrum".

(6) Siltumapgāde

Pamatojoties uz pieejamo informāciju, Dārziņu apkaimē nav ierīkota centralizētā siltumapgāde un apkaimē atrodas ārpus AS "Rīgas siltums" siltumapgādes zonas. Kā norāda 2013. gada aptaujas rezultāti, lielākā daļa Dārziņu apkaimes iedzīvotāju kā apkures avotu izmanto malku, neliela daļa gāzi vai citus alternatīvus apkures avotus.

57. attēls. **Apkures avoti apkaimē.** Avots: Rīgas Austrumu izpilddirekcijas un Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2012. gada jūlija- augusta Dārziņu apkaimes iedzīvotāju aptauja.

2.9. Aizsargjoslas

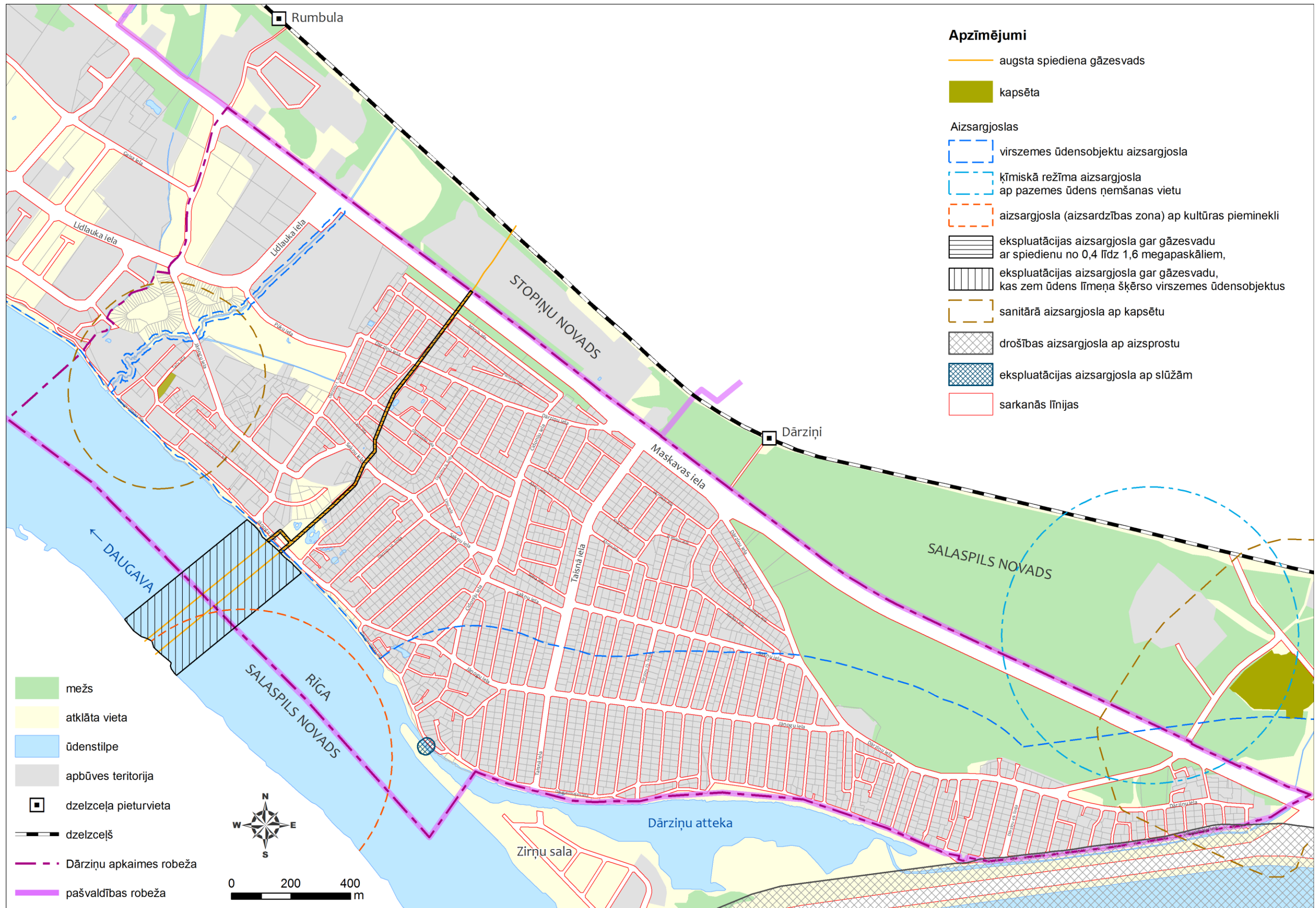
Lokālpilnojuma teritoriju apgrūtinā sekojoši galvenie aprobežojumi, kas ir uzrādīti 58. attēlā:

- virszemes ūdensobjektu aizsargjosla. Noteikta Daugavai un Getliņu grāvim (novadgrāvis N-2).
- ķīmiskā režīma aizsargjosla ap pazemes ūdens ņemšanas vietu. Noteikta urbūmam Salaspils novadā, Salaspils notekūdeņu attīrīšanas iekārtu teritorijā.
- aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekli. Noteikta Valsts nozīmes arheoloģiskam piemineklim ar aizsardzības Nr. 2135 "Vecdoles viduslaiku pils".
- ekspluatācijas aizsargjosla gar gāzesvadu ar spiedienu no 0,4 līdz 1,6 megapaskāliem.
- ekspluatācijas aizsargjosla gar gāzesvadu, kas zem ūdens līmeņa šķērso virszemes ūdensobjektu (Daugava).
- sanitārā aizsargjosla ap kapsētu. Aizsargjosla noteikta ap Dārziņu apkaimē esošajiem Kapsila kapiem un Salaspils novada teritorijā esošajiem Tilderu kapiem.
- drošības aizsargjosla ap aizsprostu. Noteikta ap Rīgas HES.
- ekspluatācijas aizsargjosla ap slūžām. Noteikta slūžām Dārziņu apkaimes teritorijā esošajām slūžām Daugavas attekā.

Pārējās aizsargjoslas un citi aprobežojumu Dārziņu apkaimes teritorijai ir uzrādītās 9. tabulā.

9. tabula – Esošās aizsargjoslas un citi aprobežojumi lokālpilnojuma teritorijā

Kods	Nosaukums	Platums no ass vai malas
7312030100	Aizsargjosla teritorijai gar ielu vai ceļu – sarkanā līnija	Nosaka individuāli
7312040100	Aizsargjoslas teritorija gar pazemes elektronisko sakaru tīklu līniju un kabeļu kanalizāciju	Zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas elektronisko sakaru tīkla līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas ass vai kabeļu kanalizācijas caurules ārējās malas
7312050201	Ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar elektrisko tīklu kabeļu līniju	1 m attālumā no kabeļa līnijas ass
7312040100	Ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar pazemes elektronisko sakaru komunikācijām	zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas elektronisko sakaru tīkla līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas ass vai kabeļu kanalizācijas caurules ārējās malas
7312050400	Fīderu punktiem	1 m attālumā ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk ārpus izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas
7312050500	transformatoru apakšstacijām	
7312050300	Sadales punktiem	
7312050601	Gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20kV	2,5 m attālumā no līnijas ass
7312080101	Ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar gāzesvadu ar spiedienu līdz 0,4 megapaskāliem	Zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas katrā pusē no gāzesvada ass - 1 m attālumā
7312080102	Ekspluatācijas aizsargjoslas teritorija gar gāzesvadu ar spiedienu no 0,4 līdz 1,6 megapaskāliem	Zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas katrā pusē no gāzesvada ass - 5 m attālumā

58. attēls. Galvenās esošās aizsargjoslas. Uzrādītas atbilstoši mēroga noteiktībai. Avots: "Metrum".

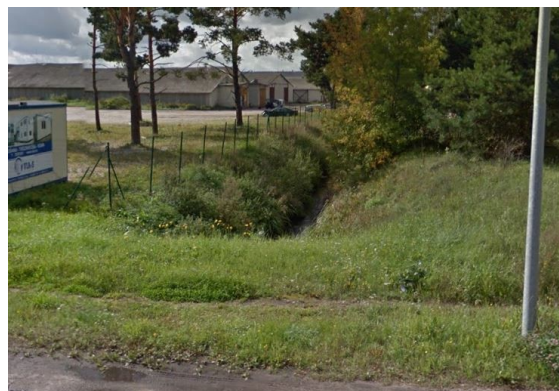
2.10. Meliorācija

Meliorācijas sistēma ir izvietota sasarežģītos apstākļos, proti, blīvā apbūves teritorijā. Minētā situācija apgrūtina jaunu grāvju izvietošana. Privāto zemju īpašnieki jau tā sarežģītajos apstākļos ir daļu grāvju patvaļīgi aizbēruši. Daudzos gadījumos caurtekas ir izbūvētas neatbilstoši situācijai.

Pamatojoties uz teritorijas apsekošanas laikā iegūto informāciju, Dārziņu apkaimē ir izdalīti 18 novadgrāvji (skatīt 69. attēlu) un ir konstatēta to pašreizējais stāvoklis.

59. attēls. Novadgrāvis N-1 pie Maskavas ielas. Skats novadgrāvja lejtecē virzienā. Avots: "Metrum".

60. attēls. Novadgrāvis N-2 pie Maskavas ielas. Skats novadgrāvja lejtecē virzienā. Avots: "Metrum".

Novadgrāvis N-1

Novadgrāvis N-1 novada ūdeni no Getliņu atkritumu poligona apkārtnes. Ūdens tiek novadīts Daugavā. Novadgrāvis "Dārziņu apkaimes teritorijā ir sliktā stāvoklī, tas ir aizaudzis un piesērējis.

Novadgrāvis N-2

Novadgrāvis N-2 novada ūdeni no Getliņu atkritumu poligona un Getliņu purva apkārtnes. Ūdens tiek novadīts Daugavā. Novadgrāvis Dārziņu apkaimes teritorijā ir sliktā stāvoklī - tas ir aizaudzis un piesērējis.

Novadgrāvis N-3

Novadgrāvis N-3 novada ūdeni no Dārziņu apkaimes centrālās daļas uz novadgrāvi N-2. Grāvja augšgals gar Sakņu ielu ir pārtīrīts laika posmā no 2012.-2015.gadam. Pārējais posms līdz pat ietekai novadgrāvī N-2 ir sliktā stāvoklī (aizaudzis un piesērējis).

Novadgrāvis N-4

Novadgrāvis N-4 ir pilnībā aizbērts. Grāvis savulaik bijis gar Dārziņu 1.līniju posmā no Dārziņu līdz Dārznieku ielai un ietecējis novadgrāvī N-3. Lai būtu iespējama lietus ūdens novadīšana no noliktavu teritorijas Maskavas ielā 464 ir nepieciešama novadgrāvja N-4 atjaunošana. Šobrīd lietus ūdens no noliktavu teritorijas tiek novadīts uz dīķi Nr. 1 zemes gabalā ar kadastra apzīmējumu 0100 125 0321. Dīķis ir bez noteces un intensīvu lietusegāžu laikā tiek pārpildīts un appludina apkārtējos zemes gabalus.

Novadgrāvis N-5

Novadgrāvis N-5 ir pilnībā aizbērts. Grāvis savulaik virzījies gar Dārziņu 3.līniju posmā no Dārziņu līdz Dārznieku ielai un ietecējis novadgrāvī N-3.

61. attēls. Novadgrāvis N-3 pie Dārziņu 1. līnijas. Skats uz novadgrāvja lejteci. Avots: "Metrum".

Novadgrāvis N-6

Grāvja lejasgals virzās gar Dārziņu 5. līniju no Dārziņu līdz Dārznieku ielai un ietek novadgrāvī N-3. Augšgals cauri kvartālam starp Dārziņu ielu un Pieneņu ielu virzās Pieneņu ielas virzienā gar Grāvja ielu. Vidus posmā saglabājies grāvis (piesērējis un aizaudzis). Lejasgals iebūvēts liela diametra kolektorā Ø400mm. Paralēli kolektoram nav izbūvētas susinātājdrenas – netiek nodrošināta optimāla ūdens novadīšana no apkārtējām platībām. Grāvja augšgals aizbērts.

Novadgrāvis N-7

Grāvja trasē izbūvēts 96m garš cauruļvads un atsevišķas caurtekas gar Ābeļu ielu no Dārziņu 9. līnijas līdz

62. attēls. Novadgrāvja N-5 posms Dārziņu 3.līnijas un Dārziņu ielas krustojumā. Skats novadgrāvja lejtecē virzienā. Avots: "Metrum".

63. attēls. Novadgrāvja N-5 posms Dārziņu 3.līnijas un Dārziņu ielas krustojumā. Skats novadgrāvja lejtecē virzienā. Avots: "Metrum".

Cidoniju ielai. Tiek uztverts uztvērējamā un gar Dārziņu 9. līniju pa cauruļvadu novadīts uz novadgrāvi N-3.

Novadgrāvis N-8

Grāvis virzās gar Dārznieku ielu no Dārziņu 13. līnijai līdz 9. līnijai un ietek novadgrāvī N-3. Piesērējis.

Novadgrāvis N-9

Grāvis virzās gar Cidoniju ielu Ābeļu ielas līdz Sakņu ielai un ietek novadgrāvī N-3. Piesērējis.

Novadgrāvis N-10

Grāvis virzās kvartālā starp Dārziņu 18. un 20. līniju. Lejasgalā iebūvēts cauruļvadā un ietek novadgrāvī N-3. Piesērējis.

Novadgrāvis N-11

Gandrīz pilnībā aizbērts. neliels posms augšgalā saglabājies. Grāvis savulaik virzījies gar Dārziņu 18. līniju no Ābeļu ielas līdz Siena ielai un gar Siena ielu līdz Dārziņu 20. līnijai un ietecējis novadgrāvī N-10.

Novadgrāvis N-12

Grāvis virzās gar Dārziņu 20. līniju no Ābeļu ielas līdz Sakņu ielai (lejasgalā starp īpašumiem) un ietek novadgrāvī N-3. Lejasgals iebūvēts cauruļvadā, kurš pilnībā aizsērējis. Posmā gar Dārziņu 20. līniju

Novadgrāvis N-13

Novadgrāvis N-13 ir īss novadgrāvja posms ar divām caurtekām Dārziņu 7.līnijas galā, kas novada ūdeni no vairākiem dīķiem (dīķa Nr. 3) uz Daugavu. Atzīmējams, ka dīķos izplūst vairāki avoti. Caurteka, kas novada ūdeni no dīķa, ir izbūvēta ar nepietiekamu diametru, proti, Ø150mm.

64. attēls. Novadgrāvis N-6 pie Dārziņu 5. līnijas 10A. Skats novadgrāvja lejtecē virzienā. Avots: "Metrum".

uz tā izbūvētas caurtekas uz

Novadgrāvis N-14

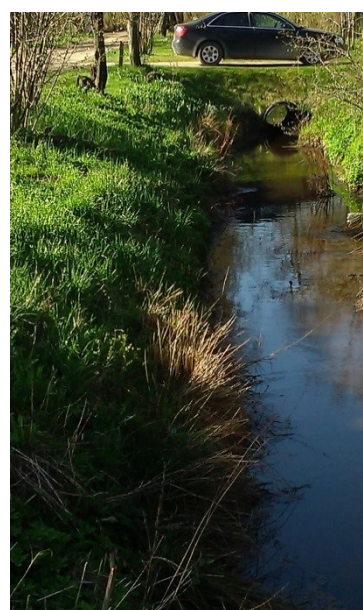
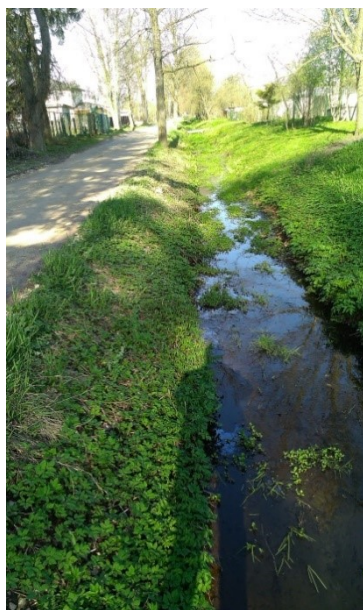
Novadgrāvi veido dīķis Nr. 2 un kolektors starp Jāņogu ielu, Dārziņu 14.līniju, Daugavmalas ielu un Rinkuļu ielu. Dīķī tiek novadīts lietus ūdens no apkārtējās teritorijas un pa kolektoru ar diametru 150mm novadīts Daugavā. Kolektors izbūvēts ar neatbilstošu diametru.

Novadgrāvis N-15

Novadgrāvis N-15 sākas pie Daugavas starp Dārziņu 30./31.līniju izbūvēts līdz Jāņogu ielai, Jāņogu ielā līdz Dārziņu 25.līnijai, tālāk Dārziņu 25. līnijā līdz Sakņu ielai un Sakņu ielā līdz Taisnai ielai. Posmi gar Jāņogu un Sakņu ielām ir tīrīts laika posmā no 2012. līdz 2015. gadam.

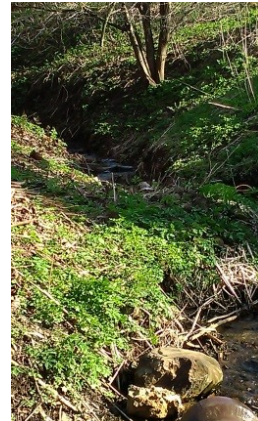
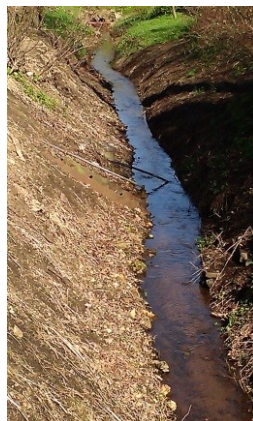
65.. attēls. Novadgrāvja N-7 posms pie Dārziņu 9. līnijas un Dārziņu ielas krustojuma. Skats novadgrāvja lejteces virzienā. Avots: "Metrum".

66. attēls. Novadgrāvis N-15 Jāņogu ielas un Dārziņu 25.līnijas krustojumā. Avots: "Metrum".

Novadgrāvis N-16

Novadgrāvis N-16 atrodas Jāņogu ielā posmā no Dārziņu 36.līnijas līdz 30.līnijai un ietek novadgrāvī N-15. Tas tīrīts laika posmā no 2012. līdz 2015. gadam.

67. attēls. Pa kreisi - novadgrāvja N-15 caurteka Jāņogu ielā. Vidū un labajā pusē – novadgrāvja tīrītais posms pie Dārziņu 30. līnijas un iztekas Daugavas virzienā aiz Daugavmalas ielas. Avots: "Metrum".

Novadgrāvis N-17

Novadgrāvis N-17 atrodas Jāņogu ielā posmā no Taisnās ielas līdz Dārziņu 25. līnijai un ietek novadgrāvī N-15. Tas tīrīts laika posmā no 2012. līdz 2015. gadam.

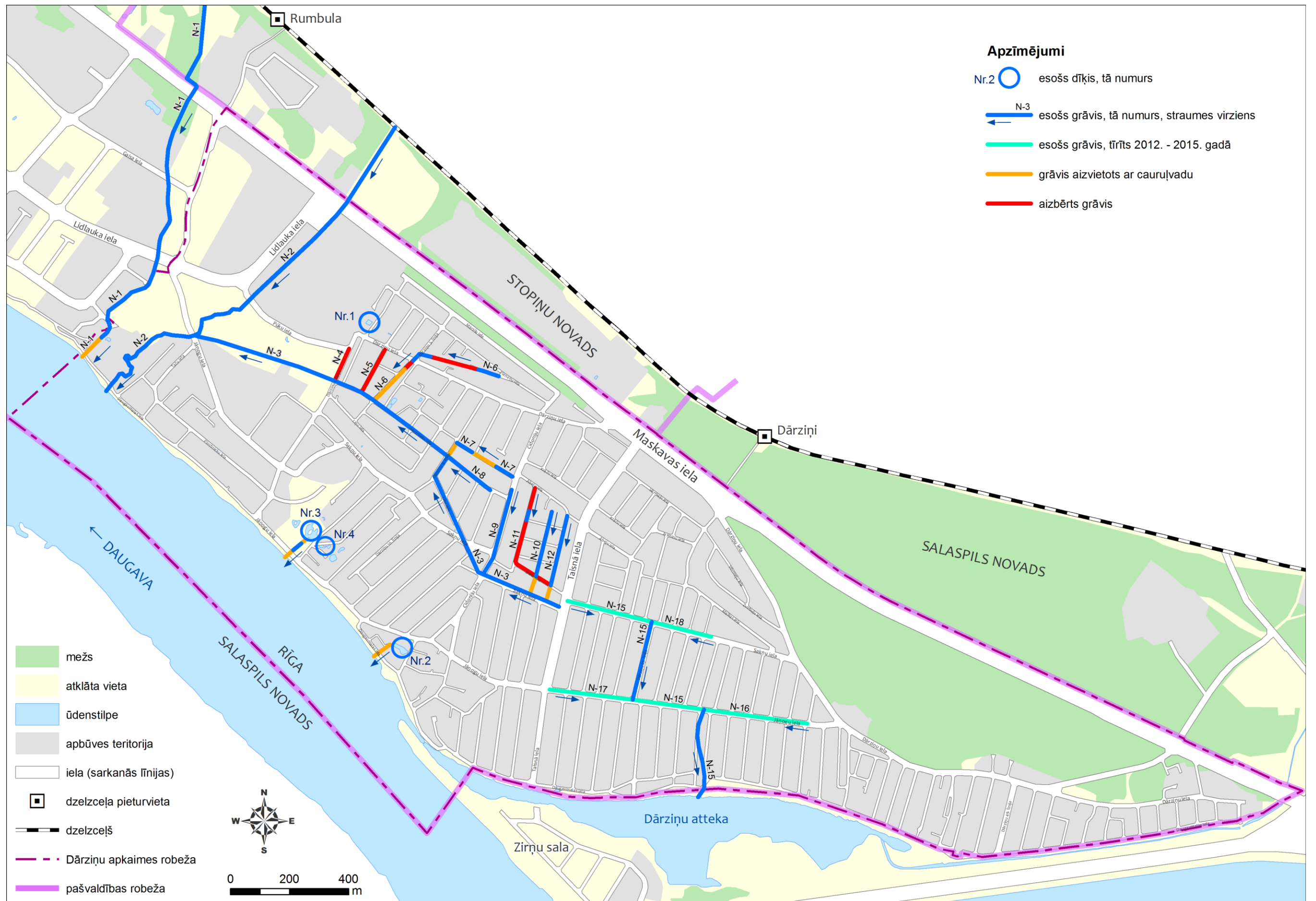
Novadgrāvis N-18

Novadgrāvis N-18 atrodas Sakņu ielā posmā no Dārziņu 29.līnijas līdz 25. līnijai un ietek novadgrāvī N-15. Grāvis ir tīrīts laika posmā no 2012. līdz 2015. gadam.

Atjaunojot aizbērtos grāvjus pieļaujama to atjaunošana ar liela diametra kolektoru, pielietojot cauruļvadu ar daļēju perforāciju un izbūvējot virsūdeņu uztvērējakas.

68. attēls. **Novadgrāvja N-17 caurteka Jāņogu ielā pie Dārziņu 22. līnijas.** Avots: "Metrum".

69. attēls. Dārziņu apkaimes novadgrāvju kartoshēma. Avots: "Metrum".

2.2.11. Teritorijas apsaimniekošana

2.2.11.1. Atkritumu apsaimniekošana

Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvalde organizē sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu Rīgas pilsētā atbilstoši Rīgas domes 2013. gada 17. decembra saistošiem noteikumiem Nr. 90 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi”. Minēto noteikumu 10. punkts nosaka, ka nekustamā īpašuma īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai pārvaldnieks slēdz sadzīves atkritumu apsaimniekošanas līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju.

Rīgas dome par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu ir noslēgusi līgumus ar četriem atkritumu apsaimniekotājiem: SIA „Clean R”, SIA „Eco Baltija vide”, SIA „Pilsētvides serviss” un SIA „Ragn–Sells”, kuri ir tiesīgi savākt, šķirot un pārvadāt sadzīves atkritumus Rīgas pilsētā.

Pamatojoties uz pasākuma “Apkaimju gids Dārziņos” laikā gūto informāciju, liela daļa iedzīvotāju nav noslēguši līgumu ar kādu no atkritumu apsaimniekotājiem. Pamatojoties uz iedzīvotāju lūgumu, Rīgas Austrumu izpilddirekcija uzstādīja vairākus atkritumu konteinerus šķirotu atkritumu savākšanai (jānorāda, ka Dārziņu apkaimes iedzīvotāji ierosina pārdomāt vairāk gan vietas, kuras atkritumu tvertnes novietot, gan arī uzlabot atkritumu tvertņu vizuālo noformējumu).

Rīgas pašvaldības policija 2016. gada maijā, ņemot vērā iedzīvotāju sūdzības, Dārziņu apkaimē Jāņogu un Taisnās ielas krustojumā izvietoja pārvietojamu novērošanas kameru, lai turpmāk būtu iespējams pieķert pārkāpējus. Mēneša laikā kopā uzsāktas 20 administratīvās lietas par piemēslošanu. Daži no pārkāpējiem šajā vietā vienlaikus izmetuši pat teju desmit maisus, savukārt kāds cits izmetis dīvanu.

70. attēls. Novērošanas kameras Dārziņu apkaimē Jāņogu un Taisnās ielas krustojumā. Avots: Rīgas pašvaldības policija, 2016. gada jūnijs.

71. attēls. Pārpildīta atkritumu tvertne sabiedriskā transporta pieturvietā “Tīrumi”. Autors: Igors Roms, 2016. jūnijs.

22.06.2016. Rīgas dome atbildīgā institūcija (Rīgas domes Administratīvās inspekcija) ir uzsākusi līgumu par atkritumu savākšanu esamības pārbaudi nekustamo īpašumu īpašniekiem Dārziņu apkaimē. Īpašnieki, kuriem nebūs noslēgts līgums par atkritumu savākšanu, tik saukti pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksam.

Rīgas domes saistošajos noteikumos teikts, ka par šādu pārkāpumu var piemērot naudas sodu līdz 71 eiro. Pārkāpuma izskatīšanas laikā policisti piemēslotājus aicināja informēt arī kaimiņus un citus paziņas, kuri viņuprāt varētu vēlēties izmantot nesankcionēto izgāztuvi.

Atzīmējama ir problēma ar lielgabarīta atkritumiem. Dārziņu apkaimei attīstoties kā pastāvīgi apdzīvotai teritorijai ir nepieciešamība likvidēt agrāk uzkrātos lielgabarīta priekšmetus. Kā jau iepriekš tika minēts, daļa no šiem atkritumiem tiek novietota pie Rīgas Austrumu izpilddirekcijas izvietotajiem konteineriem, savukārt daļa izviestu neapbūvētajos Dārziņu apkaimes zemesgabalos, piemēram, Lidlauka ielas apkārtnē.

2.2.11.2. Pašvaldības un iedzīvotāju iniciatīvas labās prakses piemēri

Strādājot pie Tematiskā plānojuma izstrādes, ir apzināti vairāki labās prakses piemēri Dārziņu apkaimes attīstības veicināšanai:

- Iedzīvotāju iniciatīva – Dārziņu apkaimes iedzīvotāju biedrības izveide;
- Iedzīvotāju iniciatīva – pašu iniciēta dalība un kaimiņu iesaiste 2016.gada Lielajā talkā;
- Iedzīvotāju iniciatīva – informatīvu paziņojumu izvietošana sociālajos tīklos. Dārziņu iedzīvotāju biedrības grupas uzturēšana un aktuālās informācijas ievietošana facebook.lv;
- Iedzīvotāju un Rīgas austrumu izpilddirekcijas iniciatīva – sadarbības veicināšana un savstarpēju tikšanos organizēšana par aktuālajiem jautājumiem saistībā ar teritorijas apsaimniekošanu;
- Rīgas Austrumu izpilddirekcijas iniciatīva – ikgadējā konkursa “Dārziņu apkaimes sakoptākais dārzs un tam pieguļošā teritorija” rīkošana un naudas balvu piešķiršana 2 kategorijās – Dārziņu apkaimes dzīvojamo māju īpašniekiem un Dārziņu apkaimes vasarnīcu īpašniekiem;
- Pakalpojumu sniedzēju iniciatīva – SIA “Clean R” iniciatīva doties pie iedzīvotājiem uz Dārziņu apkaimi, lai noslēgtu līgumu par atkritumu apsaimniekošanu sestdienās (2016. gada 16. un 30. jūlijā). Minētajos datumos iedzīvotāji ir aicināti arī bezmaksas nodot nolieto elektrotehniku. Atzīmējams, ka īpašniekiem, kuri noslēdz līgumu par atkritumu apsaimniekošanu, tiek piešķirta bezmaksas lietošanai atkritumu tvertne;
- Rīgas Austrumu izpilddirekcijas iniciatīva – aktuālās informācijas izvietošana rigasaustrumi.lv.

3. LABĀS PRAKSES PIEMĒRI

(1) Pop-up parki

iedrošinātu visu ģimeni pavadīt laiku kopā. Kā parka vietas tiek izvēlētas tuvākās apkaimes neizmantotās teritorijas, kā piemēram, neapsaimniekoti īpašumi, krastmalu teritorijas, ielas telpa.

Pēdējos gados veiktie pētījumi par sociālo aspektu radīto stresu apliecina, ka liela nozīmē tā mazināšanā ir iespēja iedzīvotājiem pašiem pārvaldīt ne tikai savu privātīpašumu, bet iesaistīties arī savas tuvākās apkārtnes attīstībā.

Vienlaikus ir arī uzsverams fakts, ka sabiedrībā aizvien pieaug apziņa, ka esošā pilsētvides telpa nav piemērota rotaļām maziem bērniem.

Turp pretim Pop-up parki ir veids kā radīt atbilstošu pilsētvidi, mainīt uztveri par pilsētvides atbilstību un ikdienā izmantojamās telpas apmēru. Pop-up parku idejas pamatā ir vēlme uzņemties atbildību par tuvumā esošo publisko ārtelpu.

Pop-up parki iedrošina bērnus un vecākus pavadīt vairāk laika spēlējoties un radot. Pop-up parku veiksmes stāsta pamatā ir vairāki to izveides pamatprincipi:

- Parkā izveidotās aktivitātes un rotaļu ierīces ir interaktīvas un radošumu stimulējošas. Tajā atturas no tradicionālu, jau gatavu un standartizētu rotaļu iekārtu izvietošanas.
- Parkos liela uzmanība tiek pievērsta aktivitāšu nodrošināšanai tieši bērniem līdz piecu gadu vecumam. Bērniem brīvi var pārveidot parka telpu rotaļu iekārtas un rotaļlietu izvietojumam.
- Parks tā izejas stāvoklī ir pagaidu risinājums. Tas nepārtraukti attīstās un rosina to pilnveidot atbilstoši lietotāju vēlmēm. Liela nozīme ir vietas spēkam.
- Parks atrodas labi redzamās un pārredzamās vietās. Tā atvērtība aicina jaunus tā lietotājus.
- Bieži parka izveides pamatā ir vēlme izbeigt teritorijā notiekošas antisociālas aktivitātes.
- Parkiem ir augsts potenciāls kļūt par sabiedrības atzītu parku, attiecīgi piesaistot arī pašvaldības uzmanību un bieži vien arī finansējumu.

Kā viens no Pop-up parka idejas līdziniekiem ir minams Dārziņu apkaimes parks.

(2) Ielas funkcijas īslaicīga maiņa

Ielu funkcijas īslaicīga maiņa ir aizvien plašāk pielietota metode, lai veicinātu apkaimes iedzīvotāju saliedētību, vēlmi radoši izmantot publisko ārtelpu un veicinātu vēlmi iedzīvotājiem savā starpā komunicēt.

Visbiežāk ielas pamatfunkcija ir pārvietošanās, pateicoties tādām aktivitātēm kā zemnieku tirgus, sporta spēles, apkaimes svētki, muzikālas aktivitātes vai krāmu tirgus, iela var pārtapt par jaunu publiskās ārtelpas piedzīvojumu.

Īslaicīgās funkcijas maiņa ir sekmīga, ja tiek ievēroti daži priekšnoteikumi:

- tai nevajadzētu būt maģistrālai ielai;
- ielu ar augstu tranzītplūsmu;
- iela, kas kalpo mācību iestāžu sasniegšanai.

Parasti īslaicīgās funkcijas maiņas ierosinātāji ir iedzīvotāji, apkaimes grupa, biedrība.

72. attēls. Pop-up parku piemērs. Galvenais adresāts – ģimenes ar bērniem. Avots: 1.- neighbourhoodsmallgrants.ca, 2.- rantonschoolstreetdesign.wordpress.com, 3., 4., un 5. thecolab.info, 6.- transitionus.org, 7.- popupparks.org.uk, 8.- aspect.net.au.

73. attēls. Pop-up parku piemērs. Galvenais adresāts – visas apkāmes iedzīvotāji. Avots: 1.- issuu.com, 2.- urbaninitiative.wordpress.com, 3.- secretagentpr.wordpress.com, 4- groundwork.org.uk, 5 - morethangreen.es, 6.- kansas.com, 7.- bethesdamagazine.com, 8.-10. - southwestjournal.com .

(3) Kopienas centrs, kopienas skolas

Kopienas centri

Kopienas centru pamatā ir ideja par sabiedrības iesaisti apkaimes attīstībā, lai veidotu sabiedrību kā kopumu. Kopienas centros tiek nodrošināta – veselības aprūpe, brīvā laika pavadīšanas iespējas, neformālās izglītības iespējas, atbalsts ģimenēm, atbalsts sabiedrisko organizāciju darbībām, izvietotas bibliotēkas.

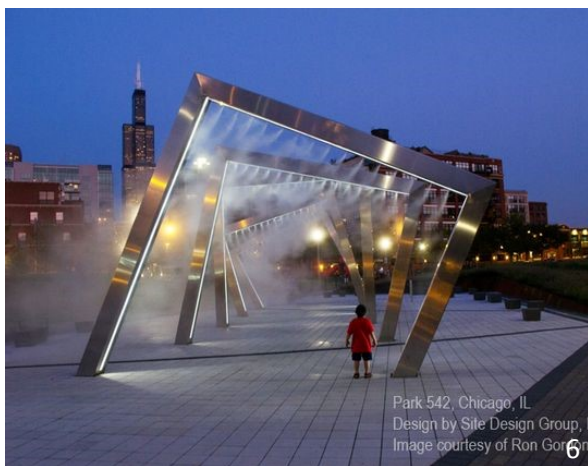
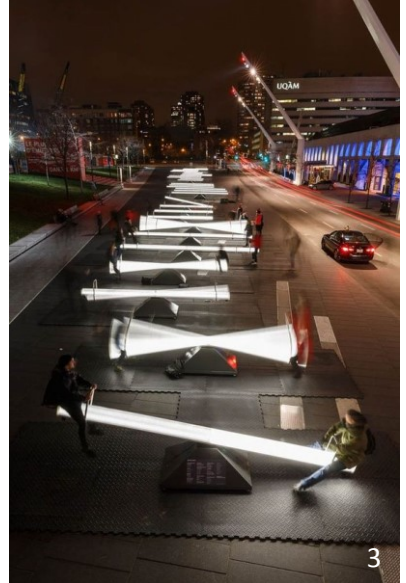
Kopienas skolas

Kopienas skola vienlaikus ir gan vieta, gan sadarbības modelis starp skolu un apkaimes iedzīvotājiem. Visas pamatā ir ideja par izglītības, veselības aprūpes un brīvā laika pavadīšanas iespēju apvienošanu.

Mācību procesā tiek iesaistīti apkaimes iedzīvotāji, kas dalās savā pieredzē, zināšanās. Mācību procesa pamatā ir pēc iespējas risināt vietējās apkaimes problēmas piesaistot to mācību priekšmetu tematikai.

74. attēls. Kopienas centrs/kopienas skola. Avots: 1. - pollenstudio.com.au, 2.- rcka.co, 3. un 4.- architecture.tulane.edu, 5.- bdonline.co.uk, 6.- urbanvision.org.uk, 7.- maribyrnong.vic.gov.au, 8.- worldarchitecturenews.com.

75. attēls. Apkāmes vērti kā telpisks vides objekts. Avots: 1. - landarchs.com, 2.- codaawards.com, 3.- ufunk.net, 4.- andarchs.com, 5.- daily-dose-of-art.com, 6.- landarchs.com, 7.- s-media-cache-ak0.piningim.com, 8.- landarchs.com.

76. attēls. Apkāmes vērti kā ielas marķējums. Avots: 1.- segd.org, 2.- plus.google.com/+Geveko-markings, 3. un 4.- lagranjadenusa.blogspot.co.uk, 5. un 6. - weburbanist.com, 7.- s-media-cache-ak0.pining.com, 8.- designfaves.com, 9.un 10.- agranjadenusa.blogspot.co.uk ..

77. attēls. Peldvietu labiekārtojuma piemēri. Avots: 1., 3. un 5. - landarchs.com, 2., 4. un 6. - landarchs.com, 7.- cotemaison.fr, 8.- landarchs.com

78. attēls. Krasta labiekārtojuma piemēri. Avots: 1. un 2.- landarchs.com, 3. - equiparc.com, 4. - landarchs.com, 5.- wcc-design.com, 6.- 8. - dezeen.com.